



Provincie Zeeland



Provinciale Staten

Notulen van 19 december 2008

(vastgesteld tijdens de vergadering van Provinciale Staten van Zeeland op
6 februari 2009)

1. Opening en berichten van verhindering.....	1
2. Mededelingen.....	1
3. Vaststellen agenda.....	1
4. Vaststellen notulen PS.....	1
5. Ingekomen stukken.....	1
6. Brief van de Rekenkamer Zeeland van 9 december 2008 met het meerjarig onderzoeksprogramma 2009-2011.(08035764)	1
7. Brief van de Rekenkamer Zeeland van 15 december 2008 met aankondiging onderzoek nationale landschappen.(08036708)	2
8. Ingekomen stukken van GS en van de commissaris van de Koningin.	2
9. Brief van GS over oprichten European Cultural Tourism Network.	2
10. Brief van GS van 9 december 2008 over kanaalkruising Sluiskil.(08035761)	2
11. Brief van GS van 17 december 2008 met stand van zaken ambulancevervoer Noord- en Midden-Zeeland.	3
12. Brief van 18 december 2008 met het feitenoverzicht garantieproduct BNG/Lehman Brothers.	4
13. Vragensessie.	4
14. Vragen van het lid Holtring over de Tour de France.	4
15. Motie niet behorend bij een agendapunt.....	5
16. Motie behoud Zeeuwse voorzieningen op eigentijdsniveau.....	5
17. Voorstellen.....	7
18. Statenvoorstel Beleidskader Jeugdzorg 2009-2012..... (SBO-083)	7
19. Statenvoorstel zorgaanbieders in de Zeeuwse jeugdzorg en besteding extra middelen jeugdzorg 2008 en 2009..... (SBO-088)	7
20. Statenvoorstel wensen en bedenkingen deelname provincie aan Stichting Kennis Netwerk Delta Wateren..... (SGR-034)	19
21. Statenvoorstel vaststellen nota's Cultuur Continu II 2009-2012, en Provinciaal Kunstenbeleid 2009-2012..... (SBO-081)	20
22. Statenvoorstel 5e wijziging begroting provincie Zeeland 2009..... (FEZ-086A)	36
23. Statenvoorstel 1e wijziging begroting provincie Zeeland 2009..... (FEZ-085A)	36
24. Statenvoorstel 2e wijziging begroting provincie Zeeland 2009..... (FEZ-090)	37
25. Statenvoorstel aanpassing Grondwaterheffingsverordening..... (FEZ-087)	37
26. Statenvoorstel verantwoording fractievergoeding 2007..... (SGR-032)	37
27. Statenvoorstel wijziging verordening op de ambtelijke bijstand en fractie-ondersteuning 2003 (SGR-033)	37
28. Moties niet behorend bij een agendapunt.....	37
29. Motie van het lid Harpe over de klimaatwetgeving.....	37
30. Motie van het lid Robesin inzake een actieplan Zeeuwse economie.....	38
31. Motie van het lid Visser over ondersteuning voedselbank Zeeland.....	40
32. Motie van het lid Holtring over "Zeeland in de etalage op zondag 4 juli 2010".....	44
33. Resumptie van de besluiten. Statengriffier gemachtigd.....	45
34. Sluiting.....	45

Twintigste vergadering van de Provinciale Staten van Zeeland

vrijdag, 19 december 2008

voorzitter: mevrouw drs. K.M.H. Peijs
commissaris van de Koningin in Zeeland.

Aanwezig zijn de leden F. Babijn, A.P. Beekman, drs. J.F.M. Bergen, C. van Beveren, C.W. Bierens, T.R.F. Blok-Elenbaas, J.J. van Burg MSc, drs. G.M. van Dinteren, A.I.G Dorst, mr. A. Evertz, ir. B.J. Feijtel, drs. E. Hageman, J.P.E.M. Hageman, P.A. Hamelink, ing. L. Harpe Msc, S.J. Heijning, P. Holtring, drs. J.M.P.A. Koppejan-Elsen, M.B. de Koster, E.A. Lievaart-Kist, A.E.M.M. Lijmbach, A.J. van der Maas, J.A. Maris, J.M. Meulenberg-op 't Hof, P.C.A. De Milliano-van den Hemel, T. van Oostenbrugge, C.M. De Paepe, L.E. Passieux-Echtermeijer, B.J.M. Pauwels, J.C. Robesin, G.D. Roeland, drs. A.A.D. Saman, C.M.M. Schönknecht-Vermeulen, H.L.F. Segers, D.P. Visser, I. Vogelaar en ir. W.W. van Zandbrink, te zamen 37 leden, alsmede de heer mr. P.R.A. Katsburg MPM, griffier der Staten.

Verder zijn aanwezig de heren F.K. Hamelink, G.R.J. van Heukelom, mr. drs. A.J.G. Poppelaars, drs. H. van Waveren en M. Wiersma, leden van Gedeputeerde Staten.

1. Opening en berichten van verhindering

De **voorzitter** opent te 09.30 uur de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Bericht van verhindering is ontvangen van de leden Bouterse en Thepass. De leden Evertz en Saman zullen later ter vergadering verschijnen.

2. Mededelingen

De **voorzitter**. Dames en heren. Bij het begin van de lunchpauze, om 12.30 uur, zal in de voorhal door de Stichting De Tuin van Zeeland een prijs worden overhandigd aan GS.

Op uw tafels treft u een mapje aan over de JongerenDenktank. In dit mapje zit een film waarmee duidelijk wordt gemaakt wat de JongerenDenktank nu is. Persoonlijk kom ik ze nogal eens tegen in situaties die met de verkeersveiligheid te maken hebben. Ze verrichten voor ons heel goed werk. U kunt zien wat de resultaten van hun bijeenkomsten zijn en wat wij daarmee doen. Op www.jouwzeeland.nl zal een korte versie van deze film worden gezet.

3. Vaststellen agenda

De **voorzitter**. Dames en heren. De gewijzigde agenda is u afgelopen woensdag per mail toegezonden. Verder treft u op uw tafels aan een gisteren ontvangen brief van GS met de stand van zaken betreffende het ambulancevervoer Noord- en Midden-Zeeland en een brief van GS met het feitenoverzicht-garantieproduct BNG/Lehman Brothers. Ik stel voor, deze stukken onder de ingekomen stukken toe te voegen. Mij blijkt dat de Staten met deze werkwijze kunnen instemmen. Vandaag staat een motie op de agenda over wegtrekkende overheidsdiensten en de politie. Ik stel voor dat onmiddellijk na de vragensessie over deze motie wordt gestemd. Bij de ministerraad heb ik geregeld dat deze motie nog vandaag wordt betrokken bij het agendapunt politie dat in de ministerraad wordt behandeld. Mij blijkt dat de Staten ook met dit voorstel kunnen instemmen.

De agenda wordt vastgesteld.

4. Vaststellen notulen PS

De notulen van de vergadering van 14 november 2008 worden vastgesteld.

5. Ingekomen stukken

6. Brief van de Rekenkamer Zeeland van 9 december 2008 met het meerjarig onderzoeksprogramma 2009-2011.(08035764)

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, deze brief te behandelen in de statencommissie Bestuurlijke en Financiële Zaken.

7. Brief van de Rekenkamer Zeeland van 15 december 2008 met aankondiging onderzoek nationale landschappen.(08036708)

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, deze brief voor kennisgeving aan te nemen.

8. Ingekomen stukken van GS en van de commissaris van de Koningin.

9. Brief van GS over oprichten European Cultural Tourism Network.

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, Provinciale Staten de gelegenheid te geven om wensen en bedenkingen naar voren te brengen.

Van deze gelegenheid wordt geen gebruik gemaakt.

10. Brief van GS van 9 december 2008 over kanaalkruising Sluiskil.(08035761)

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, Provinciale Staten de gelegenheid te geven om wensen en bedenkingen naar voren te brengen.

De heer **Bergen** (CDA). Voorzitter. Mijn fractie heeft wat dit betreft geen wensen of bedenkingen, maar wil wel aangeven dat het nu voor het eerst in dit tweeënhalve jaar lopende proces is, dat er vertraging optreedt. Die vertraging heeft te maken met het betrachten van zorgvuldigheid, onder meer met betrekking tot verzekeringskwesties, maar wij hebben in de commissie onderstreept dat de vaart erin moet worden gehouden. Daarom: geen wensen of bedenkingen maar een aansporing om voort te gaan op de ingeslagen weg.

Mevrouw **De Koster** (PvdA). Voorzitter, collega's. Afgelopen woensdag was deze brief in de commissie Bestuurlijke en Financiële zaken aan de orde, met de mogelijkheid om wensen en bedenkingen mee te geven aan GS over de op te richten project-BV. Het zal u niet verbazen dat ik namens de PvdA-fractie heb voorgesteld om ook voor deze BV diversiteitsbeleid te ontwikkelen, conform een eerder door de Staten aangenomen voorstel om in besturen meer vrouwen te benoemen, uiteraard met de kwaliteiten die bij de desbetreffende functie behoren. Onnozele bestuurders blijken er de laatste maanden al genoeg te zijn geweest, en dat wereldwijd. Toch speelden en spelen in deze kredietcrisis niet vrouwen de hoofdrol, of ik moet iets hebben gemist.

Voorzitter. Wellicht ten overvloede verwijs ik naar een artikel dat op 18 november in de Volkskrant is verschenen onder de titel: "Man wil scoren, vrouw reflecteert". Mannen nemen over het algemeen meer risico's om te kunnen scoren. Vrouwen, echter, hebben meer oog voor de brede gevolgen van hun beslissingen, waaronder de belangen van stakeholders. In dit artikel sporen Nederlandse prominenten, waaronder Frank de Grave, bedrijven aan om op zoek te gaan naar de juiste balans tussen de mannelijke drive om te scoren en de vrouwelijke eigenschap die op reflecteren is gericht. Volgens hem is het in het bankwezen en ook elders nodig om meer vrouwelijke bestuurders en commissarissen aan te stellen.

Frank de Grave heeft, samen met 73 andere mannelijke topbestuurders, in november een paginagrote oproep in het Financiële Dagblad gedaan aan Wouter Bos om bij de sanering van de financiële sector meer vrouwelijk talent te benutten.

De heer **Harpe** (GL). Maar Wouter Bos heeft net een vrouwelijke minister "gesaneerd"...

Mevrouw **De Koster** (PvdA). ... en, daartegenover, weer een vrouwelijke staatssecretaris aangesteld, een prima staatssecretaris.

Voorzitter. Waarom is bestuurlijk Zeeland toch zou behoudend en bang waar het gaat om het toepassen van diversiteitsbeleid, terwijl in de maatschappij vrouwelijk talent steeds meer opstaat? Laten wij in Zeeland het advies van Frank de Grave opvolgen en dit beleid voor alle besturen, directies en raden van toezicht toepassen, voorzover de provincie daarop invloed heeft. De project-BV voor de kanaalkruising Sluiskil is er zo een.

Voorzitter. Ook u houdt regelmatig pleidooien voor méér vrouwen in besturen en raden, onlangs nog in verband met de burgemeestersvacature op Schouwen-Duiveland. Natuurlijk, één zwaluw brengt nog geen zomer en één vrouw in een bestuur is altijd nog een minderheid, met het gevolg dat haar argumenten regelmatig worden genegeerd of als stereotyp worden opgevat, maar daarmee wordt wèl in elk geval een start gemaakt. Voorzitter. Dit betoog vormt de opmaat voor de wens van mijn fractie om ook er ook met betrekking tot de genoemde project-BV voor te zorgen dat de bestuurlijke samenstelling divers is: mannen en vrouwen in een evenwichtige verdeling. Ik verzoek de Staten dan ook dringend zich hierover uit te spreken.

De **voorzitter**. Ik constateer dat een wens is geformuleerd en ik breng deze wens in stemming.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Het pleidooi van mevrouw De Koster verdient op zich grote steun, maar de vraag rijst toch of wij hier in dit geval wel over gaan.

Mevrouw **De Koster** (PvdA). Het is een wens, mijnheer Harpe, en volgens de wet kunnen wij wensen en bedenkingen uiten. Er ligt nu, namens de PvdA-fractie, een wens. U bent voor of tegen.

De **voorzitter**. Het is heel eenvoudig. Wie staat achter de geuite wens en wie niet?

De heer **Van Beveren** (CDA). Kan die wens precies worden geformuleerd?

De **voorzitter**. Mevrouw De Koster wenst diversiteit in besturen, raden van toezicht enz. óók met betrekking tot de genoemde project-BV, waarbij het om een raad van commissarissen gaat.

De heer **Van Beveren** (CDA). In welke mate?

De **voorzitter**. Dat is niet door mevrouw De Koster aangegeven. Zij heeft gesteld dat één vrouw al beter is dan geen vrouw.

De heer **Heijning** (VVD). Voorzitter. Mijn fractie is zeker niet tegen de wens om deze diversiteit na te streven, maar met de wijze waarop een en ander nu wordt geformuleerd kunnen wij niet instemmen. Wij staan dus niet achter deze wens.

Mevrouw **De Koster** (PvdA). Ik constateer dat uw fractie, zoals al vaak het geval is geweest, tegen diversiteit stemt.

De **voorzitter**. Ik wijs erop dat mevrouw De Koster nu niets dwingend oplegt. Zij vraagt het college om na te streven dat er in Zeeland, met name in de bedoelde raad van commissarissen, aandacht wordt gegeven aan diversiteit. Niemand is onredelijk; wanneer er geen enkele vrouw te vinden is die deze functie op zich zou kunnen nemen, is dat dàt. Het gaat nu om de wens dat hiernaar wordt gekeken en dat diversiteit wordt nagestreefd. Het is deze wens die ik in stemming breng.

De wens van de fractie van de PvdA wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD en de SGP tegen deze wens hebben gestemd.

De heer **Poppelaars** (GS). Voorzitter. De heer Bergen heeft het college opgeroepen om onverminderd door te gaan met de voorbereidingen voor de beoogde tunnel bij Sluiskil. Zoals in de brief is aangegeven zullen wij dat zeker doen waar het gaat om de planologische procedure en de oprichting van de BV.

De wens van de PvdA-fractie zal het college ten uitvoer brengen. Ik heb in elk geval al één vrouw met verstand van tunnels op het oog, uit Zeeland. Ik denk dat dit wel goed komt.

De **voorzitter**. Wij zullen er zeker in slagen om een vrouw met "tunnelvisie" te vinden...

11. Brief van GS van 17 december 2008 met stand van zaken ambulancevervoer Noord- en Midden-Zeeland.

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, deze brief te behandelen in de op 16 januari 2009 te houden vergadering van de commissie Welzijn.

12. Brief van 18 december 2008 met het feitenoverzicht garantieproduct BNG/Lehman Brothers.

Afdoeningsvoorstel: voor kennisgeving aannemen.

De heer **Holtring** (PvdA). Voorzitter. Mijn fractie stelt voor om deze brief in de volgende statenvergadering te behandelen.

De heer **Van Beveren** (CDA). Ik zou graag zien dat deze brief eerst door de commissie zou worden behandeld, vóór zij in de Staten aan de orde wordt gesteld.

De heer **Heijning** (VVD). Dat heeft ook onze voorkeur.

De **voorzitter**. Mij blijkt dat een meerderheid er de voorkeur aan geeft dat deze brief eerst wordt voorgelegd aan de commissie Bestuurlijke en Financiële Zaken, die medio januari bijeenkomt.

Aldus wordt zonder stemming besloten.

13. Vragensessie.

14. Vragen van het lid Holtring over de Tour de France.

De heer **Holtring** (PvdA). Voorzitter. Mijn vraag is gericht aan het adres van de SGP-fractie. Op 4 juli 2010 mogen wij in Zeeland de Tour de France verwelkomen. Verwijzend naar de manier waarop enige tijd geleden een en ander werd uitgebeeld in de PZC, vraag ik mij af of het een mooie dag wordt, ter promotie van Zeeland, òf "klunen".

Door de SGP-fractie zijn hierover enkele vragen gesteld, maar mij is niet duidelijk geworden wat men hiermee beoogt. Daarom stel ik één simpele vraag. Is de SGP-fractie het met de PvdA-fractie eens dat het een fantastisch mooie dag moet worden en dat de provincie alles, maar dan ook alles, uit de kast moet halen om zo'n dag te realiseren?

De **voorzitter**. Ik stel vast dat het gebruikelijk is dat vragen worden voorgelegd aan GS. Deze vraag, gesteld aan de SGP-fractie, kan niet door de heer Van Heukelom worden beantwoord.

Rijzen er bezwaren tegen beantwoording door de heer Roeland?

De heer **Hageman** (PvZ). Voorzitter, wordt er niet op deze manier afgeweken van het reglement van orde?

De **voorzitter**. Ik zou hierover zelf een besluit kunnen nemen, maar ik leg de Staten de vraag voor of zij bezwaar hebben tegen beantwoording door de heer Roeland.

Mij blijkt dat er geen bezwaren rijzen.

De heer **Holtring** (PvdA). Overigens, voorzitter, constateer ik dat enige tijd geleden de fractie van GroenLinks vragen heeft voorgelegd aan de fractie van de PvZ. Het is dus al eens eerder gebeurd.

De **voorzitter**. De heer Harpe richtte zich toen tot de voorzitter...

De heer **Holtring** (PvdA). Ja, die is slim... Ik ga bij hem in de leer.

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter. Wellicht is het op deze wijze stellen van vragen in strijd met het reglement van orde, maar dat belet mij niet om op de vraag van de heer Holtring in te gaan.

Inderdaad, in de PZC heeft een cartoon gestaan. Wij zijn geen voorstander van de manier waarop spottend dergelijke zaken in de krant worden opgenomen, maar de PZC heeft wél begrepen waar het ons om gaat. Ook déze zondag zou wat ons betreft, op grond van bijbelse waarden en normen, een dag moeten zijn als elke zondag, een dag waarop kerkdienst centraal staat, een rustdag waarop iedereen in de gelegenheid is om naar de kerk te gaan. Dáár is deze dag voor. Wat ons betreft is het een goede dag als wij samen in Gods huis zijn. Dat is ten diepste onze drijfveer waar het gaat om de vragen die wij hebben gesteld. Daar komt bij dat wij graag zien dat er geen belemmeringen zijn, dat niemand wordt verplicht om op zondag te werken.

De heer **Holtring** (PvdA). Het lijkt mij goed, voorzitter, dat de Staten hierover een uitspraak doen. Wij hebben dan ook een motie voorbereid waarmee het college wordt opgedragen om alles in het werk te stellen om de geplande etappe van de Ronde van Frankrijk door Zeeland tot een groot succes te maken. Voor het overige spreekt de motie voor zich.

De **voorzitter**. Door het lid Holtring is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 19 december 2008;

overwegende dat:

- de tweede etappe van de ronde van Frankrijk gedeeltelijk door Zeeland zal worden verreden, op zondag 4 juli 2010;
- GS grote inspanningen hebben geleverd om dit evenement in Zeeland te laten plaatsvinden;
- de verwachting is dat dit evenement veel belangstelling zal trekken;
- een goede organisatie ondersteuning in den brede vanuit de provincie noodzakelijk maakt;

spreken als hun mening uit dat:

- de passage een fraai stukje promotie van de provincie is, dat Zeeland via vele media in heel Europa en mogelijk daarbuiten op de kaart zet;
- veel Zeeuwen plezier kunnen beleven aan de tour dicht bij huis;
- de tour een extra toeristentrekker in de zomerperiode kan zijn, met mogelijke spin-off in volgende jaren, zoals ook wordt beoogd met Concert at Sea;
- het een goede zaak is dat veel mensen van Zeeland en van dit evenement kunnen genieten;
- gratis openbaar vervoer daarbij een extra trekker kan zijn voor mensen om Zeeland te bezoeken, zoals dat ook is gebleken op de Open Monumentendag;
- de te verwachten verkeerschaos en parkeerproblemen moeten worden voorkomen;
- goed op maat georganiseerd vervoer een belangrijke bijdrage kan leveren aan het voorkomen van chaos;

dragen het college van GS op om:

- alles in het werk te stellen om de geplande etappe van de Ronde van Frankrijk door Zeeland op 4 juli 2010 een groot succes te laten zijn als promotie voor Zeeland;
- de openbare orde en veiligheid op die dag maximaal te waarborgen;
- alle medewerking te verlenen bij het verstrekken van vergunningen en ontheffingen etc. om dit verkeerstechnisch mogelijk te maken;
- PS een voorstel voor te leggen voor gratis openbaar vervoer in Zeeland op die dag, zodat zoveel mogelijk mensen kunnen genieten van Zeeland en dit evenement;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 1.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Mijn fractie vindt deze motie volstrekt overbodig omdat het college nu reeds al het mogelijke doet om hiervan een succes te maken. Wij vinden het niet erg chique, wat hier gebeurt. Meer wil ik er niet over zeggen.

De **voorzitter**. Later, tegen het einde van deze vergadering, zal over deze motie worden gestemd. Desgewenst kunnen er dan ook opmerkingen over worden gemaakt.

15. Motie niet behorend bij een agendapunt

16. Motie behoud Zeeuwse voorzieningen op eigentijds niveau

De **voorzitter**. Zoals eerder is afgesproken, is thans aan de orde de motie die handelt over het behoud van Zeeuwse voorzieningen op eigentijdse wijze. Voor de indiening daarvan geef ik het woord aan mevrouw De Koster.

Mevrouw **De Koster** (PvdA). Voorzitter, collega's. De laatste maand kreeg bestuurlijk Zeeland een aantal zeer onaangename berichten te verwerken. De PvdA-Zeeland heeft, zodra ze de berichten over de rechtbank vernam, een verklaring wereldkundig gemaakt. Onze fractie stelde op basis hiervan een conceptmotie op.

De vorige week was er het nieuws over de plannen ten aanzien van het politiekorps. Zoals ook geldt voor de rechtbank, zijn die plannen onacceptabel. Deze ontwikkeling noopte tot het formuleren van een andere motie. Gelukkig nam maandagmiddag de heer Bergen van de CDA-fractie contact met mij op. Samen hebben wij een nieuwe motie opgesteld waarin ook bijdragen van anderen, waaronder de heer Harpe, zijn opgenomen. Deze motie wordt nu statenbreed ondersteund.

Voorzitter. Het is broodnodig dat de Staten van Zeeland zich laten horen over de voornemens tot uitkleding van voorzieningen, zoals onze rechtbank en ons politiekorps. Zeeland is altijd een sterke en zelfstandige bestuursentiteit geweest. We zien dit nu, als gevolg van het mogelijk verdwijnen van rijksinstellingen, teloorgaan. Als gevolg hiervan dreigt onze

invloed te verminderen. Dit willen en kunnen wij niet accepteren in het kader van de structuur van de democratische rechtsstaat die Nederland is. Het kabinet doet Zeeland hiermee ernstig tekort.

Voorzitter. Er moet dus een krachtig signaal komen, zowel van de Staten als van het college. Het kan niet zo zijn dat Zeeland straks nog slechts dependances heeft van rechtbank, politie enz. Natuurlijk zullen er in deze organisaties verbeteringen mogelijk zijn, maar laten wij daarvoor dan eigen maten en vormen ontwikkelen. De menselijke maat dient daarbij leidend te zijn, zodat een vergroting van de afstand tussen burger en bestuur wordt voorkomen. Een randstadnorm kan en mag niet gelden voor Zeeland. Die leidt immers tot schaalvergroting en is funest voor maatschappelijke voorzieningen en ontwikkelingen. Als voorbeeld noem ik de ziekenhuiszorg.

Voorzitter. Den Haag heeft rekening te houden met de Zeeuwse maat. Ook bij het bezoek van onze Staten aan de Eerste Kamer, eerder dit jaar, was dit dé Zeeuwse hartenkreet. Wij willen niet reageren met een "Ach, wat zijn wij hier in Zeeland toch zielig". Neen, wij willen samen met het kabinet eigentijdse en creatieve oplossingen zoeken en vinden voor problemen die zich nu en in de toekomst aandienen. Als dat niet gebeurt, welke waarde kunnen wij dan nog hechten aan alle rapporten over taakverdeling over de drie overheidslagen? Wat zijn die afspraken dan nog waard?

Voorzitter. De motie bevat een aantal heldere opdrachten. Het is hoogst wenselijk dat de Staten van Zeeland regelmatig worden geïnformeerd over de voortgang. Bovendien is het noodzakelijk dat elke zichzelf respecterende politieke partij de haar ter beschikking staande kanalen in Den Haag gebruikt om onze gezamenlijke boodschap uit te dragen.

De voorzitter. Door de leden De Koster, Bergen, Harpe, Robesin, Roeland, Heijning, Lievaart-Kist en Beekman is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 19 december 2008;

constaterende dat:

- de laatste jaren veel rapporten zijn verschenen over de taakverdeling tussen de drie bestuurslagen, waarin de positie van de provincie als essentieel naar voren kwam;

- het kabinet zich ten doel steelt het aantal ambtenaren te verminderen;
- diensten als Staatsbosbeheer, de Sociale Verzekeringsbank, en in 2009 het kadaster, niet meer in Zeeland gevestigd zullen zijn;
- voor Zeeland nu plannen bestaan om de rechtbank in Middelburg en het Zeeuwse politiekorps te laten opgaan in een groter verband;
- dit voornemen opnieuw een ernstige bijdrage is aan het vergroten van de --in het geval van de rechtbank ook fysieke-- afstand van overheid en rechterlijke macht tot de burger, en daarmee de toegankelijkheid en de betrokkenheid vermindert;
- hiermee hoogwaardige werkgelegenheid een daarmee gepaard gaande dynamiek uit Zeeland verdwijnt of dreigt te verdwijnen;

van mening dat:

- de huidige plannen een ernstige aantasting zijn van de eigen identiteit, (hoogwaardige) werkgelegenheid, veiligheid en leefbaarheid van Zeeland;
- de trend dat steeds meer rijksinstellingen uit Zeeland verdwijnen, moet worden doorbroken;
- het kabinet bij een herindeling van rijkstaken rekening dient te houden met kwaliteitsverbetering en dat schaalvergroting hiervoor niet altijd het geëigende middel is;
- passende maatschappelijke voorzieningen voor dunbevolkte gebieden nieuwe creatieve oplossingen vragen en Zeeland daarover graag wil meedenken;
- het kabinet Zeeland hiertoe helaas niet heeft uitgedaagd;
- Zeeland een volwaardige rechtbank en een volwaardig politiekorps verdient;

dragen het college van GS op om:

- alles in het werk te stellen om de rechtbank en het politiekorps voor Zeeland te behouden;
- een krachtig pleidooi te houden voor juist meer rijkswerkgelegenheid in Zeeland;
- met alle overheden aan de slag te gaan om het tijd van leegloop van (semi)overheidsdiensten uit Zeeland te keren;
- deze motie ter kennis te brengen van het kabinet, de leden van de Eerste en de Tweede Kamer, B&W, de gemeenteraden van de Zeeuwse gemeenten, de president van de rechtbank te Middelburg en de hoofdcommissaris en de beheerder van het politiekorps Zeeland;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 2.

Deze motie wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

De **voorzitter**. Deze motie zal het kabinet onmiddellijk worden toegezonden.

17. Voorstellen

De **voorzitter**. Ik stel voor om de statenvoorstellen nrs. SBO-083 en SBO-088 gezamenlijk te behandelen. Mij blijkt dat de Staten met deze werkwijze kunnen instemmen.

18. Statenvoorstel Beleidskader Jeugdzorg 2009-2012(SBO-083)

19. Statenvoorstel zorgaanbieders in de Zeeuwse jeugdzorg en besteding extra middelen jeugdzorg 2008 en 2009(SBO-088)

Mevrouw **Van Dinteren** (GL). Voorzitter. Mijn fractie is blij en niet blij met dit beleidskader. Om het lekkerste voor het laatst te bewaren: wij zijn niet blij dat het hard nodig is om zo'n beleidskader te hebben. Elke dag komen kinderen in de knel zodat zij extra zorg nodig hebben. Wij zijn ook niet blij dat zóveel kinderen zorg nodig hebben dat wij ons daarin hebben verslikt en kinderen daardoor voor de tweede keer in de knel komen met wachtlijsten voor toelating, en vervolgens wachtlijsten voor de zorg die ze nodig hebben.

Echter, als dit het vertrekpunt anno 2008 is, is de fractie van GroenLinks wèl blij met uw inzet, mijnheer Van Heukelom. Wij zijn blij met het feit dat u als een terriër uw tanden hierin heeft gezet en dat u gemeenten stimuleert om in hun Centra voor Jeugd en Gezin (CJG's) te investeren om ervoor te zorgen dat er veel minder kinderen zo heftig in de problemen komen dat ze in de jeugdzorg terechtkomen. Wij zijn blij met het feit dat u instellingen stimuleert om samen te werken en om in kinderen te denken in plaats van in regels en grenzen. Dat is klasse!

Voorzitter. Dit beleidskader heeft als doel: minder kinderen in de jeugdzorg, sneller erdoorheen en beter eruit. Dat is mooi, maar wij plaatsen hierbij toch een kanttekening. De snelheid waarmee een kind doorstroomt, mag

niet worden bepaald door prestatie-indicatoren of mooie papieren gegevens op 't eind, in de zin van: kijk eens, hoe snel wij het doen. Voor ons staat nog altijd het kind centraal.

Er zijn bepaalde SMART-subdoelen geformuleerd --20% minder instroom, 80% van de kinderen thuis helpen, in principe altijd in Zeeland-- en die steunen wij van harte. Echter, GroenLinks heeft enige moeite met subdoel nr. 2: de wachttijd voor de jeugdzorg mag maximaal 4 weken zijn in 2011. Misschien is dit vooralsnog een fikse verbetering, voorzitter, als je ziet hoe kafkaësk lang kinderen nú moeten wachten. Echter, stel je voor dat je jong bent en fors in de knoop zit met jezelf en je omgeving, dan is 4 weken een oneindig lange periode, te lang. Graag verkrijgen wij de toezegging dat er wordt gestreefd naar een wachttijd van maximaal 1 week.

Samengevat kunnen wij de heer Van Heukelom zeggen: chapeau voor uw inzet en dit beleidskader, en let op uw motto: resultaat voor het kind is wat ons bindt.

Voorzitter. De aanbesteding van de jeugdzorg ligt in feite tot 2010 vast. Als gevolg van statenvoorstel nr. SBO-088 worden er twee dingen gedaan. In de eerste plaats wordt vóór dat moment nagegaan of de keuzes voor de jeugdzorgklanten kunnen worden verruimd na 2010. In de tweede plaats wordt ingezet op Zeeuwse verblijfsopvang voor kinderen die nu elders in Nederland verblijven omdat ze speciale opvang nodig hebben. Mijn fractie kan hiermee prima leven. Wat voor ons wèl een groot punt van zorg is --wij vragen het college om die zorg aan de minister voor te leggen-- is het volgende. Blijkens de in de commissie gegeven uitleg is pas in 2010 duidelijk hoe de nieuwe financiering van de jeugdzorg er per 2010 uit komt te zien. Dit lijkt ons geen behoorlijk bestuur. Voor een zo belangrijk beleidsterrein als jeugdzorg zou toch een zorgvuldige invoeringstermijn voorop moeten staan. Graag vragen wij hiervoor de aandacht van het college en de minister.

Mevrouw **Koppejan-Elsen** (CDA). Voorzitter. Tijdens de Week van de Jeugdzorg in Zeeland hield schrijfster Guurtje Leguijt een lezing over haar boek "Niemandland". Voor haar boek heeft ze gebruik gemaakt van ervaringen van Michel Merx die zelf een jeugdzorgtraject heeft doorlopen; hij was er die middag bij. Hij heeft tot zijn zestiende in 26 verschillende instellingen gezeten. Daar werden wij stil van. Michel heeft ons die middag de wijze les meegegeven dat iedere hulpverlener het verschil

kan maken door echt betrokken te zijn. Bij het einde van dit betoog kom ik daarop nog even terug.

Voorzitter. Allereerst mijn complimenten voor de gedeputeerde. Er ligt een procesmatig helder en goed uitgewerkt beleidskader voor ons, waarvoor dank.

Vervolgens maak ik enkele inhoudelijke opmerkingen. Door het preventief jeugdbeleid te versterken, wil de provincie de aanmeldingen bij de jeugdzorg in 2011 met 20% doen verminderen, in vergelijking met het landelijke beeld. Vanaf 2009 heeft de gedeputeerde ieder jaar een hoger percentage aan dalende aanmeldingen uitgewerkt. Heeft hij een concreet plan op basis waarvan deze streefcijfers kunnen worden gerealiseerd? Zo ja, kunnen wij daarin dan inzage krijgen?

Voorzitter. Er ligt nu een zwaar accent op het wegwerken van de wachtlijsten. De nadruk ligt op sneller en efficiënter werken. Dat is een goed streven en dit proces is voor ons inzichtelijk doordat wij regelmatig overzichten van de wachtlijsten krijgen, waarvoor dank. Echter, wat mijn fractie wil voorkomen, is dat hulpverlening alléén het criterium wordt voor afvoering van de wachtlijsten. Effectieve hulp is cruciaal. Daarom wil mijn fractie graag -op basis van onder meer de prestatie-indicatoren en het project Zicht op effectiviteit in de jeugdzorg, waarin AZZ deelneemt- jaarlijks een rapportage van het Bureau Jeugdzorg en AZZ over de effectiviteit van de door hen verstrekte hulpverlening. Kan de gedeputeerde dit toezeggen?

Voorzitter. De rekenkamer heeft enige tijd geleden een rapport over de jeugdzorg in Zeeland gepubliceerd. Eén van de belangrijkste aandachtspunten die men daarin aantreft, is dat cliënten te weinig worden gehoord. Onlangs hebben wij van AZZ spontaan het tevredenheidsonderzoek-clieënten en -pleegouders 2008 gekregen, en dat laat een goede ontwikkeling zien. Wanneer kunnen wij de uitkomsten van een dergelijk onderzoek van Bureau Jeugdzorg verwachten?

Voorzitter. Het CDA stelt het gezin op de eerste plaats en vindt daarom pleegzorg belangrijk. Echter, wij constateren dat er op het moment nog problemen zijn met de matching, dat procedures met betrekking tot plaatsing vaak nog te lang duren, dat bij de netwerkpleegzorg de vraag structureel groter is dan de aanbodcapaciteit en dat zorgaanbieder AZZ te weinig capaciteit heeft voor onderzoek en begeleiding bij netwerkpleegzorg. Verder worden in de praktijk kinderen nog te vaak van pleeggezin naar pleeggezin geschoven. Herkent

de gedeputeerde deze punten en is hij bereid om ze te betrekken bij de actiepunten, behorend bij het uitvoeringsprogramma, onderdeel beschikbaarheid en professionalisering pleegzorg? Vervolgens richt ik mij op de intensieve pedagogische thuiszorg, de IPT. Deze heeft als effect dat kinderen die residentieel worden geplaatst, een naar verhouding steeds zwaardere problematiek met zich brengen. Behandeling en begeleiding zijn intensiever en kostbaarder geworden. Zoals is afgesproken, is bij de inzet van IPT de residentiële opvang afgebouwd van 96 tot 63 plaatsen. De CDA-fractie constateert dat dit ècht de minimale capaciteit is. De huidige capaciteit is in feite niet toereikend; er zijn nu 24 kinderen die eigenlijk residentieel in Zeeland zouden moeten worden geplaatst, maar die nu elders in het land worden opgevangen. Daarnaast bestaat er nog een wachtlijst van 16 kinderen. Wij roepen de gedeputeerde dan ook op om absoluut niet verder te bezuinigen op de residentiële opvang. Voorzitter. Zoals Van Montfoort het al zo treffend zei: Veel staat of valt met de professionaliteit van de hulpverleners. Daarmee zijn wij terug bij de directe hulpverlening. Hulpverleners nemen belangrijke beslissingen en zorgen voor ons toekomstige kapitaal. Scholing, opleiding maar bovenal deze betrokkenheid van hen vormen de beste waarborg voor de toekomst van de jongeren, en dus voor ons.

Mevrouw **Schönknecht-Vermeulen** (VVD).

Voorzitter. Maken wij vandaag, met het voorliggende voorstel, afspraken over goede, toetsbare beleidskaders? Dat vragen wij ons af. In dit beleidskader gaan wij voor minder: 20% minder aanmeldingen, minder weken wachttijd en 25% minder regeldruk. Alles hangt af van de wijze waarop straks deze afrekenoelien worden geformuleerd in het jaarlijks op te stellen uitvoeringsprogramma.

Waar wij bezorgd over zijn, voorzitter, is de overeenkomst Rijk-IPO. Er komt een nieuw financieringssysteem voor de jeugdzorg, maar dat is nog niet klaar. Er wordt weliswaar extra budget beschikbaar gesteld, overigens incidenteel, maar als het aanbod toch groter en de aanpak stroperig blijft, zullen de wachtlijsten groeien, zodat wij hierin extra autonome middelen moeten steken. Daarbovenop moeten de provincies de prestatie leveren dat er 3% minder gebruikers komen. Dit moet dan landelijk een besparing opleveren van 26 miljoen. Voorzitter, dit voornemen, de nieuwe

ramings- en verdeelmodellen en de herverdeling over provincies en grote stedelijke regio's stellen onze fractie niet gerust. Wij zijn er dan ook minder van overtuigd dan het college, dat het budget voor 2009 ook na dat jaar beschikbaar blijft. Druk op de ketel houden in Den Haag lijkt ons onvermijdelijk.

Voorzitter. De maatschappelijke werkelijkheid bestaat niet uit allerlei losse deelaspecten maar is een integraal geheel. Dat geldt onder meer voor de afstemming met het sociale beleid en het cultuurbeleid. Daar liggen belangrijke dwarsverbanden, waarbij kan worden gedacht aan veiligheid, woonbeleid, economie en leefbaarheid. Al deze en andere sectoren dienen elkaar te versterken en zo bij te dragen aan het welzijn van de Zeeuwse jongeren. In de tekst van het beleidskader vinden wij echter niet terug waar de diverse beleidsterreinen elkaar raken, en lezen wij geen beleidsvoornemens om ze elkaar te laten versterken.

Graag vernemen wij van de gedeputeerde of hij de werking van deze dwarsverbanden onderschrijft en of hiermee in het uitvoeringsprogramma rekening wordt gehouden.

De heer **Hageman** (PvdA). Voorzitter, collega's, luisteraars. Waardering voor de voorliggende stukken heb ik al uitgesproken in de commissie. Ook is er waardering voor het feit dat het beleidskader een maatschappelijke analyse bevat, zij het dat dit kader nu is opgenomen als derde bijlage. Wij hopen dat het de volgende keer het eerste hoofdstuk wordt, zodat de rest van het beleidskader daarop wordt geënt. Die koppeling is nu nog wat zwak. Er valt dus nog wat te verbeteren, maar de eerste stappen in de goede richting zijn gezet.

Voorzitter. In de genoemde analyse wordt geconstateerd dat kinderen in de praktijk vooral worden opgevoed door anderen dan hun biologische ouders. Hierbij kan worden gedacht aan kinderopvang, voor- en naschoolse opvang, de noodzaak om te investeren in sociale cohesie enz. Wij zijn blij dat dit college constateert dat het gezin niet de enige hoeksteen van de samenleving is, maar dat er méér hoekstenen zijn. Dat zien wij als een belangrijk uitgangspunt.

Vervolgens is er de constatering dat de groeiende rol van internet nieuwe vragen oproept in verband met het sociale leven van jongeren. Hierbij wordt onder meer bedoeld op de versmeltende omgangsvormen die informeel op internet gelden, vergeleken met de omgangsvormen in de echte wereld. Wat zijn de

consequenties hiervan voor de cohesie in de samenleving en het gedrag van kinderen? Het zijn vragen, voorzitter, die treffend zijn geformuleerd. Wij zouden dan ook graag zien dat het college hiernaar nader onderzoek laat verrichten, opdat die vragen worden beantwoord. Ook het pesten via internet en zelfs de loverboyproblematiek zouden hierbij kunnen worden betrokken. Kan de gedeputeerde een dergelijk onderzoek toezeggen?

Voorzitter. Wij vragen ons af of de IPT echt werkt. Op blz. 11 en 12 treffen wij een aantal voorwaarden aan, waaraan een succesvolle IPT zou moeten voldoen, maar wordt er ook echt aan die voorwaarden voldaan? Wat is bijvoorbeeld de gemiddelde doorlooptijd? Het zou om een halfjaar tot een jaar moeten gaan, maar wij vangen signalen op waaruit blijkt dat het anderhalf jaar zou zijn. Kan de gedeputeerde ons hierover bijpraten? Op blz. 12 staan enkele goede uitgangspunten voor het cliëntenbeleid, van het recht op kwaliteit en veiligheid tot medezeggenschap en goed bestuur. Echter, wij missen een passage waarin duidelijk wordt gemaakt hoe dit wordt geconcretiseerd. Gaarne verkrijgen wij een toelichting.

Voorzitter. Meer in het algemeen missen wij opmerkingen over het maatschappelijke effect van de jeugdzorg. Schieten de cliënten er daadwerkelijk iets mee op? In hoeverre wordt er aan nazorg gedaan? Weten wij hoe het gaat met deze jongeren, een jaar nadat de behandeling is afgerond? Graag horen wij of de gedeputeerde een dergelijke effectmeting overweegt.

Voorzitter. In de commissie is ooit het simulatiemodel Initiate gedemonstreerd. Wij vragen ons af wat de plaats is van dit model. Wordt het al gebruikt en, zo ja, hoe?

Wat het CJG betreft, voorzitter, stelt het college wel erg gemakkelijk dat het een laagdrempelige voorziening moet zijn. Het moet de normaalste zaak van de wereld zijn om er even langs te gaan. Welnu, wij denken dat het niet zo werkt. Wèl zien wij dat mensen steeds meer op internet zoeken naar informatie en hulp. Er zou wat voor te zeggen zijn om een website te ontwikkelen waar mensen verder geholpen kunnen worden. Door door te klikken kunnen mensen dan bij meer specialistische hulp terecht komen, bijvoorbeeld tot aan internetcounselling toe. Wij menen dat dit goed aansluit bij het zoekgedrag van de burger. Is de gedeputeerde bereid om dit nader te onderzoeken en, bij gebleken haalbaarheid, een voorstel aan de Staten voor te leggen?

Voorts vragen wij aandacht voor een doelgroep die nu buiten de boot valt, namelijk de kinderen die niet meer welkom zijn of niet goed functioneren in het speciaal onderwijs. Zij kunnen nergens terecht terwijl juist deze kinderen een aangepaste onderwijssituatie verdienen, in combinatie met zorg. Wat nodig is, is een zorgonderwijslocatie waar ze welkom zijn en waar de nodige deskundigheid kan worden ontwikkeld. Nu moeten ouders leuren met hun kind om het ergens geplaatst te krijgen. Als dat al lukt, gaat het om slechts enkele uren zorg per dag. Als een kind méér passende opvang krijgt, komt het ook meer ontspannen naar huis waardoor het thuis langer vol te houden is. Ik heb begrepen, voorzitter, dat veel gezinnen balanceren op het randje van dit volhouden. Is de gedeputeerde bereid om ervoor te zorgen dat een dergelijke passende opvang wordt gerealiseerd?

Voorzitter. Mijn fractie heeft een motie voorbereid die betrekking heeft op het Omgangshuis. Het Omgangshuis dat er nu is, is klein en alleen toegankelijk met een indicatie van Bureau Jeugdzorg. De eerste resultaten wijzen uit dat hieruit in 50% van de gevallen een goede omgangsregeling voortkomt. Dit is bemoedigend; het werkt. Kijkt men naar het Omgangshuis in Zwolle dat breed toegankelijk is --dus niet alleen met een indicatie van Bureau Jeugdzorg-- dan blijkt daar het slagingspercentage 80 te zijn. Kennelijk is de problematiek veel breder en komt in een aantal gevallen de hulp te laat. Wij pleiten er dan ook voor, in Zeeland het Omgangshuis breder toegankelijk te maken en dit voor een goed gedeelte te laten financieren door de provincie. Wij denken dat op deze manier veel leed kan worden voorkomen. Immers, een slechte uitvoering van een omgangsregeling heeft vaak negatieve gevolgen voor het kind. Deze gevolgen kunnen worden voorkomen met een breder opgezet Omgangshuis. De financiering door de provincie willen wij als volgt onderbouwen. De gedeputeerde heeft in de commissie aangegeven dat hij een afspraak met de minister heeft kunnen maken om een gedeelte van de doeluitkering in te zetten aan de "voorkant" van het beleid. Welnu, zo'n breder Omgangshuis is een concrete en effectieve maatregel om iets aan preventie te doen, geheel aan die voorkant van het beleid.

Bovendien nodigt het college op blz. 27 partners uit tot samenwerking en, waar nodig, tot onconventioneel handelen. Welnu, een breder Omgangshuis zou voor gevallen zonder indicatie moeten vallen onder gemeentelijk

beleid. Wanneer blijkt dat niet alle gemeenten op dit moment middelen willen of kunnen vrijmaken, dringen wij erop aan dat de gedeputeerde met hen aan tafel gaat zitten en daarbij een royale bereidheid toont om met provinciale middelen te financieren. Wij hopen dat een en ander dan alsnog tot stand kan komen.

De **voorzitter**. Door de leden E. Hageman en Van Zandbrink is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 19 december 2008;

overwegende dat:

- *het huidige Omgangshuis in Zeeland alleen toegankelijk is met een indicatie van Bureau Jeugdzorg;*
- *dit voorlopig in 50% van de gevallen heeft geleid tot een goede omgangsregeling;*
- *dit percentage zou kunnen worden verhoogd indien het Omgangshuis ook toegankelijk is zonder indicatie van Bureau Jeugdzorg;*
- *dit veel leed kan voorkomen voor gescheiden ouders en hun kinderen;*
- *hiernaar in Zeeland veel vraag is;*
- *een "bredere" Omgangshuis past binnen het preventieve beleid dat de provincie Zeeland nastreeft;*
- *ook de provincie Zeeland een voorbeeldfunctie heeft waar het gaat om "onconventioneel handelen" (bedoeld in de zin van pag.27, paragraaf 4.4. van het Beleidskader Jeugdzorg 2009-2012);*

dragen Gedeputeerde Staten op om:

- *het huidige Omgangshuis ook toegankelijk te maken voor gescheiden ouders en hun kinderen via verwijzing van AMW of huisarts;*
- *met de gemeenten tot gezamenlijke afspraken te komen;*
- *hiervoor de benodigde middelen beschikbaar te stellen;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 3.

De heer **Van der Maas** (SGP). Voorzitter. Wij zien in Zeeland en ook op landelijk niveau een verdichting van de problematiek van jongeren, ook in de gezinnen. Er is sprake van een toename van de opvoedings- en gedragsproblemen, zulks ondanks de vele inspanningen die op dit terrein worden

geleverd. Het is dan ook geen eenvoudige opgave om op dit terrein sprongen vooruit te maken. Successen worden soms alweer ingehaald door nieuwe problemen.

Wij menen dat thans een goed beleidskader voor ons ligt. Ik kijk daarbij vooral naar de drie pijlers. Men wil proberen om de instroom terug te dringen, de doorstroming te versnellen en de uitstroom te verbeteren. Daarvoor zijn natuurlijk bepaalde zaken nodig, waarbij allereerst kan worden gedacht aan de samenwerking tussen de verschillende disciplines. Eén kind, één plan. Bij meervoudige problematiek krijgt een kind of een gezin nu nog vaak te maken met verschillende instanties, hetgeen geen goede zaak is.

Niet de organisatie of de geldstroom mag de route bepalen van de hulpverlening. Het kind en zijn of haar probleem moeten leidend zijn. Wij moeten naar een situatie toewerken waarin de zorgverleners intersectoraal samenwerken en één instantie, één persoon, de eindverantwoordelijkheid heeft voor de cliënt. Ik weet overigens dat dit model de gedeputeerde sterk aanspreekt. Wet- en regelgeving maken dit niet altijd mogelijk, maar hier valt nog wel een grote slag te maken.

Tegen deze achtergrond vraagt onze fractie speciale aandacht voor zwerfjongeren. Deze groep valt niet onder een bepaald wettelijk kader of onder een beleidsterrein, met alle gevolgen van dien. Veel zwerfjongeren zie je uiteindelijk echt tussen wal en schip raken. Wat de school als vindplaats betreft onderstreep ik het belang van de Zorgadviesteams (ZAT). Vroege signalering bij kinderen is zeer belangrijk omdat daarmee eerder kan worden voorkomen. Door middel van de ZAT's kunnen wij de oplossingen veel sneller aan de vraag koppelen. Die vraag komt soms al heel vroeg naar voren. In het verlengde van de ZAT's zie ik de Centra voor jeugd en gezin (CJG). Ouders moeten daar terecht kunnen voor allerlei vragen. De drempel van het CJG dient dan ook zo laag mogelijk te zijn. Niet alleen binnenkomen wanneer er grote problemen en zorgen zijn, maar vooral ook voor eenvoudige vragen over opvoedingszaken, waarmee elke ouder te maken krijgt. Het zou een gemiste kans zijn wanneer de drempels te hoog zouden zijn.

In tegenstelling met datgene wat de heer Hageman heeft gezegd --maar misschien is het een en-en-verhaal-- vinden wij het face-to-face-contact zeer belangrijk. Wij zien een zorgverlener die optreedt als vraagbaak, waarmee men even kan praten zodat er een

zekere vertrouwensrelatie kan worden opgebouwd.

De heer **Hageman** (PvdA). Als men naar het CJG gaat, kan dat een beetje stigmatiserend werken. In die zin kan er sprake zijn van een hoge drempel die u misschien niet ziet. Mijns inziens kan er voor een lage drempel worden gezorgd door de mensen te benaderen zoals ze benaderd willen worden. Ik verwijs opnieuw naar het groeiende gebruik van internet.

De heer **Van der Maas** (SGP). Die opmerking onderschrijf ik en ik bepleit dat het inderdaad een kwestie van en-en is. Met u ben ik benieuwd hoe het er uiteindelijk in de praktijk uit gaat zien.

Voorzitter. Een onzekere factor is het nieuwe financieringsstelsel. Ook wij wachten de effecten daarvan af.

Wat de zorgaanbieders betreft staat mijn fractie positief tegenover de grotere keuzevrijheid voor de cliënt. De zorg moet zoveel mogelijk worden afgestemd op de vragende partij. De samenstelling van de Zeeuwse samenleving is divers en het is goed dat die diversiteit terugkomt in de zorgaanbieders.

Het werken met meer zorgaanbieders zal een positief effect hebben op de kwaliteit, zo wordt verwacht. Immers, er is sprake van een prikkel om doelmatiger te werken en dat pakt goed uit voor de cliënt. Concurrentie op kwaliteit ondersteunen wij dan ook, maar dat geldt niet voor concurrentie op prijs. Ik neem aan dat instellingen zullen werken aan de hand van een vastgesteld tarief per verrichting.

Een belangrijk argument om voor voorstel nr. SBO-088 te zijn, is de stimulans om te innoveren. Innovatie is een blijvende opdracht voor een zorgaanbieder. Bij één zorgaanbieder, zoals nu het geval is, is het de vraag of innovatie een hoge prioriteit heeft. Er zijn geen bewijzen dat dit niet het geval is, maar ik denk dat men met méér partijen een natuurlijke prikkel inbouwt om tot innovatie te komen, en dat is een goede zaak.

Voorzitter. Wij vragen ten slotte aandacht voor de ervaringen die zijn opgedaan in de provincie Noord-Brabant. Daar is gebleken dat er, naast een aantal plussen, toch ook minnen zijn. De beheerslasten stijgen bij meer aanbieders. Ook zijn kritische kanttekeningen geplaatst bij de kwaliteit van de toegelaten zorginstellingen. Laten wij daarom streng zijn waar het gaat om de kwaliteit, vóór een nieuwe zorgaanbieder wordt toegelaten.

Tot op heden heeft de verantwoordelijke gedeputeerde daadkracht en doorzettingsvermogen getoond op de complexe terreinen van jeugdbeleid en jeugd zorg. Deze voortvarende aanpak zal de komende vier jaar zeker nodig in. Wij hebben er vertrouwen in en danken de gedeputeerde voor zijn inzet. Wij wensen hem sterkte toe bij de uitvoering van dit nieuwe beleidskader.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Mijn fractie kan zich vinden in het beleidskader dat thans voor ons ligt. Goede woorden die hierover al door mijn voorgangers zijn gesproken, zal ik nu niet herhalen.

Wèl rijst bij ons de vraag in hoeverre er inderdaad kan worden gesproken over de periode 2009-2012. Immers, in de commissie heeft de gedeputeerde aangegeven dat in 2010 de evaluatie van de Wet op de jeugdzorg aan de orde is, terwijl er sprake is van een nieuwe financieringssysteem. Deze zaken brengen heel wat onzekerheden met zich mee. De vraag rijst of wij niet wellicht in 2010 met een heel ander beeld te maken krijgen, zodat een herijking noodzakelijk wordt.

Voorzitter. De verwoorde doelstellingen zijn bijzonder ambitieus, hetgeen wij van harte ondersteunen. Verder kan worden geconstateerd dat een en ander nu SMART is geformuleerd. Echter, het is zaak dat men er vroeg bij is omdat de problematiek complexer wordt naarmate de tijd vordert. Vanochtend hoorde ik op het nieuws een pleidooi voor de terugkeer van de wijkverpleegkundige omdat deze bijzonder veel ziet en hoort, de mensen kent enz. Wellicht kunnen daarmee dwarsverbanden worden gelegd.

Wat het tweede voorstel betreft kunnen wij het betoog van de SGP-fractie onderschrijven. De discussie hierover kan worden voortgezet wanneer duidelijkheid is verkregen over de nieuwe financieringssysteem. Wij hebben er begrip voor dat nu op de aangegeven manier wordt getracht om ruimte te maken voor meerdere zorgaanbieders, maar hierover zal stellig in 2010 uitvoerig worden gesproken. Meer algemeen zijn wij van oordeel dat de situatie waarin het kind het geld volgt, moet worden vervangen door de situatie waarin het geld het kind volgt.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Aan het presenteren van beide voorstellen is ongetwijfeld heel wat werk voorafgegaan. Mijn fractie heeft grote waardering voor deze prestatie, voor de beleidslijnen die het college

voor de langere termijn heeft uitgezet en voor de heldere manier waarop een en ander in beeld is gebracht. Onzerzijds bestaat er in het bijzonder waardering voor de gedeputeerde, de heer Van Heukelom, die in de achterliggende periode vaak onder vuur heeft gelegen. Was het niet de politiek dan waren het wel de in de sector jeugdzorg werkzame organisaties die met al hun beperkingen, wensen en bedenkingen kwamen. Dit is bepaald geen "pretportefeuille", voorzitter, hetgeen deze gedeputeerde soms best is aan te zien. Hij vertoont weliswaar jeugdige maar toch ook soms zorgelijke trekken...

Op dit beleidsterrein nemen de problemen eerder toe dan af. Met het geschetste beleidskader is de koers echter uitgezet. Het aangegeven doel van de reis is ook het onze. Er kan dus wat ons betreft worden gevaren. Onze tevredenheid betreft met name de accentuering van het preventieve jeugdbeleid, het voortraject van zorg en hulpverlening, en de inzet van extra middelen voor de behandeling van sterk gedragsgestoorde jeugdigen. Wij geven onze steun dan ook graag aan zowel het eerste als het tweede voorstel.

Voorzitter. De drie bakens --terugdringen instroom; snellere doorstroming; verbeteren uitstroom plus voorkomen van terugval-- houden wij met het college nauwlettend in het oog. Het wordt geen kalme vaartocht want het wachtlijstbeleid wordt in versnelling gezet. De wachttijd voor jeugdzorgcliënten moet ultimo 2009 tot maximaal 9 weken en eind 2010 tot maximaal 4 weken zijn teruggebracht. Dat is nog steeds te lang, maar de vooruitgang is relatief gezien aanzienlijk. Onze fractie heeft er alle vertrouwen in dat alle hens aan dek zijn om de wachttijd --als dat maar éignszins mogelijk is-- binnen de geplande periode nog verder te verkorten.

Voorzitter. Wat het voortraject betreft willen wij de gedeputeerde in overweging geven om het elektronisch kinddossier (EKD) goed te laten benutten om eventuele probleemgevallen snel in beeld te krijgen. Gaarne vernemen wij van hem hoe hij staat tegenover de mogelijke invoering van de zogeheten multidimensionale familietherapie, de MDFT. Het is een therapie waarbij de geestelijke gezondheidszorg, de verslavingszorg, de jeugdzorg en justitie samengaan. Aan de hand van succesvolle resultaten in de Verenigde Staten wordt in verschillende landen, waaronder Nederland, gewerkt aan de invoering hiervan. Naar ons gevoelen zou deze methode mogelijk het preventief gecoördineerd jeugdbeleid in onze

provincie op een interessante manier kunnen versterken.

Voorzitter. Hoe is de stand van zaken met betrekking tot het 18 maanden-bezoek? Wij zien dit als een prima werkwijze om gezinssituaties goed in beeld te krijgen. Kan een beeld worden geschetst van datgene wat wordt gedaan om meer pleegouders bij de jeugdzorg te betrekken? Een gezinssituatie biedt immers nog altijd de beste oplossing.

Verscheidenheid in aanbod van hulpverlening en jeugdzorg, waardoor meer keuzemogelijkheden ontstaan --er is sprake van een zekere marktwerking-- wordt door onze fractie toegejuicht. Echter, wij waarschuwen voor het gevaar van versnippering wanneer dit proces niet goed wordt gecontroleerd. In onze optiek dient uitbreiding bij voorkeur te worden gezocht wanneer dit gespecialiseerde behandelmethoden oplevert voor bepaalde doelgroepen, die nu niet beschikbaar zijn. Met andere woorden: meerwaarde in kwaliteit.

Mevrouw **Lievaart-Kist** (SP). Voorzitter, collega's, luisteraars. Wat in het voorliggende beleidskader het meest opvalt, is het spanningsveld tussen "graag willen" en "misschien niet kunnen". Enerzijds is er de ambitie, zoals het inzetten op het systeem van IPT om de jeugdzorg zo vroeg, zo kort en zo dicht mogelijk bij huis te laten plaatsvinden. Ook denk ik aan het zodanig versterken van het preventieve jeugd beleid dat het mogelijk zal zijn om het aantal aanmeldingen bij jeugdzorg in vergelijking met de landelijke groei met 20% te laten dalen. Ook noem ik het samen met de gemeenten ontwikkelen van Centra voor Jeugd en Gezin, als onderdeel van het preventieve jeugd beleid.

Anderzijds zijn er de onzekerheden met betrekking tot de financiering door het Rijk. In het beleidskader wordt ervan uitgegaan dat het budget voor 2009 ook nog in de jaren erna beschikbaar zal zijn, maar tegelijkertijd wordt gesteld dat dit niet zeker is. Een aantal factoren, zoals de verlaging van het macrobudget, kan de financiering in ongunstige zin beïnvloeden.

Moet er dan maar niets worden gedaan omdat er misschien geen geld zal zijn? Voorzitter, gelet op de situatie waarin de jeugdzorg zich in Zeeland bevindt, is dat onmogelijk. Misschien is het wèl verstandig om de ambities wat bij te stellen, en voorzichtig om te gaan met experimenten zoals de IPT, waarmee nog nauwelijks ervaring is opgedaan maar waarvoor --het wordt in het beleidskader aangegeven-- de

inzet van voldoende beschikbare begeleiding en hulp een voorwaarde is. Dat dit extra kosten met zich meebrengt, is duidelijk. Ook de CJG's bevinden zich nog in de experimentele fase.

Voorzitter. Is het werkelijk zo belangrijk om het, wat de wachtlijstproblematiek betreft, 20% beter te doen dan de rest van Nederland? Ik zou zeggen: voorzichtig aan, dan breekt het lijntje niet.

De fractie van de SP steunt het voorstel om meerdere zorgaanbieders in de jeugdzorg toe te laten, mits de vrije keuze van de cliënten wordt gewaarborgd.

De heer **Van Heukelom** (GS). Voorzitter. Ik dank de woordvoerders voor hun waarderende opmerkingen over het beleidskader, die ik zal overbrengen aan de afdeling die dit allemaal voor elkaar heeft gebracht.

Veel vragen zijn gesteld over het CJG, over het geld, over de ambities enz. Voorzitter. Wij verkeren in een moeilijke fase. Allereerst hebben wij te maken met de evaluatie van de jeugdzorg, waarbij zeker aandacht zal worden gegeven aan de motie-Zoutendijk over de financieringsstromen, aangenomen door de Eerste Kamer. In de tweede plaats is er de nieuwe systematiek, in het kader waarvan er ontzettend veel wordt onderhandeld. De provincies zitten daarbij. Men hoopt die nieuwe systematiek in 2010 in te voeren. Vervolgens wijs ik erop dat de provincies wettelijk verplicht zijn om een plan in te dienen dat tot 2012 strekt. Hoe het allemaal gaat, ik weet het niet. Wij doen ons best maar kunnen nu niet aangeven wat de definitieve uitkomsten zullen zijn.

Wèl zien wij dat de minister hiervoor geld van de provincies gaat vragen. Dat is een vreemde "move", maar wij hadden dit al gedaan en dus komen wij er wel aardig uit. Er zijn provincies die nog tien miljoen zoeken... Er zijn wel structurele geldstromen maar er wordt veelal incidenteel gewerkt, hetgeen ook weer onzekerheden oplevert. Daarbovenop ligt ons zeer ambitieuze plan dat zich richt op wachttijden, aantallen enz. Ik geef tegenover mevrouw Lievaart toe dat een en ander ambitieus is, maar ik onderstreep dat die ambitie is gekoppeld aan beweging voor het kind. Ik houd mijzelf voor: mik hoger dan het doel; de pijl zakt tijdens het vliegen. Ik houd die hoge ambities graag overeind.

Voorzitter. Mevrouw Van Dinteren heeft gesproken over snelheid en prestaties. Natuurlijk, het kind staat centraal maar er dreigen risico's. Als je snel handelt en bereikt

dat de wachtlijsten korter worden, heb je dan ook de hulp geboden die nodig was? Mevrouw Van Dinteren stelt dat een wachttijd van vier weken soms nog te lang is. Echter, het voorbeeld dat zij geeft, heeft betrekking op een kind dat is aangewezen op een crisisplaats en dat moet direct gebeuren. Een wachttijd van negen weken wordt door iedereen aangenomen. Gaat men dan terug naar vier weken, dan is dat toch zeer ambitieus, maar uiteindelijk moeten wij toch terug naar nul.

Met Guurtje Leguijt heb ik nog een mailwisseling naar aanleiding van de genoemde vergadering. Dat is ongelofelijk...

Voorzitter. Wat de effectiviteit van de hulpverlening betreft verlangt men een jaarlijkse rapportage. Heel goed; die kunnen wij geven.

Voorts wil men betrokken worden bij de afspraken. Wij hebben keiharde afspraken gemaakt. Als de Staten hierbij worden betrokken, hebben wij zowel sturing als monitoring. Zo gaan wij het doen.

Voorzitter. Waar het gaat om de cliëntenraad van Bureau Jeugdzorg heb ik mij ècht kwaad gemaakt. Daaraan wordt nu keihard gewerkt. Bij AZZ gaat het goed. Op de Jongerendag die de vorige week werd gehouden, was men aanwezig, met begeleiding. Deze kwestie heeft onze aandacht.

Ik heb er begrip voor dat ervoor wordt gepleit om voorzichtig om te gaan met de residentiële capaciteit. Wij maken door middel van IPT een omslag naar ambulante maar ik realiseer mij dat de complexe vraag absoluut residentiële capaciteit vereist. Ik leg wat dit betreft AZZ de vraag voor: hoe dan? De kwaliteit hiervan heeft onze aandacht. Wat uiteindelijk overblijft, moet beslist van goede kwaliteit zijn. Er is overigens een initiatief dat wel leidt tot uitbreiding van "residentieel". Ik doel op datgene wat wij nu gaan proberen met Tender en Den Engh om de "buitenkinderen" hier te houden. Daarbij gaat het om 40 plekken. Ook op deze manier proberen wij om residentiële capaciteit te behouden voor de "zorgzwaren". Ik hoop dat dit lukt. Ik ben het eens met degenen die stellen dat de residentiële capaciteit niet kan worden gesloten, maar als het aantal zeer gering wordt, wordt het erg moeilijk. Er moet slim worden geopereerd.

Voorzitter. Er is op aangedrongen dat de hulpverlening wordt geprofessionaliseerd. Weet men wel dat er in Nederland niet één opleiding is voor jeugdzorghulpverlening? In Duitsland en Engeland zijn de voorzieningen geweldig; in Nederland is er niks. Men gaat nu in een denktank na of er niet één opleiding kan komen

die echt gespecialiseerd is in jeugdzorg; dat is hard nodig. Er zijn initiatieven in de richting van een academie maar bij de gelegenheid dat hierover werd gesproken, werd al direct gezegd: maar dan moet het wèl in Noord-Holland... Niettemin hoop ik dat het lukt.

Door de fractie van de VVD is aandacht gevraagd voor de relatie Rijk-IPO. Macro zal het wel lukken; ik verwijs naar de WMO. Echter, op microniveau zijn er gemeenten in Zeeland die als gevolg van de verdeelsleutel veel minder krijgen. Dat zou ook zomaar kunnen gebeuren met betrekking tot de jeugdzorg. Het enige wat ik kan zeggen is dat wij, toen ik in 2003

aantrad, wat de verdeling betreft achterin zaten en dat wij inmiddels voorbij de helft zitten. Wij moeten er nu voor zorgen dat het budget niet minder wordt, maar er is veel strijd. Er zijn provincies die grote residentiële voorzieningen hadden, dure zorg, die nu worden afgebouwd, en die niettemin de bijbehorende middelen willen behouden. Er zal nu echt aan de hand van de inhoud, de zorgvraag, moeten worden gesubsidieerd. Het is een hele toestand omdat er provincies zijn die veel moeten inleveren.

Voorzitter. Terecht is er veel aandacht gevraagd voor mogelijke dwarsverbanden. Wij spreken nu over een stuk dat te maken heeft met een format van het ministerie, maar in mijn nota over het integraal jeugdbeleid ziet men zeker de dwarsverbanden met onderwijs, sociaal beleid enz.

Ik ben enigszins overvallen door de opmerkingen die over internet, analyses enz. zijn gemaakt. Ook in verband met de kindertelefoon heb ik geconstateerd dat kinderen wèl via internet hun problemen willen bespreken, maar niet altijd per telefoon, laat staan face-to-face. Het lijkt mij dan ook een goede zaak om na te gaan of wij hier wel genoeg aan doen.

De heer **Hageman** (PvdA). De bedoeling van mijn vraag hierover is dat er wordt gekeken naar de effecten van het groeiende internetverkeer van kinderen, dat wil zeggen niet alleen van kinderen met een hulpvraag maar ook meer in het algemeen. Hoe communiceren kinderen? U heeft dergelijke vragen ook zelf opgeworpen.

De heer **Van Heukelom** (GS). Inderdaad, omdat ik dit zeer interessant vind gelet op ervaringen die met de kindertelefoon zijn opgedaan. Ik zie het ook in de eigen omgeving. Kinderen communiceren heel vaak via internet. Niettemin is het onderzoek dat nu wordt gevraagd, heel omvangrijk, zeker wanneer daarbij de vraag

wordt gesteld wat op dit terrein kan worden gedaan in verband met pesten, loverboyproblematiek enz. We zullen de onderzoeksopdracht nader moeten bespreken om na te gaan wat wij hiervan kunnen maken. Voorzitter. Waar mevrouw Koppejan erop heeft aangedrongen dat de Staten kunnen sturen en monitoren, denk ik dat de IPT daarbij moet worden betrokken. Welke successen worden daarmee geboekt? Mijns inziens werkt dit. Over het cliëntenbeleid heb ik al iets gezegd. Ik vind dit beleid bij AZZ echt goed. Dat blijkt ook uit contacten met cliënten. Ze worden goed begeleid; daar betalen wij ook extra voor. Echter, wat Bureau Jeugdzorg betreft zet ik een vraagteken.

De heer **Hageman** (PvdA). U heeft een aantal rechten genoemd en ik vraag mij af hoe die worden geconcretiseerd. Zo vraag ik mij af hoe de C-toets hierop aansluit.

De heer **Van Heukelom** (GS). Daarop kom ik graag in de commissie terug. Voorzitter. Ook over de maatschappelijke effecten zijn enkele opmerkingen gemaakt. Met de nazorg zijn wij bezig. Bij de uitstroom doet zich het probleem voor dat er te veel bij ons blijft omdat anderen, die verplicht zijn om voor opvang te zorgen, niet adequaat reageren. Hier kan worden gedacht aan woningbouwcorporaties, gemeenten enz. Wij zijn wat dit betreft druk bezig met sturing, en dit gaat de goede kant op. Bovendien wordt na een jaar nagegaan om hoeveel recidive het gaat enz. Bekeken wordt hoe goed een en ander werkt, en hoe lang.

De heer **Hageman** (PvdA). Wanneer komen de resultaten hiervan beschikbaar?

De heer **Van Heukelom** (GS). Dit is opgenomen in de prestatie-afspraken. Ik zou deze resultaten graag willen hebben vóór de evaluatie van de jeugdzorg. Op deze manier kan worden nagegaan of wij het als provincie goed doen, of onze acties werken.

Voorzitter. Een van de woordvoerders heeft aangegeven dat de doorlooptijd steeds langer wordt, van een jaar naar anderhalf jaar. Wat dit betreft heeft Initiate een belangrijke rol gespeeld. Er zijn keiharde afspraken gemaakt. Het lijkt wel een badkuip, die volstroomt terwijl de afvoer beperkt is en hetzelfde blijft. In feite is er meer verdikking, en dat is natuurlijk niet de bedoeling. Waar het aan ligt, dat zijn wij nu aan het onderzoeken. Afspraken zijn gemaakt; ik wil

dat de onderste steen boven komt. Ik denk dat er begeleiders zijn die het, nadat ze het al goed hebben gedaan, nog beter willen doen. Het is een keer genoeg.

Er is aangedrongen op laagdrempeligheid voor het CJG. Voorzitter, ik maak mij wat dit betreft wel wat zorgen. Immers, ik hoor dat er CJG's zijn die alleen geïndiceerde hulp bieden. Op die manier is men verkeerd bezig en ontstaat er een laag die wij in feite niet nodig hebben. Ook op landelijk niveau rijzen hierover zorgen. Ik zie dat er aan de voorkant domeindiscussies worden gevoerd en dat er van alles wordt opgetuigd. Je zou zeggen: dadelijk hebben wij een Bureau Jeugdzorg aan de voorkant. Nogmaals, ik heb hier zorgen over. We houden dit in de gaten. Voorzitter. Aandacht is gevraagd voor voorzieningen voor de kinderen die uitvallen. Dat is niet allereerst onze taak. Ik verwijs naar de notitie inzake passend onderwijs die nu moet worden uitgevoerd om in het primair onderwijs oplossingen te bieden. Ook voor de hier bedoelde kinderen moet er opvang zijn. Wat het voortgezet onderwijs betreft rijst er een probleem. Hieraan wordt in Zeeland het een en ander gedaan, maar de vraag rijst hoe dit moet worden gefinancierd en kan worden geprofessionaliseerd.

De heer **Hageman** (PvdA). Ik heb vooral bedoeld op het speciaal onderwijs, bijvoorbeeld een kind dat niet meekan op de Ithakaschool en vervolgens geen opvang meer heeft. Wat kan daarvoor worden gedaan?

De heer **Van Heukelom** (GS). Maar in de nota inzake passend onderwijs wordt in feite gesteld: u móet ze nemen. Het kind heeft er recht op om naar die school te kunnen gaan en die school moet een passend antwoord geven op de zorgvraag. Dát is op dit moment de ontwikkeling.

De heer **Hageman** (PvdA). Maar ik heb begrepen dat de praktijk anders is. Ouders krijgen hun kinderen niet meer geplaatst.

De heer **Van Heukelom** (GS). Ik weet het, maar het is even ons probleem niet. Het is een onderwijsprobleem. Ik ben wat dit betreft niet aan de beurt.

Voorzitter. De motie inzake het Omgangshuis heb ik nog niet kunnen bestuderen, maar ik kan nu al zeggen dat, als het AMW hierbij wordt betrokken, er sprake moet zijn van een andere financieringsstroom. In ieder geval heb ik geen geld voor de hier gevraagde verbreding.

Misschien kunnen de indieners aangeven waar de middelen hiervoor vandaan kunnen worden gehaald.

De fractie van de SGP spreekt over één kind, één plan. Daar ben ik het mee eens. Ik voeg hieraan toe dat Zeeland vrij ver is met de ZAT's en de CJG's. Bepaald is nu wie wat gaat doen en welke afspraken er moeten worden gemaakt; deze koppeling wordt dus in Zeeland gemaakt. Wat de zwerfjongeren betreft kennen wij het initiatief Zeeuws Kompas, ten aanzien waarvan centrumgemeente Vlissingen het voortouw en de middelen heeft.

Voorzitter. Waar het om de keuze van zorgaanbieders gaat, moeten wij de Zeeuwse schaal in de gaten houden. De zorgzwaarte vraagt om multidisciplinaire teams, zo is vandaag gesteld, maar als men een werkwijze verlangt waarbij GGZ, justitie enz. betrokken zijn, vergt dat een team dat zó gespecialiseerd is dat je ervoor moet zorgen dat een en ander niet omvalt als er meer zorgaanbieders zijn. De discussie hierover moeten wij voeren als wij meer weten van de nieuwe financieringssystematiek.

Het is geweldig dat de wijkverpleegkundige weer terugkomt. Twee jaar geleden al hebben wij over de wijkzuster een conferentie gehad. Ik denk dat zij in de oude vorm niet terugkomt. Ze deed immers alles. In het verleden was ook de huisarts altijd beschikbaar, en die hebben wij óók niet meer. Het idee, de opzet, is heel goed. Zo is in China de postbode een dergelijk "early sign". Hij kijkt of het goed gaat met die eenzame mevrouw. Ook in Schotland zie je dat. Er zijn mensen in wijken en buurten die op grond van hun professie veel zien en veel kunnen doen. Ik kom in tweede termijn terug op de vraag over het 18 maanden-bezoek; dit wordt nog uitgezocht. Ik weet dat dit goed loopt, maar details zijn mij nu niet bekend.

Voorzitter. De fractie van de PvZ is ingegaan op mijn uiterlijk. Ook thuis vinden ze dat het achteruitgaat... Ik heb overwogen om er iets aan te laten doen. Je kan het wat laten optrekken en liften, rimpels laten wegwerken... Het is nog niet gebeurd, maar misschien komt het nog. Het elektronisch kinddossier is er al in Zeeland, maar dit systeem moet worden "gevuld". Bovendien is er nog altijd discussie aan de hand van de vraag wie toegang mag hebben tot dit EKD. Op landelijk niveau is men er niet in geslaagd om wat dit betreft de hardware goed af te dichten. Nu dreigt het hele EKD omver te vallen, maar wij zijn er klaar voor wanneer wij kunnen aansluiten bij de hardware die landelijk wordt gebruikt.

De MDFT-methode waarop de heer Robesin doelt, ken ik. Het is een methode waarmee experimenteel wordt gewerkt en waarvoor verschillende financieringsstromen gelden. Als het zou kunnen lukken om in de jeugdzorg te werken met één indicatie, één inspectie, één financieringsstroom... Nu zit VWS erin, naast justitie, onderwijs, CJG enz. enz. Als wij tot integratie kunnen komen, kunnen zaken sneller worden opgepakt en afgehandeld. Ik beschouw dit als een goed initiatief.

Voorzitter. De provincie geeft steun aan de stichting die zich bezighoudt met pleegouderssupport. Die stichting heeft onlangs een boekje over pleegouders uitgegeven. Het is te krijgen bij een bekende boekhandel vlak bij het stadhuis en daaruit blijkt dat deze stichting heel goed bezig is met kennisoverdracht, juridische aspecten enz. De aanmelding van pleegouders verloopt nog goed maar zorgvuldig moet worden nagegaan of bij de matching de juiste pleegouders worden ingezet. Dat is wel eens een probleem.

Mevrouw **Koppejan-Elsen** (CDA). Voorzitter. Ik heb aandacht gevraagd voor kritische aandachtspunten met betrekking tot de pleegzorg, die naar voren zijn gebracht vanuit het veld en ook door pleegouderssupport. Ik heb de gedeputeerde gevraagd om die zaken te betrekken bij de actiepunten. Het gaat onder meer over de genoemde matching. De procedures nemen te veel tijd. Ook vraag ik aandacht voor de netwerkpleegzorg omdat de begeleiding door AZZ qua capaciteit onvoldoende is. Ik weet dat hier een probleem doorheen loopt dat zich ook bij de kinderopvang heeft voorgedaan, namelijk de enorme toeloop van opa's en oma's, maar er moeten toch constructies te bedenken zijn waarmee hiervoor oplossingen kunnen worden aangereikt.

De heer **Van Heukelom** (GS). Wij betrekken deze zaken bij de uitvoering. Er wordt verschillend over gedacht. Eigenlijk wil pleegouderssupport zelfstandig verder. Daar moeten wij voorzichtig mee omgaan.

Voorzitter. Mevrouw Lievaart vraagt zich af wat er moet gebeuren wanneer er financiële tekorten ontstaan. Mevrouw Lievaart, als die tekorten zich voordoen, bent u aan de beurt. Dan gaat u mij geld geven. Dat blijkt uit uw betoog: er moet geld genoeg zijn. Ik vind dit een geweldige voorzet.

Voorzitter. IPT is een "evidence based-methode". Als men de site van de NJI, het Nederlandse Jeugdinstituut, bezoekt, ziet men daar alle

methoden die "evidence based", wetenschappelijk onderzocht, zijn, en daar zit IPT bij. Wij zijn hier niet maar een beetje met experimenten bezig. Het gaat om een echt wetenschappelijk gefundeerde methode die als "evidence based" is goedgekeurd.

Mevrouw **Lievaart-Kist** (SP). Die methode is dan wel wetenschappelijk onderzocht, maar is zij ook praktisch onderzocht?

De heer **Van Heukelom** (GS). Door de heer Hageman is al gevraagd om hierop bij de evaluatie terug te komen. Werkt het en, zo ja, hóe werkt het? Wat werkt niet? Het casemanagement is nog een probleem. Het komt allemaal bij de evaluatie aan de orde. Overigens ben ik van oordeel dat het wel degelijk werkt.

Voorzitter. Mevrouw Lievaart is van mening dat ik voorzichtig moet zijn met mijn ambities, maar daar stap ik nog niet vanaf. Als er één hoofdpijndossier is, is dit het wel...

Mevrouw **Lievaart-Kist** (SP). Het is niet mijn bedoeling om u nu van uw ambities te doen afstappen. Ik wil u erop wijzen dat het in financiële zin wel eens helemaal fout zou kunnen gaan.

De heer **Van Heukelom** (GS). Wij hebben het al gehad over datgene wat er moet gebeuren als er tekorten ontstaan.

Mevrouw **Van Dinteren** (GL). Voorzitter. In tweede termijn kom ik even terug op de nieuwe financieringssystematiek, waarover ook de gedeputeerde zich zorgen maakt. Ik heb in dat verband gezegd dat er mijns inziens sprake is van onbehoorlijk bestuur wanneer je iets uitvindt op de datum dat je het ook invoert. Kan er geen overgangstermijn worden gehanteerd? Kan de gedeputeerde onze zorgen op dit punt aan de minister overbrengen?

Mevrouw **Koppejan-Elsen** (CDA). Voorzitter. Wij hebben het even over het cliëntentevredenheidsonderzoek gehad. Is de gedeputeerde van plan om hierover met Bureau Jeugdzorg harde afspraken te maken? Voorts kan ik meedelen dat mijn fractie het voorstel inzake de meerdere zorgaanbieders steunt.

Mevrouw **Schönknecht-Vermeulen** (VVD). Voorzitter. Ook wij zijn er vóór dat er een notitie komt in verband met de optie van meerdere

zorgaanbieders. Waar wij moeite mee hebben, is dat daarop nu al een voorschot wordt genomen, in die zin dat hiervoor structureel extra middelen beschikbaar zouden moeten zijn. Mogelijk geldt dit voor de korte termijn, namelijk zolang de afspraken met AZZ nog lopen, maar daarna moet het toch mogelijk zijn dat efficiency en effectiviteit in het zorgaanbod leiden tot kostenreductie terwijl de kwaliteit niet wordt aangetast.

De voorziening voor Zeeuwse jongeren die behandeling in een gesloten inrichting nodig hebben, staat al langer op het lijstje van de VVD. Wij steunen dan ook van harte het initiatief dat erop is gericht dat onze Zeeuwse jongeren hier, bij de eigen familie, kunnen worden behandeld.

Voorzitter. Wij weten dat de zo gewenste integrale aanpak in het jeugdbeleid in de stukken wordt vermeld, maar in een kaderstellend stuk als dit beleidskader zou ik, zeker waar het om de nazorg gaat, de verbindingen naar de andere terreinen zeer op prijs stellen.

Het is duidelijk dat de gedeputeerde onze zorgen over de toekomstige financiering en geldstromen deelt. Voor de VVD-fractie betekent een en ander niet automatisch dat er in onze eigen begroting ruimte moet worden gezocht. De rijksmiddelen dienen toereikend te zijn om de taken die wij hier mede voor het Rijk uitvoeren, te bekostigen. Voorkomen moet worden dat er wederom, met deze omweg, een greep in de provinciale kas wordt gedaan.

De heer **Hageman** (PvdA). Voorzitter. Ik herinner de gedeputeerde aan mijn vraag of hij de haalbaarheid van de door mij bepleite website wil onderzoeken. Het is van belang dat mensen daar voor informatie en in verband met hulpvragen terecht kunnen.

Wat de motie over het Omgangshuis betreft willen wij dat de gedeputeerde met de gemeenten rond de tafel gaat zitten om een en ander te bewerkstelligen. Tegen die achtergrond zou een bedrag van 30.000 tot 40.000 euro kunnen worden ingezet. Dat lijkt mij geen probleem te zijn op een begroting van 26 miljoen. Wij zien graag dat de gedeputeerde alles in het werk stelt om een breed Omgangshuis tot stand te brengen.

De heer **Van der Maas** (SGP). Voorzitter. In onze ogen dient het CJG een plek te krijgen in het voorveld. Daarvoor is dat centrum bedoeld. De gedeputeerde is het met ons eens, dat het CJG een functie krijgt in het voorkombeleid. Hij

heeft zijn zorgen geuit over de inrichting hiervan, en die zorgen kennen ook wij. Wij zouden op dit punt graag een hardere toezegging verkrijgen. Hij overlegt met de gemeenten en incidentele middelen gaan in de richting van het voorveld. Is het mogelijk dat de gedeputeerde in dat overleg zijn zorgen uit, opdat die centra ook werkelijk worden opgezet overeenkomstig de bedoelingen? Men is nu doende met het proces van op- en inrichting en nú valt er nog wat te sturen.

De heer **Van Heukelom** (GS). Voorzitter. Ik heb inmiddels wat gegevens ontvangen met betrekking tot het 18 maanden-bezoek. Het gaat om een taak voor de jeugd-GGZ en niet voor de provincie. Ook is gebleken dat zich hier nogal wat financiële problemen voordoen. Ik neem deze zaken even mee om het goed uit te zoeken.

Is er sprake van het onbehoorlijk bestuur waarover mevrouw Van Dinteren spreekt? Voorzitter, wij zitten met de minister rond de tafel. Wij zitten er dicht bij; één van onze ambtenaren is al jaren bij het IPO gedetacheerd en betrokken bij deze onderhandelingen. Het wordt gewoon knokken. Of het onbehoorlijk is... Het gaat in elk geval gewoon door. Misschien kunnen wij onze zorgen nog eens aan de Tweede Kamer voorleggen; ook dat is een route. Voorzitter. De CDA-fractie kan ik zeggen dat er harde afspraken met Bureau Jeugdzorg zijn gemaakt over het

cliëntentevredenheidsonderzoek. Mevrouw Schönknecht heeft gelijk met haar opmerking over de integrale aanpak. Als wij de noodzaak daarvan onderschrijven, moet hierover inderdaad een passage worden opgenomen. Het gaat om één van de overlevingskansen voor ons jeugdbeleid. Verder ben ik het --ondanks mijn opmerking aan het adres van mevrouw Lievaart-- met mevrouw Schönknecht eens dat een en ander door het Rijk en niet door ons moet worden betaald. Men kan niet bij ons blijven "klauwen", maar ik dacht: een keer ondeugend naar de SP kijken, mag ook wel eens...

De heer Hageman kan ik zeggen dat de haalbaarheid van de genoemde website zal worden onderzocht. De motie over het Omgangshuis heb ik nog niet bestudeerd.

Mevrouw **Koppejan-Elsen** (CDA). Wat die motie betreft rijst de vraag of het door de heer Hageman bedoelde overleg met de gemeenten moet worden gezien als een eerste stap om de financiering rond te krijgen.

De heer **Hageman** (PvdA). Inderdaad, precies, maar ook geven wij de gedeputeerde de boodschap mee dat er ook wel wat provinciale middelen mogen worden ingezet. In elk geval moet ervoor worden gezorgd dat dat bredere Omgangshuis er komt.

De heer **Van Heukelom** (GS). Voorzitter. Na lezing van de motie kan ik namens het college zeggen dat ik zal proberen om deze motie uit te voeren, samen met AMW, huisartsen, gemeenten enz. Of het resultaat daarvan zal zijn dat er inderdaad wordt verbreed... Daar kom ik later nog op terug.

De heer **Hageman** (PvdA). Wij vragen van u een 100%-inzet. Wanneer denkt u hierop terug te kunnen komen?

De heer **Van Heukelom** (GS). Nog voor de komende zomervakantie. Voorzitter. Ik vraag de heer Van der Maas om zich te realiseren dat het CJG van de gemeente is. Bij de opening in Zierikzee heb ik al gezegd dat de domeindiscussie die zich in verband met het CJG voordoet, niet fris is. Zo moet het niet. Hoe dan ook, wij zitten er bovenop en wij investeren, zodat wij ook voorwaarden kunnen stellen. Ik zal nagaan of de gewenste laagdrempeligheid sterker kan worden betrokken bij de uitwerking.

De heer **Beekman** (CU). Geeft u nu, met uw verwijzing naar de gemeenten, aan dat u alles wil doen in het informele circuit om voor laagdrempeligheid te zorgen, maar dat u in formele zin geen mogelijkheden heeft?

De heer **Van Heukelom** (GS). Het Zeeuwse Model dat wij kennen, is ook hier van toepassing, maar wij hebben hier geen doorzettingsmacht. Zeeuwsbreed moeten wij ons afvragen wat dit precies dient in te houden, wat er in moet. De uitgangspunten kloppen maar voorzover de uitvoering zichtbaar wordt, vraag ik mij af of het zo wel moet. Wij kunnen onze zorgen naar voren brengen, mede omdat men Bureau Jeugdzorg nodig heeft, in het geheel van de keten. Nogmaals, wij doen het gezamenlijk, met elkaar, maar ik zie ontwikkelingen die mij zorgen geven. Het moet niet zo zijn dat het hele dorp zegt: ach heden, kijk eens, die gaan naar het CJG. Zo werkt het niet.

Beide statenvoorstellen worden achtereenvolgens bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat motie nr. 3 van het lid E. Hageman over het Omgangshuis door de gedeputeerde is overgenomen.

20. Statenvoorstel wensen en bedenkingen deelname provincie aan Stichting Kennis Netwerk Delta Wateren (SGR-034)

Mevrouw **De Paepe** (VVD). Voorzitter. In de anderhalf jaar na de ondertekening van de intentieverklaring om te komen tot een Kenniscentrum Water, is veel werk verzet om alle kennis en kunde met betrekking tot water bijeen te brengen. Wanneer er 13 participanten zijn, zijn er ook 13 kikkers in dit orkest, die in verschillende samenstellingen uitvoeringen verzorgen. Van vakmensen is bekend dat zij uitstekend hun vak beheersen maar ook dat zij door hun enthousiasme uit de kruiwagen kunnen springen. Mijn fractie vindt het dan ook noodzakelijk dat er een zakelijke overeenkomst tot stand komt. Zij is het met het college eens dat het in dit geval om een stichtingsvorm dient te gaan.

Mijn fractie heeft echter moeite met de opéénstapeling van risico's, daar veel participanten aan de provincie gelieerde instellingen zijn. Ook gaat het om onderwijsinstellingen waaraan de provincie al financieel heeft moeten bijdragen. In zijn memo van 4 december geeft de bestuurder namens de provincie, tevens gedeputeerde, aan weinig grote risico's te verwachten. Bij riskante activiteiten worden specifieke afspraken gemaakt over de verdeling van risico's. Door middel van jaarrapportages kunnen wij de activiteiten volgen. Ja, voorzitter, dan zijn wij met betrekking tot genomen risico's al te laat. Voorzitter. De VVD-fractie is van mening dat de beoogde bestuursleden bekwame mensen zijn en ook móeten zijn. Cijfers geven aan dat er voor besturen voldoende bekwame mannen en vrouwen beschikbaar zijn. Wij betreuren het dan ook dat in 2008 nog de wens moet worden geuit dat er sprake is van een evenredige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen. Kortom, de VVD-fractie wenst het beoogde stichtingsbestuur veel wijsheid toe en wijst het college nogmaals op de opéénstapeling van

risico's als gevolg van de vele aan de provincie gelieerde instellingen.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Wij hebben een amendement voorbereid gelet op de onduidelijkheden die er bij ons leven in verband met de doelstellingen van de genoemde stichting. Wij zijn bang dat het allemaal te veel van hetzelfde wordt. Daarom stellen wij voor om een bedenking en een wens toe te voegen. De doelstelling van deze stichting is ons inziens niet duidelijk wanneer in aanmerking wordt genomen dat er al zeer veel gebundelde en goed bewaakte kennis en expertise op het terrein van de waterkwaliteit voor handen is.

De **voorzitter**. Door het lid Robesin is het volgende amendement ingediend.

Als derde punt onder het hoofd "bedenkingen" toevoegen:

3. *De noodzaak van deelname aan de Stichting Kennis Netwerk Delta Wateren is niet duidelijk aanwezig, aangezien de archieven uitpuilen van de kennis en expertise op het terrein van de waterkwaliteit en er bovendien tal van commissies en instituten waken over deze schat aan informatie, die waar nodig en wenselijk wordt aangevuld met nieuwe inzichten en bevindingen.*

Als vierde punt onder het hoofd "wensen" toevoegen:

4. *Als het nodig en zinvol is tot deelname te besluiten van de provincie aan de Stichting Kennis Netwerk Delta Wateren, moet die deelname nadrukkelijk worden geplaatst in een historisch perspectief.*

Dit amendement krijgt nr. 1.

De heer **Hamelink** (GS). Voorzitter. De hoofdlijn van het betoog van de VVD-fractie geeft aan dat het een goede zaak is dat in onze provincie een Kennisnetwerk Deltawateren werkzaam is. In feite is dit ook een reactie op de kanttekening die de PvZ-fractie heeft geplaatst. Ik denk dat er enig misverstand bestaat met betrekking tot functie en doel van deze stichting. Het kennisnetwerk is vooral opgericht om de kennis die inderdaad al in onze provincie aanwezig is, te integreren. Met behulp van deze verbindingen tracht men te komen tot initiatieven die op de terreinen van

Deltatechnologie en watermanagement voor onze provincie van belang zijn. Dát is de achtergrond van dit kennisnetwerk; het stimuleren en faciliteren van initiatieven. Vandaar, voorzitter, dat ik niet zo ongerust ben over die opéénstapeling van risico's waarover mevrouw De Paepe spreekt. Het is niet de bedoeling dat projecten specifiek door het kennisnetwerk zelf worden getrokken of gerealiseerd, maar dat initiatieven worden gestimuleerd. Wanneer zich initiatieven voordoen waaraan risico's verbonden zijn, zullen de daarbij betrokken organisaties zelf een afweging moeten maken. Opgemerkt is dat een aantal van die organisaties bij de provincie betrokken zijn. In dergelijke situaties is het aan de provincie om te beoordelen of projecten en initiatieven eventueel tot onverantwoorde risico's kunnen leiden. Op dat moment moeten wij er uiteraard bij zijn, met de provinciale pet op, om er met betrokkenen over in discussie te gaan.

Voorzitter. Ik heb kennisgenomen van de wens van de PvdA- en de VVD-fractie om ook vrouwen in dit kennisnetwerk actief te laten zijn. Het zijn de participanten die het bestuur vormen; zij wijzen hun vertegenwoordigers aan. Wij zullen de geuite wens overbrengen. Overigens heb ik begrepen dat al eerder door de Staten een motie is aangenomen om deze kwestie naar voren te brengen. Het heeft de voortdurende aandacht van de leden van het college om dit te realiseren, maar men is nu eenmaal afhankelijk van de voordrachten en aanwijzingen van afzonderlijke participanten.

Voorzitter. Gelet op het voorliggende voorstel en de inhoud van de statuten zal men begrijpen dat wij een andere opvatting hebben dan de fractie van de PvZ. Wij achten het juist van grote meerwaarde dat er kan worden beschikt over dit kennisnetwerk. Daarom ontraden wij de Staten om het amendement aan te nemen.

Mevrouw **De Paepe** (VVD). Voorzitter. Wij zouden graag zien dat het heel normaal zou zijn om niet meer te praten over het opnemen van vrouwen en mannen in besturen. Je zet daar de mensen met voldoende kwaliteit neer. Je hoopt dat iedereen tussen de oren heeft dat de kwaliteit voorop wordt gesteld. Anders krijgen vrouwen het idee dat ze in feite "excuustruus" zijn. Dat is wel het laatste wat vrouwen in de VVD willen...

De heer **Hamelink** (GS). Wij zijn het helemaal eens.

Amendement nr. 1 van het lid Robesin inzake het toevoegen van een bedenking en een wens wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de leden van de fractie van de PvZ voor dit amendement hebben gestemd.

In stemming komt het ontwerpbesluit, behorend bij statenvoorstel nr. SGR-034.

Onderdeel Ia wordt zonder stemming aangenomen.

Onderdeel Ib wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvZ, de SGP en de VVD tegen dit onderdeel hebben gestemd.

De onderdelen Ic, IIa en IIb worden zonder stemming aangenomen.

Statenvoorstel nr. SGR-034 wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de leden van de fractie van de PvZ tegen dit voorstel hebben gestemd.

21. Statenvoorstel vaststellen nota's Cultuur Continu II 2009-2012, en Provinciaal Kunstenbeleid 2009-2012 (SBO-081)

De **voorzitter**. Voor een toelichting geef ik allereerst het woord aan de heer Van Waveren.

De heer **Van Waveren** (GS). Voorzitter. In de commissie is door de heer Vogelaar gevraagd om een overzicht van de uitgaven ten laste van de stelpost Provinciale Staten. Dit overzicht is thans beschikbaar en zal worden rondgedeeld.

Mevrouw **Van Dinteren** (GL). Voorzitter. Waar vind je een commissievergadering die met een violist start? Zeeland mag zich gelukkig prijzen met een enorme variatie aan kunst en cultuur, door velen gedaan en gedragen. Die variëteit en hoeveelheid is ook wat direct opvalt in zowel Cultuur Continu II als het Kunstenplan.

Het stoere "meer voor minder", het maken van keuzes, moet --zo hebben wij van de gedeputeerde begrepen-- niet zo heet worden gegeten als het is opgediend. De fractie van GroenLinks hoort dit met genoegen, niet omdat je niet zou moeten durven kiezen, maar omdat de kunst- en cultuuruitingen die op de nominatie staan om door de provincie te worden ondersteund, allemaal zijn doorgelicht op hun bijdragen aan het provinciale beleid en het culturele aanbod in Zeeland, op hun publieksbereik, op professionaliteit, op promotiewaarde en op de vraag of het inzetten van provinciale middelen ook bijdraagt aan verbetering. Met andere woorden: wat over is gebleven, is ook echt de moeite waard. Voorzitter. Niet hoeven kiezen lijkt aardig, maar er zijn toch twee bedenkingen: de financiën en het Centrum voor Beeldende Kunst (CBK). Nadat werd gevraagd om een financieel totaaloverzicht, hebben wij inmiddels vier verschillende financiële "plaatjes" gekregen, één in Cultuur Continu II, één in het Kunstenplan, één na afloop van het overleg in de commissie en één de vorige week. En nog steeds, voorzitter, weet ik niet wat Scoop ons kost. Het lijkt gratis...

De kunst- en de dragende instellingen staan niet bij elkaar zodat er nog steeds geen totaaloverzicht is. Nadat vragen zijn gesteld over extra subsidie voor een aantal instellingen, blijkt ineens dat de gedeputeerde respectievelijk 15.000 en 20.000 euro structureel uit hetzelfde budget kan halen. Mijnheer Van Waveren, hoe kunnen wij een totaal beleid met een bepaald budget vaststellen wanneer u ons geen compleet overzicht geeft?

Voorzitter. Wij zijn de beroerdste niet, en dus proberen wij uit twee deels overlappende beleidsnota's en vier verschillende, nog niet complete begrotingen te herleiden wat er nu precies vandaag wordt besloten en wat wij daarvan moeten vinden. Met de toezegging dat voor de programmering 2009 van Kamermuziek Zeeland per direct een oplossing wordt gezocht, vooruitlopend op samenwerking en gezamenlijke programmering van alle muziekclubs, kunnen wij ons vinden in het voorstel inzake de podiumkunsten, amateurkunsten en letteren, zij het dat wij het initiatief van de CDA-fractie inzake de subsidiëring van Kamerorkest Ty zullen steunen.

Wat de dragende instellingen betreft zitten wij met een vraag en een probleem. Is het mogelijk om bij de doorlichting van alle bestede gelden ook Scoop inzichtelijk te maken? Wij vinden het

onjuist dat dit niet gebeurt. Waarom is het niet gebeurd? Het probleem is dat het CBK wordt geëvalueerd als een club die het provinciale beleid op het gebied van architectuur, beeldende kunst en vormgeving echt vernieuwend verder brengt in Zeeland. Op deze wijze wordt substantieel bijgedragen aan het provinciale beleid ten aanzien van beeldende kunst. Echter, omdat het Rijk bezuinigt en het geld weer via Middelburg binnenkomt, krijgt men 270.000 euro, in plaats van 315.000 euro. Het geld dat bij Middelburg binnenkomt, wordt ingezet ten behoeve van Middelburgse projecten en daarvoor heeft men personeel nodig. Voorzitter. Buiten Scoop besteden wij bijna 17 miljoen aan vijf dragende instellingen. Je mag niet middelen --het zijn verschillende grootheden-- maar als je dat toch doet, kom je uit op ruim 3 miljoen per instelling. Het CBK krijgt daarentegen 2,7 ton. Het CBK had enthousiaste plannen voor de verdere uitwerking van zijn provinciale taken, waaronder de begeleiding van gemeenten. Deze ambities heeft men meteen opzij moeten zetten, in de zin van: als het minder moet, kunnen wij minder. Men is daarnaast naar middelen gaan zoeken. Die mogelijkheden zijn er, maar het is het college dat dient aan te geven wat het CBK dan maar minder moet gaan doen, zulks in plaats van het naar voren brengen van weer nieuwe wensen.

Beste collega's en beste mijnheer Van Waveren, we zitten al voor een dubbelkje op de eerste rang. Wij willen dat het CBK fatsoenlijk zijn substantiële bijdrage aan ons beeldendekunstenbeleid kan blijven leveren. Vandaar dat wij een amendement hebben voorbereid.

De **voorzitter**. Door de leden Van Dinteren en Lievaart-Kist is het volgende amendement ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 19 december 2008;

overwegende dat:

- beeldende kunst een belangrijk onderdeel is van het totaalpakket kunst en cultuur dat in Zeeland gewenst is;

- het CBK in de voorbije jaren heeft laten zien dat het bijdraagt aan het provinciaal beleid, zodat het op diverse plaatsen in de provincie beeldende kunst stimuleert en op provinciaal niveau beeldende kunst, vormgeving en architectuur

zichtbaar, bespreekbaar en beleefbaar maakt door de Zeeuwen;

- de Raad voor de Cultuur Zeeland ook positief oordeelt over zijn werk en de besteding van middelen;
- het Rijk heeft besloten alleen nog geld voor beeldende kunsten in de grote steden en de provinciehoofdsteden in te zetten, waardoor provinciale instellingen buiten de boot dreigen te vallen en het CBK met ingang van komend jaar de facto 200.000 euro aan rijks gelden (via de provincie) misloopt;
- de gedeputeerde afgesproken heeft met Middelburg dat 100.000 euro van het aan deze stad toegekende geld voor beeldende kunst zal worden besteed bij het CBK, maar dat Middelburg daarvoor van het CBK concrete projecten in Middelburg verwacht (waarbij uiteraard de kosten voor personeel, overhead enz. zijn inbegrepen);
- het CBK zelf al heeft aangegeven de gewenste verhoging van budget voor een betere invulling van zijn taken voor de cultuurperiode van 2009-2012 in deze situatie niet meer te vragen en mogelijke verdergaande bezuinigingen te hebben onderzocht;
- het CBK concludeert dat het geen mogelijkheden ziet om onder het oude budget te werken zonder de kerntaken op het gebied van beeldende kunsten aan te tasten;
- de provincie in het Kunstenplan in feite een uitbreiding van taken voor het CBK vraagt, namelijk ondersteuning van Zeeuwse gemeenten bij de ontwikkeling van een eigen beeldendekunstenbeleid, maar daar een krimp budget tegenover zet;
- het beeldendekunstenbeleid in Zeeland de laatste jaren meer "smoel" heeft gekregen dankzij het CBK, dat de organisatie met een gering budget veel weet te bereiken en dat bezuinigingen maken dat een keuze moet worden gemaakt die geen recht doet aan de wensen in het provinciaal beleid;
- voor de cultuurperiode 2009-2012 een jaarlijks budget van 270.000 euro wordt voorgesteld;
- er binnen de beschikbare middelen voor de uitvoering van de nota's Cultuur Continu II 2009-2012 en Provinciaal kunstenbeleid 2009-2012, na verwerking van de brief van GS 08035368/66 van 9 december 2008, voor 2009 geen ruimte meer is maar voor volgende begrotingsjaren ruimte kan worden gevonden;

spreken uit dat het wenselijk is dat voor het CBK in de periode van het Kunstenplan 2009-2012 315.000 euro als jaarlijks budget beschikbaar is om zijn taken op het gebied van provinciaal beeldendekunstenbeleid uit te kunnen voeren;

besluiten om aan het statenvoorstel SBO-081 als beslispunt 3 toe te voegen:

3. De beschikbare middelen voor cultuur in de periode 2009-2012 structureel te verhogen met 45.000 euro om hiermee de provinciale subsidie voor het CBK ten behoeve van zijn provinciale taken op het gebied van beeldende kunsten, architectuur en vormgeving te verhogen met 45.000 euro tot jaarlijks 315.000 euro; deze verhoging voor 2009 te dekken uit de stelpost initiatieven PS, terwijl in volgende jaren GS hiervoor geld vrijmaakt in de begroting.

Dit amendement krijgt nr. 2.

(Dit amendement wordt later behandeld als motie nr. 4.)

De heer **Babijn** (CDA). Voorzitter. In verband met de beperkte spreektijd laat ik mijn lyrische en poëtische bijdrage maar achterwege. Ik houd het maar functioneel.

De inzichtelijkheid en de overzichtelijkheid van dit voorstel vinden wij niet helemaal wat ze zouden moeten zijn. Het gaat om drie gedeelten terwijl de financiële transparantie wat ons betreft ver te zoeken is.

Tijdens het cultuurdebat van maart 2008, waarbij de "inner circle" van de kunst in Zeeland bijeen kwam om te spreken over het provinciale Kunstenplan, werd bij de stelling "meer voor minder" het beeld opgeroepen van grote korenvelden en bloemetjes aan de kant. Gelet op de kwaliteit van het getal en de actie "Dan gaat het licht uit" zou het er niet al te best uitzien voor de kunst in Zeeland. Welnu, die angst en vrees zijn zeker niet bewaarheid. Het college heeft in de commissie bevestigd dat de lijn minder hard is getrokken dan eerder de bedoeling was. Het is daardoor niet gegaan van meer naar minder; eerder is er sprake van een koerscorrectie waarbij bepaalde accenten worden gelegd.

Voorzitter. Met de actiepunten en de stand van zaken in Cultuur Continu II en met de notitie Cultuureducatie Zeeland, en de daarin opgenomen actiepunten, kunnen wij instemmen. Vervolgens ga ik in op het Kunstenplan. De hoofdlijnen en de uitgangspunten worden door onze fractie ondersteund. Verder juichen wij de regioarrangementen die met gemeenten worden afgesproken, toe. Zij leiden ertoe dat gemeenten medeverantwoordelijk worden

gemaakt voor de mix van regionale kunst- en cultuuruitingen die van provinciaal belang worden geacht. Wat wij óók belangrijk vinden, is dat de regionale spreiding over de gehele provincie uitwaaiert, en niet beperkt blijft tot Walcheren en de Bevelanden. Ook het feit dat er sprake is van een groeimodel krijgt onze steun. Voorzitter. Het zal een forse inspanning vergen om de gemeenten te overtuigen die tot op heden nog onvoldoende actief zijn op het terrein van kunst en cultuur. Niettemin zal dit vooral de amateurkunst, die wij als CDA zo zeer liefhebben, ten goede komen. Wij vragen het college om door middel van een voortgangsrapportage aan te geven of echt met alle gemeenten dergelijke arrangementen overeen kunnen worden gekomen. Ook rijst de vraag of het budget-cultuurparticipatie hiervoor toereikend zal zijn. Mocht er extra budget nodig zijn, dan zullen wij het verstrekken daarvan zeker overwegen.

Voorzitter. Met de stap om te komen tot de Stichting Muziekproductiehuis Zeeland in oprichting, stemmen wij van harte in. Wij zijn met het college van mening dat wij niet gebaat zijn bij versnippering en dat samenwerking zeker zal leiden tot kwaliteitsverbetering. Wat de centjes betreft, voorzitter, is het interessant om te zien wat de Raad voor de Cultuur Zeeland (RCZ) adviseert met betrekking tot de meerjarige subsidies. Dat advies weegt heel zwaar bij de besluitvorming. Op enkele voorstellen, al dan niet voorzien van een dergelijk advies, willen wij nader ingaan. Met betrekking tot Zeeuws Kamerorkest Ty is geadviseerd om 30.000 euro als meerjarige subsidie beschikbaar te stellen. Men vindt dit initiatief nog te pril; Ty dient zich nog te bewijzen. Het college stelt in zijn brief van 9 december voor om hiervoor 15.000 euro beschikbaar te stellen, zonder motivering. Voorzitter, wij vinden 15.000 euro een goed begin, maar dat is voor Ty toch niet voldoende om tot meerjarige afspraken te kunnen komen, zoals niet alleen uit de stukken van Ty maar ook uit het advies van de RCZ blijkt. Daarom dienen wij een motie in die voorziet in aanvulling tot het niveau van 30.000 euro.

Vervolgens vragen wij aandacht voor het Zeeuws Orkest. Ons is gebleken dat een extra gevraagd subsidie van 125.000 euro per jaar --ten behoeve van de voortzetting van vier concertseries met volledige bezetting, een reële beloning voor musici en een vergoeding voor de financieel administrateur-- onvoldoende zorgvuldig is afgehandeld en niet bij de advisering door de RCZ is betrokken. Wij

hebben dan ook een motie geformuleerd die erop is gericht om de genoemde series te handhaven. Hieraan is een prijskaartje verbonden van 20.000 euro op jaarbasis. Voorzitter. De organisatie Film by the Sea is een wel èrg teleurstellende mededeling gedaan in de brief van 9 december. Het college geeft hierin aan dat er een tekort is ontstaan over 2008 en dat de omvang daarvan niet exact bekend is. Wij vinden deze gang van zaken vreemd. Het college gaat overleggen om meer duidelijkheid te verkrijgen en wenst de meerjarige subsidie te reserveren. Daarmee kunnen wij instemmen, maar wij vragen wèl van het college de toezegging dat men pas tot meerjarige subsidieverlening overgaat nadat de financiële problemen betreffende 2008 en ook voorgaande jaren zijn opgelost. Ook verlangen wij de garantie dat er alleen wordt gesubsidieerd als er sprake is van een financieel gezonde organisatie.

Een volgend punt is het CBK waarover mevrouw Van Dinteren al het nodige heeft gezegd. Wij kunnen ons in haar betoog vinden.

Voorzitter. Theaterproductiehuis Zeelandia vraagt een aanvullende subsidie van 200.000 euro per jaar. De CDA-fractie heeft hier kritisch naar gekeken. Wij realiseren ons dat deze organisatie een van de kroonjuwelen en een cultureel ambassadeur van Zeeland is. Het is toch geen geringe prestatie wanneer men zes producties realiseert op unieke locaties in Zeeland, waarvan vier voor het Nazomerfestival en twee als reizende productie in het seizoen. Wat ons over de streep heeft getrokken, is het feit dat men is opgenomen in de landelijke Basisinfrastructuur 2009-2012, sector podiumkunsten. Als je daarin bent opgenomen, behoor je tot de top in Nederland, maar je moet dan wel blijven voldoen aan de extreem hoge eisen van artistieke en zakelijke continuïteit, excellente opvoeringskwaliteit en artistieke profilering. Dat heeft zijn meerwaarde voor de verdere ontwikkeling van de culturele infrastructuur in onze provincie, en mijn fractie is bereid om daarvoor flink in de buidel te tasten. Wij zullen dan ook steun geven aan de motie die door collega's van de VVD- en PvdA-fractie zal worden ingediend en die erop is gericht om een aanvullend subsidie te verstrekken.

Voorzitter. Een volgend aspect is de spreiding van kunst en cultuur in Zeeland, opdat iedereen daarvan kan genieten. Wat wij graag zouden zien, is dat eens wordt gekeken naar de samenstelling van de raden van toezicht bij de dragende instellingen. Ik doel op Scoop, CBK,

Zeeuwse Bibliotheek, Zeeuws Museum, Omroep Zeeland, maar ook Theaterproductiehuis Zeelandia, Zeeuws Orkest en Film by the Sea. Uit een beperkt onderzoek is ons gebleken dat die raden voor 53% bestaan uit mensen van Walcheren. Ik heb een overzicht bij mij en zal dat de gedeputeerde overhandigen, zodat hij er zijn voordeel mee kan doen. Natuurlijk zijn dat àllemaal deskundige mensen, waarschijnlijk ook geselecteerd op vertegenwoordiging van mannen en vrouwen. Van het laatste ga ik nu maar even uit, mevrouw De Koster...

Wat wij willen, voorzitter, is dat wordt nagegaan of de leden van de raden van toezicht van de instellingen die kunst- en cultuuruitingen presenteren ten behoeve van de gehele provincie, ook uit andere delen van Zeeland zouden kunnen komen. Daar dient men echt naar te gaan zoeken. Men moet zich niet alleen richten op de "inner circle" op Walcheren. Wij denken dat de inbreng van andere regio's, ook Tholen, Schouwen-Duiveland en Zeeuws-Vlaanderen, ertoe kan bijdragen dat het kunst- en cultuuraanbod meer gespreid in Zeeland plaatsvindt.

Voorzitter. Wat de financiën betreft is dit voorstel een zoekplaatje. Eerst was er een informatieve lijst, vervolgens kwamen er staatjes die niet compleet bleken te zijn. Wij verwijzen naar Cultuur Continu voor de periode 2005-2008, waarin alle zaken goed werden gesplitst. Nu gaat het inderdaad om een zoekplaatje. Wij vragen de gedeputeerde om ons op meer transparante wijze informatie te geven.

De **voorzitter**. Door het lid Babijn zijn de volgende twee moties ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 19 december 2008;

constaterende dat de Raad voor de Cultuur Zeeland:

- *Ty Zeeuws Kamerorkest beschouwt als een nieuw initiatief dat erop is gericht om in Zeeland een professioneel kamerorkest in stand te houden;*
- *het initiatief nog te pril vindt om in aanmerking te laten komen voor een meerjarig subsidie;*

overwegende dat Ty Zeeuws Kamerorkest:

- *de ambitie heeft om een factor van betekenis te gaan worden in de relatie tussen professionele orkestmusici en (amateur)koren, en bijdraagt aan kwaliteitsbevordering van de koormuziek in de provincie;*

- *voldoende tijd gegeven dient te worden om te investeren in draagvlak voor en vertrouwen in en behoefte aan hun product bij mogelijke partners, opdat gekomen kan worden tot meerjarenafspraken;*
- *op basis van de inspraakreactie en de opmerkingen vanuit de commissie welzijn door het college van Gedeputeerde Staten ten dele tegemoet is gekomen door het verstrekken van een meerjarig subsidie van 15.000 euro per jaar;*
- *als jong maar inmiddels al breed erkend en succesvol kamerorkest een kans mist om zijn ambities daadwerkelijk te realiseren als de totaal gevraagde meerjarige subsidie van 30.000 euro per jaar ten dele wordt onthouden;*

besluiten:

- *een aanvullende meerjarige subsidie te verstrekken van 15.000 euro per jaar ten laste van de stelpost Provinciale Staten voor 2009, 2010 en 2011;*
- *Gedeputeerde Staten te verzoeken om vanaf 2012 een meerjarige subsidie te verwerken in de begroting;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 5.

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 19 december 2008;

constaterende dat:

- *in het statenvoorstel Provinciaal Kunstenbeleid 2009-2012 voor het Zeeuws Orkest een meerjarig subsidie wordt voorgesteld van 216.000 euro per jaar;*
- *het voorgestelde bedrag conform het advies van de Raad voor de Cultuur Zeeland is;*
- *door de Stichting Het Zeeuws Orkest bij de aanvraag voor een meerjarig subsidie en in de toelichting op de meerjarenbegroting 2009-2012 tevens is verzocht om de subsidie structureel te verhogen met 125.000 euro per jaar, onder meer ten behoeve van de voortzetting van vier concertseries met volledige bezetting, reële beloning musici en vergoeding financieel administrateur;*
- *de afhandeling van het verzoek om extra subsidie wel is besproken, doch onvoldoende zorgvuldig is afgehandeld en niet in de advisering van de Raad voor de Cultuur Zeeland is betrokken;*

overwegende dat:

- *bij het niet verhogen van de meerjarige subsidie het niet mogelijk is dat vier concertseries met*

volledige bezetting per jaar worden gegeven, doch uit financieel oogpunt beperkt zullen moeten worden tot twee concertseries per jaar of het verder schrappen in uit te voeren series;

- het gewenst blijft dat de Stichting Het Zeeuws Orkest als basis minimaal vier concertseries met volledige bezetting per jaar uitvoert;*
- om de vier concertseries met volledige bezetting te kunnen blijven voortzetten een meerjarige subsidie van 20.000 euro per jaar nodig is;*
- de uitstraling en het artistieke niveau van de activiteiten bovendien aantonen dat de organisatie van provinciaal belang is en voldoende provinciaal bereik heeft;*

besluiten:

- een aanvullende meerjarige subsidie beschikbaar te stellen van 20.000 euro per jaar voor de periode 2009-2012, en deze uitgave te verwerken in de begroting;*
- Gedeputeerde Staten te verzoeken om een nader onderzoek te doen naar de continuïteit op langere termijn van de Stichting Het Zeeuws Orkest en hiertoe voorstellen te doen aan Provinciale Staten;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 6.

De heer **Heijning** (VVD). Voorzitter. Ik begin mijn betoog met steun te betuigen aan de opmerking die de heer Babijn heeft gemaakt over de samenstelling van de raden van toezicht van diverse instellingen. Zijn woorden spreken mij bijzonder aan.

Een maand na de begrotingsbehandeling spreken wij over het Zeeuwse cultuurbeleid voor de komende jaren. Natuurlijk gaat het niet alleen om het beleid, maar ook over het geld dat daarbij hoort. Wij vinden het onhandig dat dit is losgekoppeld van de begrotingsbehandeling. Van gedeputeerde Van Waveren hebben wij begrepen dat de oorzaak hiervan ligt in vertraging die in Den Haag is opgetreden. Dat zal zeker het geval zijn, maar de provinciale organisatie valt ook wel iets te verwijten.

Zo mochten wij pas ongeveer een week geleden per mail vernemen hoe de gelden over de zogenaamde dragende instellingen zijn verdeeld. Deze bedragen lijken overeen te komen met de bedragen die in de programmabegroting werden genoemd. Echter, bijvoorbeeld de Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland krijgt ongeveer 10% méér. Niet duidelijk is hoe de bedragen, beschikbaar voor

dragende instellingen, in de meerjarenbegroting worden vertaald. De VVD-fractie vindt het jammer dat dergelijke verschillen en onduidelijkheden nu pas, bij de behandeling in de Staten, aan het licht komen.

Overigens, voorzitter, wordt Scoop wel genoemd, maar zonder geld. Dat is wel begrijpelijk maar erg duidelijk is het niet. Wij hebben geconstateerd dat de rol van Scoop op het gebied van cultuureducatie wordt beperkt. De organisatie was als het ware wat overactief, zoals ze dat volgens ons ook op andere terreinen wel eens zijn. Heel logisch om daaraan iets te doen, zo lijkt het, maar blijft er dan niet budget over?

Voorzitter. Toen de discussie over het nieuwe cultuurbeleid geruime tijd geleden werd gestart, was het plan van GS om de beschikbare middelen over minder verschillende doelen te gaan verdelen, dus: minder versnippering. Wij hebben dit voornemen gesteund, maar wij vragen ons af wat er nu nog over is van deze doelstelling. Het is natuurlijk geen eenvoudig doel: niets is moeilijker dan een instelling die altijd subsidie kreeg, te laten weten dat de bijdrage van de provincie wordt verminderd of beëindigd.

Op hoofdlijnen is mijn fractie wel tevreden over het nu voorliggende cultuurbeleid. Mede naar aanleiding van datgene wat door verschillende insprekers naar voren is gebracht in de commissie, hebben wij echter nog enkele opmerkingen en vragen.

Bij de begrotingsbehandeling heeft mijn fractie twee moties ingediend, over Film by the Sea en het Theaterproductiehuis Zeelandia. Wij komen daar nu op terug, niet in die zin dat wij deze moties opnieuw aan de orde willen stellen. Immers, er is inmiddels een andere situatie ontstaan. Wat Film by the Sea betreft is door GS geconstateerd dat er ernstige problemen zijn. Wij zijn het eens met de gedeputeerde dat er eerst duidelijkheid moet komen, maar wij vragen het college wel om toe te zeggen dat zo spoedig mogelijk in het nieuwe jaar voorstellen worden gedaan, dat wil zeggen zodra er duidelijkheid bestaat over de tekorten. Wat de VVD-fractie betreft is Film by the Sea een mooi evenement met een uitstraling tot ver buiten de Zeeuwse grenzen. Het verdient het daarom, door ons te worden gesteund.

Het Theaterproductiehuis Zeelandia, het Nazomer Festival, wordt naar ons oordeel tekort gedaan door de opstelling van GS. Het verdient alle lof, het voldoet aan alle culturele eisen en het draagt bij aan de promotie van Zeeland, maar de afspraken tussen minister en GS

zorgen ervoor dat de doelstellingen niet voldoende kunnen worden gerealiseerd. Om dit recht te trekken hebben wij samen met de PvdA-fractie een motie opgesteld die erop is gericht om 200.000 euro extra uit te trekken. Voorzitter. De discussie over het CBK is wat ons betreft nog niet afgerond. Wij menen dat de gedeputeerde nog niet duidelijk heeft kunnen maken hoe deze dragende instelling de opgedragen taken goed kan vervullen, met de beperkte middelen die voor het CBK beschikbaar zijn. Wij wachten de reactie van de gedeputeerde af, maar overwegen om de door de fractie van GroenLinks ingediende motie te steunen.

De **voorzitter**. Door de leden Heijning en E. Hageman is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 19 december 2008;

constaterende dat:

- Theaterproductiehuis Zeeland voldoet aan de eisen voor opname in de landelijke basisinfrastructuur 2009-2012, sector podiumkunsten;
- dit als een erkenning kan worden gezien van door deze organisatie geleverde en te verwachten authentieke en vernieuwende bijdragen aan het culturele klimaat in Zuidwest Nederland;

overwegende dat:

- in het statenvoorstel Provinciaal Kunstenbeleid 2009-2012 een meerjarige ondersteuning wordt voorgesteld van 294.000 euro per jaar in aanvulling op de door de rijksoverheid beschikbaar gestelde middelen;
- de gezamenlijke bijdragen van Rijk en provincie in voornoemde periode, in combinatie met te verwerven eigen middelen, het Theaterproductiehuis Zeelandia niet mogelijk maken om één grootschalige theaterproductie per jaar in het kader van het Nazomerfestival te produceren;
- genoemde organisatie derhalve een aanvullende bijdrage verzoekt van 200.000 euro per jaar in de periode 2009-2012;
- het voor de ontwikkeling van Theaterproductiehuis Zeelandia niet alleen gewenst is een breder publiek te bereiken, maar ook noodzakelijk is om te blijven voldoen aan de criteria en eisen van artistieke en zakelijke continuïteit, excellente opvoeringskwaliteit en onderscheidend in artistieke profilering, zoals die vereist worden van een organisatie die behoort tot het selecte gezelschap

van organisaties in de landelijke basisinfrastructuur, sector podiumkunsten;
- een extra impuls een meerwaarde heeft voor de verdere ontwikkeling van de culturele infrastructuur in de provincie Zeeland;
- een hoog cultureel niveau het toeristische product van Zeeland nodig versterkt en ook zeer positief is voor het imago van de provincie;

besluiten, Gedeputeerde Staten een aanvullende bijdrage van 200.000 euro beschikbaar te laten stellen aan Theaterproductiehuis Zeelandia en deze uitgave te verwerken in de begroting-2009 en meerjarenbegroting-2010/2011/2012;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 7.

De heer **Hageman** (PvdA). Voorzitter, collega's. Ik heb, denk ik, nog maar een minuut spreektijd. Daarom zal ook ik mijn "lyrische en poëtische" uiteenzetting maar achterwege laten...

Voorzitter. Cultuur is niet alleen van belang in het kader van amusement, persoonlijke ontwikkeling enz., maar er wordt ook gewoon geld mee verdient. Cultuur is goed voor het toerisme en het vestigingsklimaat. Zet je dit af tegen de huidige kredietcrisis die grote gevolgen kan hebben voor fondsen en bedrijven die zich als sponsor terugtrekken, dan is er alle reden voor de provincie Zeeland om flink in de cultuursector te investeren. Op die manier kunnen leegloop en uitholling van evenementen worden voorkomen. Het inzetten van extra middelen is dan ook gelegitimeerd.

Voorzitter. Datgene wat de heer Babijn heeft gezegd over Theaterproductiehuis Zeelandia, opgenomen in de landelijke basisinfrastructuur, geldt ook voor De Vleeshal. Daarvoor zien wij geen middelen genoteerd, terwijl de nota daarvoor wèl ruimte biedt, in die zin dat spreiding van beeldende kunst buiten Middelburg kan plaatsvinden onder de hoede van de provincie. Wij hebben tegen die achtergrond een motie voorbereid.

Voorzitter. Wat de documentatie-Nieuwe Muziek Zeeland betreft adviseert de RCZ positief, maar er wordt geen bedrag vermeld. Hoe wordt dit nu uitgevoerd?

Met betrekking tot de advisering door de RCZ had de BMC eerst veel kritiek. Als je nu kijkt naar de werkwijze van de RCZ lijkt het erop dat een en ander eerder wordt ingegeven door het verdelen van middelen dan dat adviezen worden

gebaseerd op meer inhoudelijke aspecten. Is dat de manier waarop een dergelijke raad moet functioneren?

De **voorzitter**. Door de leden E. Hageman en Van Zandbrink is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 19 december 2008;

constaterende dat:

- de Vleeshal voldoet aan de eisen voor opname in de landelijke basisinfrastructuur 2009-2012, sector beeldende kunst;
- dit als een erkenning kan worden gezien van door deze organisatie geleverde en te verwachten authentieke en vernieuwende bijdragen aan het culturele klimaat in zuidwest Nederland;

overwegende dat:

- de Vleeshal in mei 2008 een meerjarenplan heeft ingediend, maar dat door de Raad voor de Cultuur Zeeland hierover geen advies is uitgebracht;
- de Vleeshal door de nieuwe financieringstechniek van de rijksoverheid niet meer via de provincie Zeeland wordt gefinancierd;
- de provincie Zeeland zich wel richt op spreiding van beeldende kunst over de provincie (buiten de gemeente Middelburg);
- de provincie Zeeland in de voorgaande periode de Vleeshal met jaarlijks 35.000 euro heeft gefinancierd;
- de Vleeshal ten behoeve van de spreiding een nieuwe website wil ontwikkelen, evenals een nieuw promotiebeleid, en hiervoor 35.000 euro extra hard nodig heeft;

van mening dat het vertrouwen in en de steun voor de Vleeshal voor het komende jaar niet alleen van het Rijk moeten komen, maar ook van het bestuur van de provincie Zeeland;

dragen Gedeputeerde Staten op om:

- eenmalig, voor het jaar 2009, een bedrag van 35.000 euro beschikbaar te stellen ten behoeve van de Vleeshal om een nieuwe website te ontwikkelen en het promotiebeleid verder vorm te geven;
- bij gebleken succes de jaarlijkse bijdrage van 35.000 euro ten behoeve van spreiding te continueren t/m 20102;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 8.

De heer **Van Burg** (SGP). Voorzitter. In de voorliggende nota's staat bijzonder veel en er is veel over te zeggen, te denken en te bedenken. Deze nota's zijn vol van ambitie en van muziek. De SGP-fractie is blij met de lijn die is ingezet en wordt voortgezet op het gebied van de cultuureducatie. Er komen veel berichten binnen over dit stuk en over het beleid dat tot nu toe is uitgevoerd. Nogmaals, wij zijn blij dat het op die manier verdergaat. De vrijheid die scholen wordt gegund om, met inachtneming van hun achtergrond, deel te nemen aan het cultuuraanbod, wordt zeer gewaardeerd. De koppeling die door diverse instellingen wordt gemaakt om ook jongeren te betrekken bij het culturele programma --men komt ook op scholen, als onderdeel van de activiteiten-- vormt een goed voorbeeld van goede samenwerking.

Voorzitter. Zeeland heeft op het gebied van cultuur veel te bieden. De insteek die deze nota's laten zien, is om als provincie vooral steun te geven aan de grotere organisaties. De vraag rijst, of dit niet ten koste gaat van jongere, vaak kleinere en plaatselijke initiatieven. Kan de gedeputeerde aangeven welke stappen hij zet in de richting van gemeenten in verband met de spreiding van voorzieningen?

Ik gaf al aan, voorzitter, dat er in deze nota's veel muziek zit, mooie muziek, maar ook veel harde noten. Ons inziens is het niet nodig dat de provincie popconcerten subsidieert. Het gehalte harde noten wordt daar in elk geval niet geringer door. Wij zijn blij met de financiële ruimte die het college heeft gevonden voor Ty, zodat er in het geheel meer evenwicht komt.

Waar het gaat om het cultuuraanbod worden er soms geen doekjes om gewonden. Er wordt veel geld beschikbaar gesteld ten behoeve van voorstellingen en instanties die wat ons betreft die steun niet nodig hebben. Zo hebben wij geworsteld met de vraag wat wij aanmoeten met de subsidie voor instellingen die in voorkomende gevallen voorstellingen produceren met een inhoud waarbij wij serieuze vraagtekens zetten, gelet op Gods woord. Een feit is dat wij niet gaan over de exacte invulling van dergelijke voorstellingen, maar het blijft moeilijk om deze zaken los van elkaar te zien. Voorzitter. Wij hebben geworsteld met de vraag wat wij met de voorliggende nota's aanmoeten. Daarin treffen wij veel positieve zaken aan, maar ook zaken die wat ons betreft anders kunnen. Wij wachten de beantwoording door de

gedeputeerde af om vervolgens de balans op te maken.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Juist in tijden van economische crisis is de taak van de overheid op het terrein van de cultuur heel belangrijk. Ik leg mijn oor hier en daar te luisteren, en daarbij merk ik dat commerciële partijen hun steun intrekken, zaken herzien enz. Als gevolg daarvan zullen wij wellicht in de nabije toekomst vaker over cultuur moeten praten.

In onze visie heeft de overheid op dit terrein twee taken. Allereerst dient zij de vrijheid te bevorderen, ook de vrijheid van kunstenaars. In de tweede plaats heeft zij een stimulerende taak waar het gaat om cultuurparticipatie. Wij kunnen ons vinden in het beleid dat erop is gericht om die participatie te laten toenemen. Voorzitter. Positief vinden wij dat gemeenten nadrukkelijker worden gewezen op hun taken op het culturele veld. Wij hadden nogal eens de indruk dat men wat dit betreft wat gemakkelijk achterover leunde en dacht: het is mooi dat de provincie dit doet. Ik denk dat gemeenten hun inwoners het beste kennen en daarom goed in staat zijn om het culturaanbod op een goede manier af te stemmen. Dat zij wat dit betreft hun verantwoordelijkheid nemen, vinden wij zeer positief.

Echter, wat ons betreft wordt nu het plafond bereikt waar het gaat om de subsidiëring van de professionele kunst. Kijken wij naar de verdeling die nu geldt, dan zou er ons inziens meer geld moeten gaan naar de kleinere initiatieven. Ik vraag aandacht voor enkele onderdelen.

Voorzitter. Wij onderschrijven de woorden van de heer Babijn over het Zeeuws Orkest. Waar het nu precies mis is gegaan met betrekking tot die 125.000 euro... Ik denk niet dat het zinvol is om daarover te discussiëren. Verder zien wij er het belang niet van in om nu extra geld te geven voor professionalisering en vergoedingen. Wèl gaan wij mee met de motie van de CDA-fractie waar het gaat om 20.000 euro voor de vier concertseries.

Dat geldt ook voor de motie over Ty, een gezelschap dat een belangrijke rol speelt, onder meer op het terrein van de cultuureducatie. Ik zou het jammer vinden wanneer die activiteiten niet meer mogelijk zouden zijn. Bovendien zit hier het "grote geld" niet.

Voorzitter. Onze fractie worstelt een beetje met het CBK. De motie hierover van de fractie van GroenLinks vinden wij sympathiek, maar wij vragen aandacht voor het volgende. Minister Plasterk heeft gezegd dat wat hem betreft de

provincies geen rol meer spelen op het terrein van de beeldende kunst. Als gevolg hiervan zijn middelen bij de provincie weggehaald en naar de gemeente Middelburg gesluisd, mèt de nodige korting. De vraag rijst hoe hierop moet worden gereageerd.

Voorzitter. Wij zijn met anderen van oordeel dat het CBK een taak heeft. Daarvoor willen wij dus wèl provinciale middelen beschikbaar stellen, maar als wij de beurs trekken wanneer minister Plasterk zijn handen ervan aftrekt, vrees ik de effecten daarvan. De heer Van Heukelom gebruikte in dit verband een bepaalde term... Graag hoor ik van de heer Van Waveren hoe hij hierover denkt. Hoe dan ook, het is een kwestie van eerlijkheid dat, wanneer je ergens een taak neerlegt, daar ook een reële vergoeding tegenover staat. Het is het een of het ander. Het kan niet zo zijn dat men hetzelfde werk moet blijven doen met minder middelen.

Voorzitter. Een aantal malen is ons gebleken of ter ore gekomen dat voor mensen die naar een theatervoorstelling gingen, de inhoud van die voorstelling anders was dan zij vooraf verwachtten. Kunstenaars nemen hun vrijheid -- dat is hun goed recht-- maar wij vinden het belangrijk dat vooraf duidelijk is waar men naar toe gaat. Wanneer er sprake kan zijn van grof taalgebruik, naakt en geweld, moet dat voor de mensen duidelijk zijn. Zij moeten weten wat zij kunnen verwachten. Bepaalde dingen kunnen voor sommige leeftijdscategorieën minder geschikt zijn.

De heer **Babijn** (CDA). U spreekt over "grof taalgebruik, naakt en "geweld". Kunt u aangeven om welke voorstelling het gaat?

De heer **Beekman** (CU). De titel is mij ontschoten, maar het ging over Noach en zijn vrouw die een exposé gaf over hoe het haar was vergaan. Verschillende mensen hebben dat als heel vervelend ervaren omdat het ging om vrij expliciete, seksueel getinte teksten. Dat bedoel ik met "grof taalgebruik" en "naakt". Vooraf moet voor mensen duidelijk zijn dat zij hiermee geconfronteerd kunnen worden.

De heer **Holtring** (PvdA). Wat bedoelt u precies met "naakt"? Bedoelt u "sex"?

De heer **Beekman** (CU). Nogmaals, ik heb hiermee een beetje geworsteld. Zou ik moeten spreken over "naakt" of "seksueel getinte beelden"? Ik kan niet zeggen dat er in een voorstelling echt sex voorkomt. Daarom heb ik gekozen voor de genoemde verwoording, maar

ik ruil die graag in voor een andere als ik daarmee uw steun kan verwerven.

De heer **Babijn** (CDA). Ik ben niet tevreden met de reactie die u geeft. Functioneel naakt in een voorstelling, dat kan voorkomen in kunstuitingen. U haalt er meteen de seksualiteit bij, maar dat lijkt mij onjuist.

De heer **Beekman** (CU). Ik bedoel het misschien niet zo negatief als u het nu opvat. Inderdaad kan functioneel naakt voorkomen in voorstellingen, maar ik kan mij voorstellen dat je dat --als je er met kinderen naar toe gaat-- niet wenselijk vindt. Dan is het toch prettig dat je zoiets vooraf weet. Je kunt dan alsnog een keuze maken. Het gaat mij er niet om, te zeggen: dat mag wel, of dat mag niet. Het gaat mij erom dat er vooraf duidelijkheid is; ik verwijs naar de Kijkwijzer voor films. Voorkomen moet worden dat mensen worden geconfronteerd met zaken die ze niet willen. Tegen die achtergrond heb ik een motie geformuleerd.

De **voorzitter**. Door het lid Beekman is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 19 december 2008;

constaterende dat:

- Theaterproductiehuis Zeelandia en het Zeeland Nazomer Festival ieder jaar met een breed en gevarieerd theaterprogramma komen;
- dit aanbod zeer divers is;
- er in sommige voorstelling sprake is van grof taalgebruik, naakt en geweld;
- deze voorstellingen voor bepaalde (leeftijds)groepen niet of minder geschikt zijn;
- de brochures niet altijd duidelijk aangeven dat dit tijdens een voorstelling verwacht kan worden;

overwegende dat:

- voor het publiek duidelijkheid vooraf wenselijk is;
- dit het beste kan door middel van een pictogrammensysteem zoals landelijk wordt gebruikt voor de Kijkwijzer;

verzoeken Gedeputeerde Staten om:

- in overleg te treden met de instellingen om tot een "Kijkwijzerproof" brochure te komen;
- Provinciale Staten hiervan op de hoogte te houden;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 9.

Mevrouw **Lievaart-Kist** (SP). Voorzitter, collega's, luisteraars. Tijdens de vorige statenvergadering heb ik de helderheid van de begroting-2009 en de Najaarsnota-2008 geprezen. Thans bespreken wij de nota's Cultuur Continu II en Provinciaal Kunstenbeleid en mijn conclusie is dat dit heel wat ondoorzichtiger stukken zijn die een aantal vragen oproepen.

Een gedeelte van deze vragen is door de gedeputeerde in de commissie op bevredigende wijze beantwoord. Verder leek hij niet ongenegen om tegemoet te komen aan het verzoek van een enkele culturele instelling om extra financiële steun. Niettemin blijven er nog onduidelijkheden.

Zo vraag ik aandacht voor het uitgangspunt "Meer voor minder". In dit verband wordt gesteld: "De provincie denkt betere resultaten te bereiken door het budget minder te versnipperen.". Dit houdt in dat een klein aantal culturele instellingen meer geld gaat krijgen, terwijl andere instellingen hun subsidies verliezen. Ons inziens leidt dit tot verschraving van het aanbod. In onze optiek gaat het dus niet zozeer om "Meer voor minder" als om "Minder voor hetzelfde": een kleiner aanbod bij een ongeveer gelijk blijvend budget. Weliswaar is op dit moment, in de woorden van de gedeputeerde, "de lijn minder hard getrokken" dan oorspronkelijk het plan was, maar wij vrezen dat dit in de toekomst gaat veranderen. Voorzitter. De Raad voor de Cultuur Zeeland zal bij de beoordeling van het culturele aanbod een belangrijke adviserende rol spelen. Heel blij zijn wij met de toezegging van de gedeputeerde dat hij zal nagaan of het mogelijk is om een adviserend orgaan te vormen van vertegenwoordigers van het Zeeuwse publiek. Dit zou ons inziens op een goede manier bijdragen aan een beter begrip voor de waarden van cultuur bij de Zeeuwse bevolking. Wat de fractie van de SP verder bezighoudt, voorzitter, is het vertrek in zeer kort tijdsbestek van een aantal cultuurmanagers die voor Zeeland veel hebben betekend. Misschien is het toeval. Wij zouden ons echter ook kunnen voorstellen dat de samenwerking met subsidiegevers die het verwezenlijken van ambities niet makkelijk maken, hiervan de oorzaak is. Hopelijk is dat niet het geval en worden hun plaatsen binnenkort ingenomen door even competente vervangers.

Voorzitter. In de voorliggende stukken staat het Zeeuwse cultuuraanbod centraal. Wat zou een confrontatie van deze cultuur met die van andere provincies stimulerend werken! Nu staat de deur naar de rest van Nederland op een kier, en kijk: balletgroep Station Zuid is al door die kier Zeeland binnengekomen, omarmd door de provincie en voorzien van een subsidie voor vier jaar. En dat, voorzitter, terwijl deze groep het afgelopen jaar maar zes keer in Zeeland te zien was. Wij hopen er het beste van.

Hopelijk wordt het het volgende jaar méér, maar er is in Nederland een heel arsenaal van toneelgezelschappen, orkesten, balletgroepen enz., voor het grootste gedeelte gesubsidieerd met overheidsmiddelen, met voorstellingen waarvoor geen productiekosten meer behoeven te worden gemaakt, die hier zouden kunnen optreden maar dat niet doen. Provincie, doe die deur nu eens wat vèrder open!

Voorzitter. Wij zien deze nota's als "werk in uitvoering". Dus wie weet komt het er nog eens van en speelt ook in Zeeland het beste orkest van de wereld, het Koninklijk Concertgebouw Orkest...

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Ik sluit de rij van sprekers en doe dat het liefst met muziek, met aandacht voor muziek.

De **voorzitter**. Kunt u uw bijdrage niet zingen?

De heer **Robesin** (PvZ). Dat komt nog wel...

Voorzitter. Onze fractie is zeer gecharmeerd van en heeft veel contacten met het Zeeuws Kamerorkest. Ook hebben wij veel sympathie voor het Zeeuws Orkest, ons muzikale boegbeeld op klassiek terrein. Een provincie die muziek maakt, is een provincie die leeft. Mijns inziens is dat stellig van toepassing op de provincie Zeeland. Zeeland musiceert op vele manieren. Zeer sterk is onze koorzangtraditie die is voortgekomen uit de orkesten die er waren, fanfares, harmonie-orkesten enz. Thans hebben wij te maken met een omgekeerde volgorde: het Zeeuws Kamerorkest dat ondersteuning wil bieden aan Zeeuwse koren. Om een beeld te krijgen van het aantal koren dat er in Zeeland is, zou men eens moeten gaan kijken op de Zeeuwse Korendag, ook wel het Volkorenfestival genoemd, in Middelburg. Het wemelt dan van de koren, zij het niet allemaal uit de eigen provincie. Er is zelfs een wachtlijst... Zoveel koren, zoveel variëteit, zoveel muziekstijlen, zoveel samenhang in het welzijnspatroom in deze provincie. Koren hebben een enorme invloed op het zich

welbevinden van mensen, op een goede sociale omgang enz.

Voorzitter. Ik citeer de brief die Provinciale Staten van Ty hebben gekregen: "Wij zijn en blijven een orkest dat in de gehele provincie optredens verzorgt, koren begeleidt en op scholen invulling geeft aan de cultuureducatie. Ook willen wij graag nieuwe initiatieven in de provincie ondersteunen, zoals het Muziekproductiehuis, door daaraan een structurele bijdrage te leveren in de programmering.". Wij vinden dit een heel goede zaak en geven hieraan graag steun. Ik constateer dat de CDA-fractie ons vóór is geweest. Van harte geven wij steun aan haar motie.

De vergadering wordt voor enige tijd geschorst.

De heer **Van Waveren** (GS). Voorzitter. Ik vond het jammer dat enkele sprekers hun "lyrische en poëtische" bijdragen moesten inslikken. De afgelopen maanden hebben wij afscheid genomen van een aantal prominente vertegenwoordigers van de culturele sector, en die hebben allemaal gezegd dat de Zeeuwen meer trots zouden moeten zijn op de kunst en cultuur die zij in hun provincie hebben. Nu wàs er een gelegenheid voor de statenleden om dit eens hardop te zeggen, en nu worden die woorden ingeslikt... Ik betreur dat bijzonder. Mevrouw Lievaart, die mensen zijn niet vertrokken vanwege hun relatie met hun subsidiegevers. Wellicht is het zo dat wij hier graag jong talent de gelegenheid bieden, binnen de instellingen die daar ruimte voor geven, om zich te ontwikkelen, en dat dat talent vervolgens buiten de provincie wordt herkend. De één gaat naar het Filmfestival in Breda, de ander naar Rotterdam, de volgende naar het Nationaal Historisch Museum in Arnhem enz. Zo komen mensen die in Zeeland hun talent op het terrein van kunst en cultuur ontplooiën, elders heel goed terecht. Dat is dan nõg een reden om trots te zijn: wij hebben kennelijk in Zeeland hiervoor een goede voedingsbodem.

Mevrouw **Lievaart-Kist** (SP). Ik ben geheel gerustgesteld...

De heer **Van Waveren** (GS). Voorzitter. Verschillende sprekers hebben gesteld dat de financiële paragrafen van de verschillende

stukken niet helder of niet helder genoeg zijn. Daarvoor bied ik mijn verontschuldigen aan. Ik ben mij ervan bewust dat wij dagelijks met deze zaken bezig zijn en dat het daardoor voor ons inzichtelijk en helder is. Moet je er met een aantal stappen doorheen, dan is het lastiger. Wij hebben getracht om op blz. 7 van Cultuur Continu een totaalbeeld te geven. Verder is er de uitwerking in het Kunstenplan en zijn er nog andere onderdelen. Overigens, men wist vooraf dat wij slechts een aantal aspecten van Cultuur Continu zouden vernieuwen. Dan wordt het wat ingewikkelder dan het geval was bij Cultuur Continu I. Ik zeg graag toe dat in de nog uit te brengen "nette uitgave" alles goed op een rij wordt gezet.

Wat Scoop betreft zijn cijfers weggelaten --het gaat om ongeveer vier miljoen-- omdat Scoop slechts voor een gedeelte actief is op het culturele terrein. De heer Heijning heb ik in de commissie al de toezegging gedaan --in nauw overleg met de heer Van Heukelom-- dat wij alles wat met Scoop te maken heeft, in een brief zullen opnemen. Die toezegging staat.

Voorzitter. De Staten hebben de afgelopen vier jaar bij verschillende gelegenheden extra middelen beschikbaar gesteld voor cultuur en kunst. Ik denk hierbij aan de uitwerkingsnota's, tussentijdse uitgaven op het terrein van de kunsten, extra middelen voor Theaterproductiehuis Zeelandia enz. In feite worden deze middelen nu, aan de hand van de voorliggende stukken, structureel gemaakt. Daarbovenop komt nog ongeveer drieënhalve ton, vergeleken met het voorgaande jaar. Er vinden enkele verschuivingen plaats, mede omdat rijksgeldstromen anders zijn gaan lopen. Verder is aangegeven hoe bepaalde uitgaven vanuit welke posten worden betaald, hetzij rechtstreeks met provinciale subsidie, hetzij via het Fonds Cultuurparticipatie. Nogmaals, per saldo gaat het om een extra bedrag van 350.000 euro ten opzichte van eerdere jaren.

Voorzitter. In de Uitgangspuntennotitie voor Cultuur Continu hebben wij het thema "Meer voor minder" aangegeven. Op dit moment wordt terecht gevraagd wat van dit uitgangspunt waar is gemaakt. Welnu, ik meen dat wij dit op een aantal punten inderdaad waar hebben gemaakt. Het feit dat wij dit als uitgangspunt vermeldden, heeft tot politieke reacties en reacties vanuit het veld geleid. De heer Babijn verwees al naar de reactie die werd gegeven tijdens het kunstendebat in Goes, waarbij men zei: niet alleen grote korenvelden maar daarnaast ook korenbloemen. Ook waren en zijn er politieke partijen, waaronder de SGP, die nadrukkelijk

pleiten voor diversiteit in datgene wat er te zien en te horen is.

Voorzitter. Ik denk dat wat dit betreft ook een grote rol heeft gespeeld het feit dat datgene wat in totaliteit gaat naar kleinere organisaties, het bedrag daarvoor, relatief overzichtelijk is. Kijkt men op blz. 7 van het Kunstenplan, dan blijkt dat het bedrag voor de regio-arrangementen 267.000 euro is. Binnen het geheel van de cultuursector is dat een overzichtelijk bedrag. Je moet dus goed nadenken: als ik daarin ga snoeien, wat betekent dat dan? Dat snoeien hebben wij niet gedaan. Wat wij wèl hebben gedaan --het ziet ernaar uit dat de Staten wat dat betreft een extra accent verlangen-- heeft betrekking op het beschikbaar stellen van extra middelen, de wat grotere bedragen. Wat dat betreft zijn duidelijke keuzes gemaakt. Dat geldt gaat naar Theaterproductiehuis Zeelandia, naar Station Zuid, Film by the Sea, Muziekproductiehuis Zeeland enz. In die zaken zitten de keuzes en daar gaan de grotere bedragen naar toe waar het gaat om de extra middelen die in het kader van de Cultuurnota beschikbaar worden gesteld. In die zin wordt dus uitvoering gegeven aan de keuze die is verwoord in de Uitgangspuntennotitie. Er wordt niet bekibbeld op de kleinere bedragen maar een en ander wordt wèl opgenomen in de regio-arrangementen, met nadrukkelijk verantwoordelijkheid voor de gemeenten.

Voorzitter. Wat Film by the Sea betreft heb ik nog deze week overleg gehad met directie en raad van toezicht, waarbij mij meer inzicht is gegeven in de financiële situatie. Een en ander is nog niet afgekaart; in januari komt de raad van toezicht bijeen om de rekening over 2008 te bespreken. De omvang van het tekort is echter zodanig dat dit voor mij aanleiding is geweest om hierover een passage op te nemen in de desbetreffende brief. De heer Babijn kan ik toezeggen dat op het moment dat de raad van toezicht en de directie ons een oplossing voorleggen, wij een en ander eerst met de Staten zullen bespreken, vóór wij in dit verband uitgaven gaan doen.

Met betrekking tot Theaterproductiehuis Zeelandia is voorgesteld om twee ton extra beschikbaar te stellen. Voorzitter, hiermee plaatst men mij voor een dilemma. Immers, enerzijds ben ik natuurlijk blij met het geld dat beschikbaar zou komen als de desbetreffende motie zou worden aangenomen. Dat geld zou dan worden ingezet voor de grote producties. Hiermee zou Theaterproductiehuis Zeelandia verder vooruit worden geholpen bij zijn groei en bloei in Zeeland. Dat is helder.

Anderzijds hebben wij bij het opstellen van de Cultuurnota gezocht naar een evenwichtige opzet. Dat betekent onder meer dat wij bij de voorbereiding van de Cultuurnota ook wel eens neen hebben gezegd tegen instellingen. Ik geef een voorbeeld: de mensen van het Festival van Zeeuws-Vlaanderen --op het terrein van de klassieke muziek echt een goed festival-- zouden al blij zijn wanneer ze de bestaande subsidies van provincie en gemeenten zouden kunnen behouden. Kijk ik inhoudelijk naar dit festival, dan denk ik: ik had er met liefde 10.000 of 15.000 euro bijgelegd. Dat zou het festival stellig ten goede komen, maar het moet natuurlijk wel worden aangevraagd.

Verder noem ik de Jeugdtheatergroep Kwark. Ik verwijs naar het advies dat is uitgebracht door de Raad voor de Cultuur Zeeland. Wellicht hadden wij hiervoor --net zoals gebeurt voor Ty-- iets extra's kunnen doen om het verder te laten groeien, maar gelet op de budgettaire mogelijkheden hebben wij dat niet gedaan.

Voorts vermeld ik de koepelorganisaties op het terrein van de amateurkunsten, die zijn verwezen naar het Fonds Cultuurparticipatie. Ook Voorheen Het Bedrijf, dat veel doet op het terrein van de cultuureducatie, had graag wat méér gehad. Gelet op het advies van de Raad voor de Cultuur hebben we daarvan gezegd: laten wij wat terughoudend zijn.

Voorzitter. Wordt voorgesteld om twee ton extra in te zetten ten behoeve van de grote producties van Theaterproductiehuis Zeelandia, dan juicht mijn hart, maar meer rationeel denk ik toch dat op die manier de zaak uit het lood wordt getrokken, tegen de achtergrond van het totaal van de Cultuurnota. Ik geef de Staten dit in overweging bij hun besluitvorming over de bedoelde motie. Men zou kunnen besluiten om dit voor één jaar te doen, om de nieuwe, beoogde directeur een warm welkom te bieden. Daarna kan dan worden nagegaan hoe de nieuwe lijnen in de Cultuurnota uitkristalliseren. De afweging is aan de Staten maar ik wil dit wel hebben gezegd, mede gelet op het proces waarin wij eerder ook met andere culturele organisaties hebben veerkeerd.

Voorzitter. In het kader van de gewenste diversiteit is onder meer door de SGP-fractie aandacht gevraagd voor het orkest Ty. Die fractie heeft hierover in de commissie gezegd: dit is nu iets waar onze achterban zich in zou kunnen vinden. Wij hebben hier nog eens naar gekeken. Wat Ty betreft zijn drie aspecten van belang: een extra aanbod van kamermuziek, cultuureducatie in de vorm van optredens op scholen en ondersteuning van koren. Wij

constateren nu, vergeleken met de situatie van een halfjaar geleden, dat men meer relaties weet te leggen met koren. Voorts weten wij dat men goed werk doet op het terrein van de cultuureducatie. Mede gelet op de reacties in de commissievergaderingen heeft het college gemeend om tegemoet te moeten komen aan het verzoek van Ty. Daarbij is, gelet op de aspecten cultuureducatie en koren, gekozen voor het niveau van 15.000 euro. Niet is gekozen voor het volledige bedrag van 30.000 euro, zulks vanwege het feit dat er in onze provincie sprake is van een voldoende aanbod van klassieke muziek.

Gevraagd is waar deze middelen vandaankomen. In de post Cultuur Algemeen is een bedrag opgenomen voor zaken die gedurende het jaar op ons pad kunnen komen, ongeveer 70.000 euro. Deze post is hiervoor aangesproken. Deze post wordt gehalveerd: 15.000 euro voor Ty en 20.000 euro voor het CBK.

Voorzitter. De Staten hebben tijdens eerder gehouden commissievergaderingen met nadruk aangegeven dat zij het van belang vinden om door te gaan met beeldende kunst in Zeeland. Wij kregen wat dit betreft een korting van twee ton van het Rijk te verwerken. Voor een gedeelte kon dit worden opgevangen, maar er moesten ook her en der bezuinigingen worden doorgevoerd. Een gedeelte daarvan kwam terecht bij het CBK. Ik ben altijd lovend geweest over de activiteiten van het CBK. Als de Staten nu kiezen voor een aanvulling, heb ik daar op zich begrip voor. Dat wordt inhoudelijk door het college ondersteund. Echter, meer in het algemeen zijn wij benieuwd naar de dekkingsvoorstellen voor de verschillende ingediende moties.

De heer **Van Beveren** (CDA). Voorzitter. Wanneer de bedragen van de verschillende voorstellen, moties enz. worden opgeteld, wordt duidelijk dat we ongeveer 50.000 euro tekortkomen op het statenbudget, dat op dit moment ruim tweeënhalve ton is. Overigens twijfel ik nog even waar het gaat om de dekking die is opgenomen voor de 30.000 euro voor vrij OV tijdens de Open Monumentendag. Ik dacht dat dit bij nader uitzien uit de reguliere begroting zou worden gehaald. Veel maakt het mij niet uit; als het maar gebeurt.

Ik doe nu het voorstel om twee ton, te weten de helft van Nieuw!Zeeland --thans is nog gepland, dit te onttrekken aan het statenbudget voor 2009-- straks te dekken met het rekeningoverschot over 2008. Op die manier

ontstaat ruimte binnen het statenbudget ter grootte van twee ton. Worden alle voorstellen aangenomen, dan is daarmee 50.000 euro gemoeid en resteert er altijd nog anderhalve ton voor nieuwe initiatieven.

De heer **Van Oostenbrugge** (SGP). Voorzitter, om in muziektermen te blijven spreken: ik vind dat er op deze manier voor de muziek uit wordt gelopen. Onze fractie is hiervan beslist geen voorstander.

De heer **Van Waveren** (GS). Voorzitter. De kwestie van De Vleeshal benader ik meer genuanceerd. Wij hebben ons gerealiseerd dat Middelburg van het Rijk een aanzienlijk extra bedrag krijgt om de beeldende kunst in de eigen gemeente vooruit te helpen. Daarom hebben wij ons willen concentreren op het CBK en beeldendekunstactiviteiten buiten de provinciale hoofdstad. Motie nr. 8 van de PvdA-fractie is erop gericht om dit terug te draaien. Daar ben ik niet voor. Wèl wil ik de toezegging doen dat wij De Vleeshal en de Stichting Beeldende Kunst Middelburg niet zomaar zullen laten "fladderen". Het is niet zo dat wij daarvoor geen aandacht meer zouden hebben, nooit meer iets met De Vleeshal zouden willen doen. Een en ander zou afhankelijk kunnen zijn van eventuele projecten en mogelijkheden om te komen tot onderlinge versterking. Het is volstrekt helder dat De Vleeshal een van de beeldbepalende beeldendekunstorganisaties in Zeeland is en dat wij er ook als provincie voor moeten zorgen dat men zich op een goede manier kan presenteren. Ik wil dit niet doen met een structureel subsidie maar spreek wel heel duidelijk uit dat wij dit nadrukkelijk in de gaten houden. Wij zullen nagaan wat er op welk moment aan samenwerking kan worden gedaan. Gelet op de beleidskeuzes die nu in de voorliggende voorstellen zijn gedaan, zou ik niet willen handelen overeenkomstig de inhoud van motie nr. 8.

De heer **Hageman** (PvdA). Ik heb in de Kunstennota een zekere ruimte gezien omdat de provincie een taak ziet op het terrein van spreiding. Eén van de manieren om tot die spreiding te komen, is zo'n website. Bovendien gaat het in motie nr. 8 om een termijn van één jaar, waarna kan worden nagegaan of een en ander ook voor volgende jaren dient te gelden. Ik meen dat met deze motie geheel wordt ingespeeld op de ruimte die de Kunstennota biedt.

De heer **Van Waveren** (GS). In feite draait u het om. Ik zou de voorstellen van De Vleeshal willen afwachten en daarop, afhankelijk van de inhoud daarvan, willen inspelen. U wenst nu al middelen beschikbaar te stellen, in de zin van: Vleeshal, doe er wat moois mee. Op die manier zou ik het niet willen doen. Ik weet dat men het afgelopen jaar al het een en ander heeft gedaan om jongeren digitaal te bereiken, hetgeen ook door ons is ondersteund. Het is aan dergelijke zaken dat ik denk.

De heer **Hageman** (PvdA). Betekent dit dat u met De Vleeshal in gesprek gaat om na te gaan hoe samen met de provincie spreidingsactiviteiten kunnen worden ontwikkeld? Komt u vervolgens met voorstellen naar de Staten?

De heer **Van Waveren** (GS). In eerste instantie wacht ik initiatieven en ideeën van De Vleeshal af. Als men daarmee komt, gaan wij met een positieve grondhouding het gesprek aan. Afhankelijk van datgene wat daar uitkomt, zal ik de Staten informeren.

Voorzitter. Er zijn enkele opmerkingen gemaakt over een documentaire over het archief van Nieuwe Muziek, ten aanzien waarvan een positief advies is ontvangen. Wij gaan na hoe wij dit het beste kunnen organiseren, hoe er met dit archief moet worden omgegaan, zodanig dat daarmee ook echt iets gebeurt. Vandaar dat wij hierop nu nog geen reactie hebben gegeven. De heer Babijn gaat in op de verhoudingen waar het gaat om de regionale afkomst van de leden van raden van toezicht van de verschillende cultuurorganisaties. Ik moet eerlijk zeggen dat "53% Walcheren" inderdaad substantieel méér is dan de éénderde van de Zeeuwse bevolking die op Walcheren woonachtig is. Toch valt mij dit niet bijzondere tegen wanneer ik bedenk dat mensen van buiten Walcheren een extra inspanning moeten leveren om naar vergaderingen enz. toe te komen. Dat neemt niet weg dat ik bereid ben om de instellingen een brief te sturen waarin ik hen oproep om ervoor te zorgen dat er sprake is van een betere regionale spreiding.

Voorzitter. Door de SGP-fractie is een motie ingediend die is gericht op het invoeren van pictogrammen voor voorstellingen. Ik kan het betoog van de heer Beekman hierover wel volgen. Het is mij bekend dat sommige sponsors in verband met een gerenommeerd festival eerst iemand sturen om een uitvoering te bekijken om, afhankelijk van de bevindingen, vervolgens te beslissen. Op die manier gaat

men na of de uitvoering bijdraagt aan een goede relatie met de mensen die men wil uitnodigen voor een kunstzinnige bijeenkomst. Ik vraag de heer Beekman om zijn motie aan te houden. Het lijkt mij een goede zaak om de achtergronden van het werken met pictogrammen wat nader in beeld te brengen en na te gaan hoe hierover elders wordt gedacht. Vervolgens kunnen wij hierover, op grond van verkregen informatie, op een goede manier verder praten.

De heer **Babijn** (CDA). Voorzitter. In tweede termijn ben ik blij met de toezeggingen van de gedeputeerde betreffende de regio-arrangementen, Film by the Sea, de spreiding en het financiële inzicht. Verder deel ik mee dat mijn fractie de motie inzake De Vleeshal niet zal steunen. Wèl geven wij steun aan motie nr. 7 van de fracties van VVD en PvdA en aan het amendement betreffende het CBK.

De heer **Heijning** (VVD). Voorzitter. De gedeputeerde heeft ons deelgenoot willen maken van het proces waarmee hij te maken heeft, maar de afweging in deze Staten vormt nu eenmaal het slot van de hele gang van zaken. De gevoelens die hier leven, zijn mijns inziens vrij duidelijk. Wij zijn het ermee eens dat Film by the Sea nog eens goed tegen het licht wordt gehouden vóór wij daar eventueel verder mee gaan. Steun geven wij aan de moties die handelen over Ty en Het Zeeuws Orkest. Verder vinden ook wij dat de kwestie van De Vleeshal in eerste instantie meer op de weg van de gemeente Middelburg ligt. De gedeputeerde heeft de CU-fractie gevraagd, haar motie inzake het invoeren van pictogrammen aan te houden. Wij hebben geen behoefte aan deze motie maar zouden willen volstaan met een verzoek aan de organisatie van het Nazomer Festival om na te gaan of men niet zelf iets in deze richting kan doen. Men zou een signaal kunnen afgeven wanneer in voorstellingen iets voorkomt waaraan sommigen zich zouden kunnen ergeren, op welke manier dan ook.

De heer **Hageman** (PvdA). Voorzitter. Wij vonden aanvankelijk dat de Cultuurnota onevenwichtig was. Door het aanvaarden van moties en voorstellen komt een en ander wellicht meer in evenwicht. De motie over De Vleeshal trek ik in. De toezegging van de gedeputeerde dat hij met een positieve grondhouding open zal staan voor

ideeën van De Vleeshal, vind ik prima. De resterende moties kunnen wij steunen.

De heer **Van Burg** (SGP). Voorzitter. Ik verzoek de gedeputeerde om nader in te gaan op de regio-arrangementen. Mij is nog niet helder welke actie wat dat betreft wordt ondernomen.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Onze motie nr. 9 houden wij aan. Uit welingelichte bron heb ik begrepen dat de organisatie hiernaar ook zelf wil kijken. Ik neem aan dat de gedeputeerde hierop later terugkomt. Wellicht kan hij in dat verband een termijn noemen. De moties inzake Ty, CBK en Het Zeeuws Orkest zullen wij steunen.

Mevrouw **Lievaart-Kist** (SP). Voorzitter. Ook ik dank de gedeputeerde voor zijn reacties. Echter, hij is niet ingegaan op ons pleidooi voor een meer open opstelling tegenover datgene wat in de rest van Nederland aan cultuur wordt gepresenteerd.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Mijn fractie geeft steun aan de moties nrs. 5, 6 en 7 en amendement nr. 2.

De heer **Van Waveren** (GS). Voorzitter. Wat de regio-arrangementen betreft handelen wij uiteraard in nauwe samenspraak met de regio's, meer specifiek de gemeentelijke portefeuillehouders-cultuur. Gezamenlijk komen wij tot afspraken. Welke zaken kunnen wij steunen omdat zij in regionaal verband artistiek interessant zijn? Daarvoor wordt dan zowel provinciaal als regionaal geld ingezet, wat ons betreft deelt uit het reguliere budget van de provincie, deels uit het Fonds Cultuurparticipatie. Daarnaast worden afspraken gemaakt over gelden vanuit dit fonds die nog niet zijn toebedeeld en die voor een gedeelte door gemeenten kunnen worden ingezet, overigens binnen de klijtlijnen van dit fonds.

Bestuurlijk is hierover al tweemaal gesproken; ambtelijk is er frequent overleg over geweest. Afhankelijk van de uitkomsten van deze statenvergadering kunnen deze gesprekken worden afgerond. Ik krijg wat dit betreft eigenlijk alleen maar positieve signalen van de gemeenten. Er is mijns inziens voldoende ruimte voor regionale en lokale diversiteit. Overigens ben ik benieuwd of alle gegeven antwoorden en reacties voldoende zijn om de SGP-fractie over de streep te trekken, zodat zij -

-met inachtneming van gemaakte opmerkingen- dit voorstel kan steunen.

Voorzitter. Waar het gaat om een open oog voor de cultuur van buiten Zeeland in Zeeland, wordt mijns inziens een beetje naar de bekende weg gevraagd. Wanneer mevrouw Lievaart de programmering voor de verschillende theaters volgt, weet zij dat er veel te zien is dat van elders komt. Men komt hiernaartoe, uiteraard tegen een bepaalde vergoeding, mede vanwege het feit dat men elders een behoorlijke subsidie krijgt van regionale overheid of Rijk. Dit gebeurt veelvuldig. Zo is er op dit moment een interessante beeldendekunsttentoonstelling in het CBK, met kunstenaars uit Rotterdam. In Zeeland kan volop worden genoten van kunst- en cultuurvormen die niet hier zijn geproduceerd. In mei 2009 wordt hier het Amsterdam Barokorkest verwacht. Men zal optreden in de Grote Kerk te Veere.

Mevrouw **Lievaart-Kist** (SP). Helaas verschil ik hierin met u van mening. U geeft enkele incidenten aan, en die zijn er zeker. Zo is er elk jaar, gesubsidieerd door de provincie, een uitvoering van de Mattheus Passion door de mensen uit Naarden. Er zijn genoeg incidenten, maar er is wat dit betreft geen sprake van een duidelijke lijn. Ik wil hierover graag nog eens privé met u van gedachte wisselen.

De heer **Van Waveren** (GS). Voorzitter. Ik meen dat het amendement van de fractie van GroenLinks, nr. 2, moet worden beschouwd als een motie. De vorige keer is afgesproken dat dergelijke moties worden verwerkt in een begrotingswijziging. Ik meen dat dat de systematiek is, maar ik laat het graag over aan de griffier. Verder verneem ik graag hoe het zit met de dekking voor de verschillende voorstellen. Wanneer gaat het om het budget van Provinciale Staten en wanneer zijn reguliere budgetten in het geding?

De heer **Van Beveren** (CDA). Volgens mij wordt in moties en amendementen gewoon aangegeven hoe de dekking wordt verzorgd. Voorzover het statenbudget in het geding is, blijkt --als je het allemaal optelt-- dat dit budget niet geheel toereikend is. Daarom heb ik voorgesteld om twee ton voor Nieuw!Zeeland ten laste te brengen van het rekeningsoverschot-2008. Dat is ruim voldoende om alle voorgestelde uitgaven te dekken.

De **voorzitter**. Wellicht zou een subamendement moeten worden ingediend.

De heer **Van Beveren** (CDA). Dat ben ik niet met u eens. De moties kunnen in stand blijven zoals ze nu luiden. Het gaat mijns inziens om een puur technische verwerking.

De heer **Heijning** (VVD). Zoals wij het ook de vorige keer hebben gedaan, voorzitter, zullen aangenomen moties in een begrotingswijziging moeten worden verwerkt.

Mevrouw **Van Dinteren** (GL). De heer Van Beveren heeft het al gezegd, maar ik wijs er even op dat in mijn voorstel gewoon dekking is aangegeven.

De heer **Vogelaar** (VVD). Voorzitter. Tijdens de begrotingsbehandeling is met betrekking tot voorstellen en moties gesteld dat de dekking het eerste jaar ten laste van het PS-budget kwam en dat er vervolgens budgettaire ruimte voor zou worden gemaakt. Wat de nu ingediende moties en amendementen betreft constateer ik dat al dan niet dekking wordt aangegeven. Mijns inziens zouden wij nu moeten besluiten dat voor alle moties en amendementen de werkwijze geldt zoals die door de heer Van Beveren is voorgesteld. Op die manier moet men er op een fatsoenlijke manier uit kunnen komen.

De **voorzitter**. Het lijkt mij goed om eerst over de moties te stemmen en vervolgens de dekking vast te stellen, op de manier die door de heer Van Beveren is aangegeven. Verder constateer ik dat de heer Van Waveren nog op een reactie van de SGP-fractie wacht.

De heer **Van Burg** (SGP). Voorzitter. Het is niet mogelijk om over onderdelen te stemmen. Als dat wel had gekund, hadden wij dat graag gedaan. Wij zullen dit voorstel steunen, zij het met inachtneming van door ons gemaakte opmerkingen. Wij staan niet onvoorwaardelijk achter de gehele inhoud.

De heer **Holtring** (PvdA). Maar dan moet u toch tégen zijn?

De **voorzitter**. Ik denk dat de SGP-fractie zelf gaat over haar stemgedrag. Als zij voor wil stemmen, met een bepaald voorbehoud, is dat aan haar.

De heer **Holtring** (PvdA). Als dat óók kan, kan er veel...

De heer **Van Oostenbrugge** (SGP). Voorzitter. De SGP-fractie heeft wat dit voorstel betreft een lastige afweging moeten maken, zoals ook uit de bijdrage van de heer Van Burg naar voren is gekomen. Alles overwegend en met inachtneming van geplaatste kanttekeningen, stemmen wij uiteindelijk voor. Volgens mij zal deze gang van zaken voor de PvdA-fractie niet vreemd zijn. Ongetwijfeld zal ook die fractie wel eens in een dergelijke situatie hebben verkeerd...

De heer **Holtring** (PvdA). Wat u nú zegt, is helemaal duidelijk.

De **voorzitter**. Aan de orde is de besluitvorming. Ik stel voor om het amendement nr. 2 van het lid Van Dinteren c.s. te beschouwen als een motie.

Mevrouw **Van Dinteren** (GL). Voorzitter. Mij is door de griffie geadviseerd om een amendement op te stellen. Ik vind het prima dat u er nu een motie van maakt, maar ik vind het wèl een vreemde gang van zaken.

De **voorzitter**. Het gaat vooral om de dekking. Het komt allemaal goed... Mij blijkt dat de Staten hiermee kunnen instemmen. Deze motie krijgt nr. 4. Allereerst wordt over het voorstel gestemd, vervolgens over de moties.

Statenvoorstel nr. SBO-081 wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Motie nr. 4 van het lid Van Dinteren c.s. (voormalig amendement nr. 2) inzake een hoger subsidie voor het CBK wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Motie nr. 5 van het lid Babijn inzake extra middelen voor Het Zeeuws Kamerorkest Ty wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Motie nr. 6 van het lid Babijn inzake extra middelen voor Het Zeeuws Orkest wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de SP tegen deze motie hebben gestemd.

Motie nr. 7 van het lid Heijning c.s. inzake extra middelen voor het Theaterproductiehuis Zeelandia wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de ChristenUnie, de SP en de SGP tegen deze motie hebben gestemd.

Ik herinner eraan dat motie nr. 8 van het lid E. Hageman c.s. inzake extra middelen voor De Vleeshal, is ingetrokken. Motie nr. 9 van het lid Van Beek inzake pictogrammen bij theatervoorstellingen, is aangehouden.

22. Statenvoorstel 5e wijziging begroting provincie Zeeland 2009 (FEZ-086A)

Dit voorstel wordt zonder discussie en zonder stemming aangenomen.

23. Statenvoorstel 1e wijziging begroting provincie Zeeland 2009 (FEZ-085A)

De heer **Van Beveren** (CDA). Voorzitter. De opmerkingen die zojuist, bij de behandeling van de Cultuurnota, zijn gemaakt over het dekken van voorstellen, zijn hier van toepassing. Dat geldt ook voor de tweede wijziging van de begroting-2009.

De **voorzitter**. Inderdaad.

De heer **Vogelaar** (VVD). Voorzitter. Ik stel voor om eens in de commissie Bestuurlijke en Financiële Zaken te spreken over de wijze waarop met de stelpost Initiatieven Provinciale Staten moet worden omgegaan.

De **voorzitter**. Uit snel overleg met de desbetreffende gedeputeerde blijkt mij, dat tegen die werkwijze geen bezwaren rijzen.

Het voorstel wordt zonder stemming aangenomen.

24. **Statenvoorstel 2e wijziging begroting provincie Zeeland 2009 (FEZ-090)**
25. **Statenvoorstel aanpassing Grondwaterheffingsverordening (FEZ-087)**
26. **Statenvoorstel verantwoording fractievergoeding 2007 (SGR-032)**
27. **Statenvoorstel wijziging verordening op de ambtelijke bijstand en fractie-ondersteuning 2003 (SGR-033)**

Deze voorstellen worden achtereenvolgens zonder discussie en zonder stemming aangenomen.

28. **Moties niet behorend bij een agendapunt**
29. **Motie van het lid Harpe over de klimaatwetgeving**

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. De in te dienen motie komt voort uit het feit dat ons inziens de politieke betrokkenheid bij het klimaatbeleid achterloopt bij bestaande ambities. Wij menen dat het een goede zaak is om het kabinet een brief te zenden, met het verzoek of men wil nadenken over de vraag of er wat dit betreft niet iets extra's moet worden gedaan. Misschien krijgen wij vervolgens een brief terug in de zin van: geachte Staten van Zeeland, maakt u zich niet ongerust, want wij hebben alles prima onder controle. Zo ziet het er nu niet uit, vandaar de motie.

Voorzitter. Wij willen dus graag een brief naar Den Haag versturen. Het is nu een tijd van kaarten sturen en wensen uiten. Dit is een wens, mevrouw De Koster. Een probleem zou kunnen zijn dat hiervoor geen envelop beschikbaar is. Ik heb er dan ook een meegenomen, met een postzegel erop. Er behoeven dus geen budgettaire problemen te rijzen... Wie zou nou tegen zo'n motie kunnen zijn?

Mevrouw **De Koster** (PvdA). Het is toch wel een kerstzegel?

De heer **Harpe** (GL). Het gebruik van zo'n zegel voor dit doel zou een vorm van fraude zijn...

De **voorzitter**. Door het lid Harpe is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 19 december 2008;

overwegende dat:

- de gevolgen van de klimaatverandering bij het huidige tempo aan maatregelen onvoldoende worden aangepakt;
- transities in alle sectoren van de samenleving nodig zijn, en medewerking van allen nodig is;

constaterende dat:

- bestuurlijk Nederland sneller moet handelen om het gebruik van fossiele brandstoffen te beperken;
- een klimaatwet daarvoor een effectief instrument is;
- een klimaatwet (politieke) mogelijkheden creëert om effectieve maatregelen af te dwingen;
- er in de klimaatwet per ministerie een CO2-target zou moeten komen om de noodzakelijke doelen te bereiken;

spreken als hun mening uit dat aansluiting moet worden gezocht bij de Nederlandse klimaatwetcoalitie om een krachtige klimaatwet te realiseren en zodoende vol in te zetten op schone energie en energiebesparing;

besluiten om:

- een brief naar het kabinet te sturen waarin een klimaatwet wordt bepleit onder verwijzing naar de klimaatwetcoalitie;
- deze motie ter kennis en "warme" aanbeveling te brengen van de Staten-Generaal en alle Provinciale Staten;

en gaan over tot de orde van de dag.

De heer **Heijning** (VVD). Voorzitter. Wij hebben niet zo'n behoefte aan deze motie. Als wij hier allemaal onze wensen in deze vorm aan het kabinet zouden gaan voorleggen, zouden wij nog wel enkele dagen kunnen doorvergaderen... Dit is een zaak die in de Tweede Kamer thuishoort, en niet in deze Staten of in een gemeenteraad.

De heer **Harpe** (GL). Houdt deze reactie in dat de VVD-fractie van oordeel is dat wij wat dit

betreft geen beleid behoeven te voeren, óók niet in de richting van de Tweede Kamer?

De **voorzitter**. U kunt straks op geleverde bijdragen reageren.

De heer **Saman** (CDA). Voorzitter. Ook wat ons betreft kan de heer Harpe zijn envelop gebruiken om een andere kerstkaart te verzenden dan deze. Net als de VVD-fractie hebben wij geen behoefte aan deze motie. De heer Harpe doet wel alsof er op dit terrein niets gebeurt, maar het huidige kabinet heeft ernstige voornemens, bijvoorbeeld op het terrein van de CO2-reductie, energiebeleid enz. Die voornemens zijn al ambitieus genoeg. Het is zeer de vraag of men dat al zal kunnen halen. Hoe dan ook, aan dat staand beleid voegt deze motie niets toe.

De heer **Segers** (SP). Voorzitter. Ik wijs erop dat onlangs op dit terrein een Europees verdrag tot stand is gekomen. Verder vinden ook wij dat deze zaak in de Tweede Kamer thuishoort.

De heer **Holtring** (PvdA). Voorzitter. In dezen lijkt ons een contact met Femke Halsema voldoende voor de GroenLinks-statenfractie.

De heer **Visser** (CU). Voorzitter. Ook wij vinden dat er voldoende mogelijkheden zijn om via partijlijnen de Tweede Kamer in te lichten. Wij geven steun aan de argumentatie van de heer Saman.

De heer **Dorst** (SGP). Voorzitter. Wij geven geen steun aan deze motie. Wij constateren dat uit deze motie een bepaald waarde-oordeel naar voren komt. Tussen de regels door kan worden gelezen dat de indiener van oordeel is dat datgene wat nu op dit terrein gebeurt, onvoldoende is.

Verder wijs ik erop dat wij een Energie- en klimaatnota hebben aangenomen. Daarin is in feite al datgene wat nu wordt gevraagd, al geregeld. Wij hebben er vertrouwen in dat de desbetreffende gedeputeerde een en ander uitvoert.

De conclusie moet zijn, voorzitter, dat deze motie overbodig is.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Wij onderschrijven de woorden van de heer Heijning.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Ik denk dat de heer Saman het het beste heeft verwoord: het kabinet heeft voornemens...

De heer **Vogelaar** (VVD). Voorzitter. Kan de heer Harpe de vraag beantwoorden of hij het beleid dat het college op dit terrein voert, steunt of niet? Volgens mij is het voor hem geen vreemde gedeputeerde die dit beleid voor hem uitvoert...

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Ik interpreteer deze vraag als volgt: Is datgene wat hier in deze provincie op dit terrein gebeurt, voldoende voor het land? Welnu, daar is het maar een gedeelte van. Landelijk moet er veel méér gebeuren.

De heer **Vogelaar** (VVD). Maar wij zijn toch verantwoordelijk voor datgene wat hier gebeurt?!

De heer **Harpe** (GL). Minister Cramer doet haar best om zaken via convenanten enz. te regelen. Wij menen dat zij daarin tot op dit moment onvoldoende slaagt. Zij wordt in feite "opgesloten" door andere ministers; namen zal ik niet noemen. Deze motie is bedoeld als steuntje in de rug voor deze minister, om datgene wat wij allemaal voorstaan op een goede manier aan te pakken.

De motie wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de leden van de fractie van GroenLinks voor deze motie hebben gestemd.

30. Motie van het lid Robesin inzake een actieplan Zeeuwse economie

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. De in te dienen motie spreekt voor zichzelf. Na overleg met de heer Holtring heb ik besloten om het laatste onderdeel van de aanvankelijk vermelde aanbevelingen te schrappen.

Waarom deze motie? Misschien wordt hier en daar gedacht: deze motie is op zich niet slecht, maar zij komt te vroeg. Welnu, voorzitter, ik denk dat dat niet het geval is. Misschien komt deze motie wel te laat. De problemen in het bedrijfsleven zijn van dien aard dat er echt iets moet worden gedaan. Wij vragen het college om op te treden met creativiteit. Wij vragen niet om grote potten geld.

Waarom zijn de negatieve gevolgen van de mondiale crisis nog niet zo goed zichtbaar? Dat komt, voorzitter, omdat veel bedrijven om commerciële redenen de ellende nog in de bureaula laten zitten. Ik beschik over een voldoende omvangrijk netwerk in het Zeeuwse bedrijfsleven om dit te kunnen zeggen. Ik ben benieuwd naar de visie van de gedeputeerde.

De **voorzitter**. Door het lid Robesin is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 19 december 2008;

overwegende dat:

- de Zeeuwse economie weliswaar nog niet in stormweer verkeert, maar dat de tekenen er zijn dat ondernemers en werknemers in diverse sectoren een moeilijke periode te wachten staat;*
- de vraag zich voordoet of ondernemers hun gematigd optimisme van dit moment, waarvan sprake is in de uitslag van een conjunctuurenquête van ondernemersorganisaties en het CBS, zullen kunnen behouden wanneer de effecten van de mondiale crisis, die met name de industrie in Zeeland treft, echt zichtbaar zullen worden (actueel zijn de niet in voornoemd onderzoek opgenomen zorgwekkende ontwikkelingen bij o.a. Dow, Zuid-Chemie, Zalco en Arkema, maar ook bij staalreus Arcelor in Zelzate, waar een groot aantal Zeeuws-Vlamingen direct of indirect een baan heeft);*
- de toeleverings- en dienstensector harde klappen krijgt zodra industriële ondernemingen vanwege een snel verslechterende economische situatie op de rem moeten gaan staan en dat dit nu reeds het geval is, zoals bij het Zeeuwse overslagbedrijf Ovet, als gevolg van een harde inkrimpingsoperatie en massaontslagen bij Arcelor;*

verzoeken Gedeputeerde Staten om op korte termijn een pakket van maatregelen te ontwikkelen, die een verlichtende werking zouden kunnen hebben op de negatieve effecten die de mondiale kredietcrisis bij Zeeuwse bedrijven veroorzaakt en waardoor de provinciale economie extra onder druk wordt gezet;

doen de volgende aanbevelingen:

- versnelling en/of versoepeling van vergunningaanvragen en procedures rond economische initiatieven van nieuwe bedrijfsvestigingen en bedrijfsuitbreidingen tot herstructureringen en innovaties;*
- inkopen en aanbestedingen, niet afhankelijk van Europese regels, zoveel mogelijk te doen*

plaatsvinden in de eigen provincie en dat ook te stimuleren bij andere overheden en het bedrijfsleven in Zeeland;
- het naar voren halen van investeringsplannen, geplande projecten en onderhoudswerken, eerdere aanleg en verbetering van wegen, fietspaden, rotondes en andere verkeersvoorzieningen, vervroegde uitvoering van maatregelen in het kader van de verkeersveiligheid, renoveren en revitaliseren van openbare voorzieningen, dan wel het faciliteren hiervan;

en gaan over tot de orde van de dag.

De heer **Saman** (CDA). Voorzitter. Onze fractie heeft geen behoefte aan deze motie. Wij willen niet ontkennen dat er sprake is van een ernstige situatie in de economie. Dat kunnen wij elke dag lezen, ook in Zeeland, waar bedrijven laten weten dat het allemaal niet zo fantastisch gaat. Echter, als men de maatregelen neemt die in deze motie zijn verwoord, gaat men ons inziens te vroeg te ver. Er zullen toch eerst analyses beschikbaar moeten zijn. Ook moet duidelijk zijn wat de provincie precies kan doen, vóór kan worden gesteld dat vergunningverlening en procedures anders moeten. Dat er moet worden ingekocht bij Zeeuwse bedrijven, is nogal discriminatoir. Ik denk dat dat wettelijk helemaal niet kan. Kortom, er zou meer doordacht moeten worden behandeld. Niettemin zijn wij benieuwd naar de visie van het college. Wellicht heeft men zelf voornemens om deze kwestie aan te pakken.

De heer **Hageman** (PvZ). Een soortgelijke motie is gisteren door de CDA-fractie in de gemeenteraad van Hulst ingediend en vervolgens unaniem aangenomen. Ik vind het raar dat u op deze manier reageert.

De **voorzitter**. Dit is niet de gemeenteraad van Hulst; dit zijn de Staten van Zeeland.

De heer **Van Zandbrink** (PvdA). Voorzitter. Ik heb de heer Van Geel horen zeggen dat er inderdaad mogelijkheden zijn om binnen de rijksbegroting bepaalde zaken te versnellen en weer andere zaken naar achteren te schuiven, zodat extra investeringen kunnen worden gedaan die de Nederlandse economie nu vraagt.

De heer **Heijning** (VVD). Voorzitter. Dit is een belangrijk onderwerp maar ook wij zijn erop gesteld om eerst van de gedeputeerde te vernemen of het zo allemaal wel kan.

De heer **Wiersma** (GS). Voorzitter. Het college heeft gelukkig intensieve bindingen met de samenleving. Ook als het die niet zou hebben, zijn er altijd nog abonnementen op kranten enz. Berichten over de kredietcrisis en de gevolgen daarvan voor de reële economie hebben ons natuurlijk bereikt. Wij gaan al geruime tijd na wat wij hieraan --binnen de beperkte mogelijkheden die de provincie hier heeft-- zouden kunnen doen.

Tijdens de vorige statenvergadering werd statenbreed een motie van de fracties van PvdA en CDA aangenomen, waarin ook de vraag werd gesteld wat er op dit terrein zou kunnen worden gedaan. Toen dreigde al wat zich nu in veel sterkere mate voordoet. Wij hebben deze motie onmiddellijk ter hand gesteld van en besproken met de Sociaal-economische Consultatiegroep. Aan de sociale partners is de vraag voorgelegd: kunnen jullie bekijken welke uitvoering hieraan kan worden gegeven binnen de in acht te nemen kaders?

Een andere lijn die wij nog steeds volgen --en daarmee kom ik uit bij de in de motie opgenomen aanbevelingen-- heeft te maken met de steunprogramma's die op dit moment voor Zeeland in uitvoering zijn. Dat zijn er drie: Pieken in de Delta; EFRO-programma, doelstelling nr. 2; Interreg 4a. Hieruit wordt maximaal geput om de basis onder de Zeeuwse economie te versterken. Ik kan melden dat wij vanuit West-Brabant de opmerking krijgen dat de besteding van de middelen onevenwichtig uitvalt in het voordeel van Zeeland. Dat beschouw ik maar als een compliment... Ik voeg hieraan toe dat de middelen in het kader van Interreg-4a, gericht op de periode 2007-2013, op dit moment zo goed als uitgeput zijn omdat er vanuit Zeeland heel goede projectvoorstellen zijn gedaan.

Met andere woorden, voorzitter: op dit moment wordt er maximaal geïnvesteerd in het versterken van de basis van de Zeeuwse economie. Dit laat onverlet dat er ontwikkelingen op de wereldmarkt zijn die ertoe leiden dat bedrijven die op die markt opereren --ik denk aan chemie, metaal enz.-- forse klappen krijgen. Deze provincie regelt niet de wijzigingen op de arbeidsmarkt, maar zij zou zich wel maximaal kunnen inspannen om na te gaan hoe die gevolgen kunnen worden gemitigeerd, of hieruit nieuwe kansen naar voren komen enz.

Om die reden hebben wij het initiatief genomen om vertegenwoordigers van het bedrijfsleven bij elkaar te halen --dit zal vroeg in het komende

jaar gebeuren-- om te bezien of en, zo ja, welke maatregelen, acties en initiatieven genomen kunnen worden om op een goede manier te reageren op de omstandigheden zoals die zich nu voordoen.

Voorzitter. Tegen deze achtergrond beschouwen wij het signaal dat de fractie van de PvZ nu geeft, als een ondersteuning van ons beleid. Wij willen graag met vertegenwoordigers van het Zeeuwse bedrijfsleven, sociale partners en onderwijsinstellingen nagaan welke maatregelen nuttig, nodig en haalbaar zijn. Wij willen mensen niet blij maken met een dooie mus. Er zijn in de economie al teleurstellingen genoeg. Nogmaals, wat het college betreft kan deze motie worden gezien als een aansporing om het al in gang gezette beleid voort te zetten. De aanbevelingen nemen wij voor kennisgeving aan. We zullen ze toetsen met de belangrijkste actoren. Wij gaan met het bedrijfsleven praten, en als men dat als "pakket van maatregelen" kan zien, zijn wij eruit, denk ik.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Mijn conclusie is dat de gedeputeerde de intentie van onze motie overneemt. Met deze motie wordt een beroep gedaan op de creativiteit van het college. Of onze aanbevelingen nu precies worden opgevolgd of niet... Het gaat erom, een duw te geven in de richting van het ontplooiën van creativiteit, zodat er een goed actieplan komt. Mijn conclusie is dat de gedeputeerde daar achterstaat. Als hij dat nog eens kan bevestigen, trekken wij de motie in.

De heer **Wiersma** (GS). Voorzitter. Wij gaan met betrokkenen praten om het maximale resultaat te bereiken. Binnen de beperkte mogelijkheden die de leden van dit college zijn gegeven met betrekking tot creativiteit, zullen wij er het maximale uithalen.

De heer **Robesin** (PvZ). Ik dank u zeer. Wij trekken de motie in.

31. Motie van het lid Visser over ondersteuning voedselbank Zeeland

De heer **Visser** (CU). Voorzitter, collega's. Deze week werd bekend dat er een grootschalige actie gaat plaatsvinden van de voedselbank, ondersteund door Omroep Zeeland, om geld te verzamelen voor de continuïteit van de voedselvoorziening. Gisteravond nog kon op

televisie worden gezien hoe de voedselbank goederen haalt uit Rotterdam, met een betrekkelijk kleine wagen, zonder koeling. Het is mooi dat die wagen wordt gereden door vrijwilligers die eerder van de voedselbank gebruik moesten maken maar dat nu niet meer behoeven te doen. Het is van groot belang dat de mensen die hierop zijn aangewezen, voldoende verse producten krijgen, niet alleen maar in potten en blikken.

Het is tegen deze achtergrond dat wij een motie hebben opgesteld. De bedoeling is dat, als geste, de voedselbank met 10.000 euro wordt gesteund. Voor het overige spreekt de motie voor zich.

De **voorzitter**. Door de leden Visser, Robesin en Harpe is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 19 december 2008;

overwegende dat er een grootschalige Actie Voedselbank plaatsvindt, georganiseerd door de voedselbank en volledig ondersteund door Omroep Zeeland, tussen 16 december en 24 december, voor een nieuwe vrachtwagen, geschikt voor koeltransport;

van mening dat:

- gezien de armoede die er nu al heerst en de crisis die op ons afkomt, provinciale bestuurders hierin een ondersteuning moeten geven en deze kerstgedachte moeten ondersteunen;
- de voedselbanken hun nut bewijzen en op dit moment helaas hard nodig zijn;

spreken uit dat zij een financiële tegemoetkoming van 10.000 euro als eenmalige gift ten behoeve van koel- en vrieskisten en eventueel ter aanvulling van de actie-koel-/vrachtwagen, aan de voedselbank Zeeland willen doneren;

verzoeken Gedeputeerde Staten om opdracht te geven, ten laste van de stelpost initiatieven-PS de voedselbank Zeeland met 10.000 euro te ondersteunen;

en gaan over tot de orde van de dag.

De heer **Heijning** (VVD). Voorzitter. Toen de heer Visser ons vanochtend vroeg of wij deze motie wilden steunen, zei ik hem dat wij dat waarschijnlijk niet zouden doen. Het gaat om een particulier initiatief en als het al gesteund

zou moeten worden, zou dat ons inziens door gemeentebesturen moeten worden gedaan. Echter, wij hebben hier nog eens over nagedacht. Omdat met deze motie wordt beoogd dat de infrastructuur van deze instelling wordt verbeterd en in stand blijft --het gaat om de "hardware" van de voedselbank-- hebben wij besloten om haar alsnog te steunen.

De heer **Van Beveren** (CDA). Voorzitter. Wij vinden dit best een gewichtige zaak. Het gaat niet om het bedrag --waar praten we over?-- maar om het principe. Inderdaad gaat het in feite om gemeentelijk beleid. Armoedebeleid is gemeentelijk beleid.

Ik kan mij voorstellen dat de provincie een enkele keer in een gat springt dat de gemeenten laten vallen. Ik meen dat wij dat in het verleden wel hebben gedaan, bijvoorbeeld in verband met asielzoekers. Echter, in dit geval betreft het een actie die nog loopt; zij eindigt op 24 december. Als wij er nu als provincie inspringen, is de kans groot dat anderen achterover gaan leunen en zeggen: de provincie betaalt het al. Dat risico lopen wij als deze motie wordt aangenomen. Verder moet mij van het hart dat het een beetje lijkt op een soort verkiezingscampagne met publiek geld. Natuurlijk is het lastig, met de kerst voor de deur, om hier tégen te zijn. Ik begrijp best dat wij ons sociale gevoel moeten laten spreken, maar om dat op déze manier te doen... Daar voel ik niet veel voor.

Daarom doe ik een tegenvoorstel. Dat heb ik niet zelf verzonnen. Ik heb, luisterend naar Omroep Zeeland, een raadslid uit Zeeuws-Vlaanderen gehoord. Hij wilde anoniem blijven en zei: ik stort honderd euro voor deze actie en ik roep alle raadsleden in Zeeland op om dat óók te doen. Voorzitter. Ik stel voor dat alle statenleden 100 euro storten en dat deze motie niet wordt aangenomen.

Mevrouw **Lievaart-Kist** (SP). Voorzitter. De SP is van oordeel dat voedselbanken niet nodig zouden moeten zijn. Niettemin bestaat bij onze partij wel de behoefte om, eventueel, deze actie te steunen.

De vraag rijst of de uitvoering van deze motie wel behoort tot de competentie van de Staten. Tijdens de vorige statenvergadering stelden wij voor om de minima, die van het Rijk 50 euro kregen om in de maand december wat minder krap te zitten, ook via de provincie nog eens 50 euro te schenken. De aanvaarding van die motie werd ontraden door de heer Poppelaars, met het argument dat het om inkomenspolitiek ging.

Ik moet zeggen dat dat woord "inkomenspolitiek" in onze fractie heel slecht is gevallen. Wij hadden het over 50 euro die het een gezin mogelijk zou maken om bijvoorbeeld voor een kind een doos lego te kopen. Dat is niet wat wij onder "inkomenspolitiek" verstaan. Ik vraag mij nu af of een bijdrage, zoals nu voorgesteld in deze motie --hoe sympathiek ook-- wèl op het bordje van de provincie ligt. Tijdens de vorige statenvergadering was ik nog geschokt door de inbreng van de heer Van Beveren naar aanleiding van onze motie, maar ik ben blij dat hij nu consequent dezelfde lijn trekt. Ik hoor graag of het zo wel kàn.

Mevrouw **Van Dinteren** (GL). Voorzitter. Mijn fractie geeft steun aan deze motie omdat wij het belangrijk vinden dat zoiets eenmalig mogelijk wordt gemaakt. In die zin kan ons inziens een uitzondering worden gemaakt, ook al is het een feit dat de gemeenten dit zouden kunnen en moeten doen.

Wat het betoog van de heer Van Beveren betreft vind ik het een beetje een infame suggestie dat de fractie van de ChristenUnie hiermee uit zou zijn op kiezersgewin. Dat vind ik jammer. De suggestie om 100 euro te doneren juichen wij toe --ik doe meteen mee-- maar ook als alle statenleden meedoen, komen wij niet toe aan de 10.000 euro die in de motie wordt genoemd.

De heer **Van Beveren** (CDA). Dat bedrag van 10.000 euro is ook maar door de fractie van de ChristenUnie verzonnen... Het is maar net wat men wil. Men had in de motie ook het bedrag 20.000 euro kunnen opnemen.

Mevrouw **Van Dinteren** (GL). Wat ik zeg, is dat uw voorstel een stuk zuiniger is.

De heer **Bierens** (VVD). Toevallig zijn vandaag ook de oud-statenleden aanwezig. Ook zij kunnen meedoen...

De heer **Van Burg** (SGP). Voorzitter. Ik ben benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde. Verder herinner ik eraan dat er nog altijd een Fonds Armoedemonitor van twee ton is. Daar zou dit bedrag ons inziens uitgehaald kunnen worden.

De heer **Van Beveren** (CDA). U heeft het nu alleen over de dekking, maar het gaat ons om het principe. Ik vind dat u zich dáárover moet uitspreken.

De heer **Van Burg** (SGP). Als men dit nodig vindt, geven wij aan waar het geld ons inziens vandaan kan komen, zònder het PS-budget aan te spreken.

De heer **Van Beveren** (CDA). Maar dat is het probleem helemaal niet...

De heer **Van Burg** (SGP). Wij wachten eerst de reactie van de gedeputeerde af.

De **voorzitter**. Kennelijk gaat díe over de principes...

De heer **Van Heukelom** (GS). Kan dit worden genotuleerd?!

De heer **Holtring** (PvdA). Voorzitter. Inderdaad is dit een sympathiek voorstel. Eigenlijk is het vreselijk dat wij over dit onderwerp moeten praten. Liever zouden wij zien dat die voedselbanken helemaal niet nodig waren. Ik vind dat wij van deze discussie een gênante vertoning dreigen te maken. Dat wij er op deze manier over moeten praten... Als het nodig is om zo'n wagen aan te schaffen, moet dat gebeuren maar dan had ik veel liever gezien dat de Voedselbank Zeeland gewoon een subsidieverzoek had ingediend. Ik denk dat wij er dan geen enkele discussie over hadden gehad. Nu hebben wij met een raar debat te maken. Wij vinden het allemaal hartstikke goed dat die mensen hun werk kunnen doen, maar de manier waarop wij hier nu over praten, vind ik weinig gelukkig.

De **voorzitter**. Ik wil het even opnemen voor de voedselbank, aangezien men met een publieksactie bezig is. Men heeft niet bij overheden aangeklopt. Ik denk dat wij de voedselbank wat dat betreft geen verwijt moeten maken. De mensen van de voedselbank willen graag dat ze gedragen worden door de Zeeuwse samenleving. Ik voeg hieraan toe dat ik een hoed ter beschikking heb gesteld, waarvan ik vind dat die 400 euro moet opbrengen. Wie koopt hem hier? Het is een mooie hoed...

De heer **Van Beveren** (CDA). De inbreng van de heer Holtring is geen verwijt aan het adres van de voedselbank, maar een verwijt aan het adres van de indieners van deze motie. Zó moet het worden bekeken!

De **voorzitter**. Ik vind dat wij respect moeten tonen voor de wijze waarop de voedselbank deze actie heeft opgezet. Nogmaals, men richt

zich niet op overheden maar wil draagvlak bij de bevolking.

De heer **Dorst** (SGP). Is die hoed te bezichtigen?

De **voorzitter**. Ja, zij het niet hier en nu.

De heer **Van Beveren** (CDA). Voorzitter, ik zie wel enig perspectief. Eerder tijdens deze vergadering is er door de SGP-fractie voor gepleit dat aanstaande zondag iedereen in de kerk zit. Misschien kan dan één van de dames van de SGP dat doen met een hoed van u op...

De **voorzitter**. Ik weet niet of het het soort hoed is waarmee de SGP naar de kerk gaat...

De heer **Dorst** (SGP). Is het zó erg?

De heer **Van Heukelom** (GS). Voorzitter. In het verleden hebben wij al eens initiatieven van de voedselbank positief benaderd. Wij hebben deze mensen geholpen zodat zij dit werk konden doen. Kijk je heel precies en sec naar de rolverdeling die hier geldt, in samenhang met het Fonds Armoedemonitor, dan moet de conclusie zijn dat hier geen rol voor ons is weggelegd. Echter, ik verwijs naar de VVD-fractie die vanuit het hart naar een oplossing zoekt en die verwijst naar het begrip "infrastructuur" dat van betekenis is tegen de achtergrond van het Fonds Armoedemonitor. Ik voeg hieraan toe dat de heer Holtring zegt: laat ze toch gewoon een subsidieverzoek indienen. De CDA-fractie komt met de oproep aan de statenleden om zèlf het een en ander te doen. Op die manier wordt er al heel wat betaald. Wanneer blijkt dat men na de publieksactie nog een tekort heeft en ons een verzoek wordt voorgelegd, gaan wij daar heel nuchter naar kijken. Dan zijn ze eruit.

De heer **Harpe** (GL). Dan gaat het dus niet meer om de principiële vraag of wij dit wel of niet moeten doen. Neen, dan dóen wij het. Of dat dan door middel van een motie of aan de hand van een subsidieverzoek gebeurt... Dan is het nog slechts een kwestie van vorm.

De heer **Van Heukelom** (GS). De indieners van deze motie gaat het om hulp aan die mensen, de vrijwilligers. Wij blijven niet achter. Ook wij zijn onderdeel van de Zeeuwse samenleving waarop door middel van deze actie een beroep wordt gedaan. Als wij het doen zoals ik heb aangegeven, krijgt de heer Visser zijn zin.

Overigens, ook ik vind dat wij de discussie over dergelijke onderwerpen niet op deze manier moeten voeren. Mèt de heer Holtring vind ik deze discussie een beetje onprettig. Nogmaals, waar hebben wij het over? Wat hebben wij vandaag al niet uitgegeven in verband met de portefeuille van een àndere gedeputeerde...

De **voorzitter**. Als ik zie wat er met die 25.000 allemaal betaald moet worden, is mijn conclusie dat die vrijwilligers een andere garage hebben dan die ik ken. Om èn koel- en vrieskasten èn een vrachtwagen te betalen met 25.000 euro... Het mag best een beetje méér zijn. Ik vraag de gedeputeerde wat er nu precies wordt besloten...

De heer **Van Heukelom** (GS). Neen, dat moet je nou juist níet concluderen! Het ging nèt zo goed...

De **voorzitter**. Maar ik zit wèl met een motie. Ik begrijp dat wij de eerstvolgende keer wanneer vergoedingen voor de Staten worden overgemaakt, van iedereen 100 euro overmaken... Anders komt er niets van terecht.

De heer **Vogelaar** (VVD). Voorzitter. Ik ben er absoluut tegen --ik vind het principieel onjuist-- wanneer hier uitspraken worden gedaan over uitgaven die mensen privé kunnen doen. Er mag een oproep worden gedaan, maar hierover mogen geen uitspraken worden gedaan.

De **voorzitter**. Ik ben het met u eens. Moet er over de motie worden gestemd?

De heer **Visser** (CU). Voorzitter. De gedeputeerde heeft aangegeven dat, als er een verzoek van de voedselbank komt om een nog resterend tekort weg te werken, men een positieve reactie van GS mag verwachten.

De heer **Van Heukelom** (GS). Neen, dan leg ik de zaak aan de Staten voor. Omdat aangenomen mag worden dat iedereen ook zèlf wat gaat doen, zal het resterende bedrag wellicht niet zo hoog zijn. Ik neem aan dat vervolgens de Staten zullen zeggen: wij vinden dit nodig. Dan nemen we dat besluit.

De heer **Visser** (CU). Voorzitter. De indieners houden de motie aan en wachten af wat er op dit terrein gaat gebeuren.

32. Motie van het lid Holtring over "Zeeland in de etalage op zondag 4 juli 2010"

De **voorzitter**. Ik herinner eraan dat deze motie al is ingediend en nr. 1 heeft gekregen.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Mijn fractie heeft zich in het verleden nooit enthousiast getoond als het erom ging de Tour de France naar Zeeland te halen. Wij vinden dit eerder "een milieuspektakel in negatieve zin" dan dat dit iets zou toevoegen aan de populariteit van de provincie. Ooit ben ik bij toeval tegen de Tour de France "aangelopen". Het is een kwestie van: zoefff, en voorbij is het. Het is publiciteit voor een moment, maar het vergt heel veel aan inspanningen en middelen. Het geldt dat hiermee is gemoed, zouden wij liever voor iets anders inzetten.

De heer **Visser** (CU). Voorzitter. Mijn fractie steunt deze motie niet, mede omdat in het dictum het college wordt opgedragen om de openbare orde en de veiligheid maximaal te waarborgen. Dat is een taak voor de gemeenten, en niet voor de provincie. Wij vinden het bezwaarlijk dat de provinciale overheid meedoet aan een dergelijk commercieel evenement.

De heer **Heijning** (VVD). Voorzitter. De VVD-fractie is zó enthousiast over het enthousiasme van onze "gedeputeerde van wielrenzaken", dat wij ervan overtuigd zijn dat dit evenement ook zonder deze motie een succes wordt. Verder zijn wij geen voorstander van gratis openbaar vervoer. Ook dat is een reden om deze motie niet te steunen.

De heer **Poppelaars** (GS). Voorzitter. Ook het college heeft geen behoefte aan deze motie omdat daarmee het college wordt opgedragen om met een voorstel voor gratis openbaar vervoer te komen. Wij willen de middelen voor gratis OV liever op een andere manier inzetten, bijvoorbeeld op de Open Monumentendag 2009.

De heer **Holtring** (PvdA). Voorzitter, als daarmee de VVD-fractie over de streep kan worden getrokken, schrap ik graag het laatste onderdeel van het dictum van de motie. Dit onderdeel heeft betrekking op het gratis OV. De motie wordt in deze zin gewijzigd. Verder vind ik dat de heer Visser voor een wel zéér formele benadering kiest als hij stelt dat wij in deze situatie niet over openbare orde en

veiligheid gaan. Volgens mij is tijdens de vorige statenvergadering door een grote meerderheid gesteld dat de CdK op dit terrein een belangrijke rol moet spelen. Zo zie je maar: het is moeilijk om één lijn te blijven volgen. Voorzitter. Als men tegen deze motie is, vraag ik mij af wat dat nu eigenlijk betekent voor het college. Immers, wij zien graag van het college dat het zich krachtig inzet om van dit evenement een succes te maken. Als deze motie het niet haalt, betekent dat mijns inziens dat de Staten van oordeel zijn dat het college zich níet krachtig behoeft in te zetten om hiervan een succes te maken. Ik vraag mijn collega's om goed na te gaan wat zij nu eigenlijk aan het doen zijn. Overigens was dat ook de reden om deze motie op deze manier in te dienen.

De heer **Van Beveren** (CDA). Voorzitter. Mijns inziens maakt het schrappen van het laatste onderdeel van het dictum de motie volkomen overbodig. Ik neem aan dat het college zich al maximaal inzet om alles te doen wat in de motie wordt gevraagd. Eigenlijk gelden hier dezelfde argumenten als die met betrekking tot de klimaatwetmotie van GroenLinks. Wij zullen deze motie dan ook niet steunen. Datgene wat de heer Holtring zegt over de gevolgen van het niet-aanvaarden van de motie, kan ik niet volgen.

De heer **Holtring** (PvdA). Die motie van GroenLinks richtte zich op de Tweede Kamer en deze motie is gericht op ons eigen college. Er is dan ook sprake van een andere motie. Voorzitter, wanneer inderdaad al wordt gedaan wat nu in deze motie is verwoord, rijst de vraag of de inhoud van de motie wordt onderschreven door het volledige college. Of gelden er in het college voorbeholden?

De heer **Heijning** (VVD). Voorzitter. Ik ben het met de heer Van Beveren eens dat het weglaten van het laatste onderdeel uit het dictum de motie overbodig maakt. Verder onderstreep ik nog eens dat gedeputeerde Poppelaars al jaren bezig is om de Tour de France naar Zeeland te krijgen. Nu dat is gelukt, twijfelen wij er niet aan dat hij zich tot het uiterste zal inspannen om hiervan een succes te maken. Daar kan geen twijfel over bestaan.

De heer **Poppelaars** (GS). Voorzitter. In het college is nog niet uitvoerig gesproken over datgene wat er wel en niet op die dag zou moeten gebeuren. In de komende periode wordt

in overleg met gemeenten en andere betrokkenen een programma ontwikkeld. Daarnaast heeft het college de intentie uitgesproken om serieus rekening te houden met de gevoelens van een belangrijk gedeelte van onze samenleving.

De heer **Holtring** (PvdA). Voorzitter, wij verlangen dat de motie in stemming wordt gebracht.

De heer **Dorst** (SGP). Mijns inziens hebben wij al over deze motie gestemd... Voorzitter, als wij op deze manier doorgaan, moeten we straks heel hard fietsen om op tijd thuis te komen.

De heer **Holtring** (PvdA). De motie is gewijzigd!

De **voorzitter**. Het is duidelijk dat met deze motie het beleid van het college wordt ondersteund. Het is de gewoonte dat moties die uitsluitend beleidsondersteunend zijn, worden ingetrokken, mede om onze bureaucratie niet ten top te voeren.

De heer **Holtring** (PvdA). Ik wil niettemin graag dat de motie in stemming wordt gebracht.

De motie wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA en de SP voor deze motie hebben gestemd.

Ik geef het woord aan de heer Beekman die het heeft gevraagd.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. De vorige maand was er het heuglijke feit van mijn huwelijk. Mede namens mijn vrouw wil ik de leden van Staten en college hartelijk danken voor de felicitaties die wij hebben ontvangen. Het was hartverwarmend. Bedankt.

(applaus)

33. Resumptie van de besluiten. Statengriffier gemachtigd

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, de statengriffier te machtigen tot de resumptie van de besluiten.

34. Sluiting

De **voorzitter**. Ik wens alle aanwezigen goede feestdagen, een goede jaarwisseling en een goed begin van het nieuwe jaar toe. Dames en heren, u komt uw familie weer eens tegen... De meesten van ons hebben het de laatste tijd bijzonder druk gehad. Het wordt tijd dat wij weer eens naar de hoeksteen van de samenleving kijken. Tot ziens in het nieuwe jaar!

De vergadering wordt te 15.45 uur gesloten.

Vastgesteld door Provinciale Staten van Zeeland in hun vergadering van:
onder nummer:

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter.

, griffier.